

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 4 april 2011*§ 2 Interpellation om stadens upphandling av tolkar (nr 2010:35)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Den här interpellationen skrevs för ett tag sedan, i maj förra året. Det som föranledde detta var att det framför allt inom socialtjänsten hade uppmärksammats ett antal fall där man undrade om de tolkar som staden använder på olika sätt var tillräckligt kvalitetssäkrade.

Jag tackar för svaret. Det är en ganska bra genomgång av hur det ser ut just nu. Men min fortsatta fråga är vad vi kan göra för att människor inte ska känna att kvaliteten på de tolkar som staden använder inte är tillräckligt bra.

Anförande nr 3

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande, och tack Elisabeth för denna viktiga interpellation. Jag delar åsikten att det är viktigt att kvalitetssäkra arbetet, och vi har redovisat att vi försöker göra det på olika sätt genom att bland annat säkerställa att samtliga tolkar som upphandlas också följer god tolksed och annat som vi har satt upp i våra kvalitetskrav.

Men ibland kan det handla om att det är svårt att rekrytera på grund av att man inte behärskar de språk som efterfrågas. Det är ett ständigt arbete att hela tiden utveckla utbudet så att det kan uppfylla inte bara de 35 språk som i dag erbjuds utan att hela tiden också se om det finns behov av ännu fler språk och om vi har tillräckligt många tolkar. Det här måste vi följa i utvärderingar och annat.

Vi tar alltså med oss Elisabeth Brandt Ygemans synpunkter och fortsätter att arbeta med kvaliteten och med att erbjudandet håller sig till utbud och efterfrågan.

Anförande nr 4

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Frågan är om det inte är rimligt att Stockholms stad upphandlar auktoriserade tolkar, och svaret är ja, egentligen är det rimligt att man gör det.

En av sakerna ni skriver i svaret är att serviceförvaltningen, som är stadens beställare i det här, har tittat på det, men min känsla är att det fortfarande finns problem. Jag kan inte säga att det är så och så många i siffror, men när man pratar med socialförvaltningen och framför allt med dem som på olika sätt kan vara ombud för personer som har behov av tolk så säger de att ibland kan man uppleva att det inte är

tillräckligt bra kvalitet. Ibland har man till och med använt sig av engelska för att man inte haft rätt språk.

Det finns väl ingen anledning att stå och dra det här längre. Jag är jätteglad om ni verkligen tar tag i frågan, för det är viktigt att det är rättssäkert och att alla, oavsett vilket språk man talar, får bra service av staden.

§ 3 Interpellation om sprutbyte – en fråga om allas rätt till hälsa (nr 2010:44)

Anförande nr 5

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag vill hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 6

K a r i n R å g s j ö (V): Tack för svaret, Anna! Den här interpellationen har legat i fem månader, så den har verkligen gottat till sig. Genom artikeln i DN i dag får frågan på något sätt ett nytt liv, men det återkommer vi säkert till under frågestunden.

Från moderat håll har ni på alla sätt blockerat frågan om sprutbyte, bland annat genom att inte ta tag i frågan direkt när den var aktuell under våren 2010. Sedan gick frågan ut på remiss till stadsdelarna och socialtjänstnämnden, och läser man remissvaren ser man att det blir väldigt svårt att stoppa sprutbyte. Demokratin har haft sin gång, kan man säga. Era kompisar Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet har satt ned foten, och det tackar vi för. Det var på tiden.

Hela upplägget i ert arbete med sprutbyte andas problem. I utredningen som ligger till grund för landstingets beslut deltog faktiskt Stockholm. Ni hade aldrig behövt göra den här remissgenomgången en gång till. Frågorna i remissrundan är helt fokuserade på hälsofrågor, och vad jag vet är vi inte hälsokunniga i den här salen. Men det är många andra som är det och som vill ha sprutbyte.

Det här är nämligen en fråga om hälsa, men ni gör det till enbart en narkotikapolitisk fråga. Genom dagens tidningsartikel gör ni det också till en väldigt populistisk fråga, där ni faktiskt varnar befolkningen för sprutor. Men det kommer vi nog att återkomma till under frågestunden.

Socialstyrelsen har särskilda föreskrifter för sprutbytesverksamheten, och i sina dokument ställer de väldigt hårda krav på hur sprutbytesverksamheten ska fungera. Det handlar om hälsorådgivning av läkare, motiverande samtal, information om hur man skyddar sig mot sexuellt överförbara sjukdomar och test och vaccinationer, men ni får det hela att låta som om vi kommer att stå och dela ut sprutor i tunnelbanan. Det är på den nivån när ni pratar om sprutbyte.

Du, Anna, pratar om att du ska lägga stor vikt vid de remissvar som kommer in, och då kommer det att bli väldigt lätt att införa sprutbyte. Både socialtjänstnämnden och samtliga stadsdelsnämnder ställer sig bakom det som Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet, Sveriges samlade smittskyddsläkare och svenska och internationella erfarenheter pekar på: att det är bra med sprutbyte om man arbetar med det i ett sammanhang, och det är det vi ska göra. WHO ställer sig bakom, FN:s hivprogram UNAIDS, internationella Röda Korset och Världsbanken. Det är ingenting som vi på vänsterkanten har suttit och duttat med lite hit och dit. Det här är en fråga som man har pratat om i världen, och världens ledande forskare tycker att det här är en del av hälsorådgivning och andra insatser till just missbrukare.

Anna säger i svaret att man ska titta på det tidiga drogpreventiva arbetet. Då undrar jag förstås, vän av ordning, varför ni har skurit ned just på det, för det har ni ju gjort. Ni har skurit ned på Maria Ungdom i fem år. Ni har skurit ned på stadsdelarnas drogförebyggande arbete i fem år, och ni bara fortsätter. Vad är det för satsning på drogpreventivt arbete? Det får man gräva långt ned för att hitta i så fall.

Gör någonting åt hemlösheten som ökar bland unga! Alla de frågorna tickar på, medan ni fastnar i det här. Hade ni laddat in resurserna i Maria Ungdom, laddat in det i det drogförebyggande arbetet, laddat den här staden för att hålla ihop den socialt, då kunde vi ta en diskussion. Men det har ni inte gjort.

Ni pratar också om evidens. Då kan jag säga att i Finland har man genomfört studier på de verksamheter man har när det gäller sprutbyte, och det har man faktiskt i varje kommun. Det är lagstadgat och funkar alldeles underbart bra.

Demokratin har ändå haft sin gång. Det blir sprutbyte i Stockholm trots er fundamentalistiska hållning i frågan. Det här handlar om människosyn, om allas rätt till en god hälsa och tron på att människor som du och jag, Anna, kvinnor och män som kämpar för att få ett drägligt liv ska få göra det när de har avslutat sitt missbruk, utan att ha blivit smittade av hepatit eller hiv.

Anförande nr 7

Borgarrådet B o l u n d (MP): Tack, fru ordförande! Precis som Karin Rågsjö har jag väldigt svårt att förstå Moderaternas ställningstagande i den här frågan, mot bättre vetande, mot en väldigt stor majoritet på det politiska planet och också på det vetenskapliga planet.

Jag skulle vilja gå så långt som att säga att neka missbrukare rena sprutor är som att neka prostituerade kondomer för att skydda sig mot hiv, och det är någonting man aldrig skulle drömma om att göra. Däremot tycker man att det är helt rimligt att hindra missbrukare från att få rena sprutor för att kunna undvika att bli smittade.

Nu är det ju så lyckligt att vi åtminstone har kommit fram till en punkt där det kommer att komma ett sprutbytesprogram, trots Moderaternas hårda motstånd. Men motståndet har tyvärr skjutit på åtgärder som har varit nödvändiga under lång tid, och det har gjort att människor helt i onödan har löpt risken en tid att drabbas av svåra sjukdomar, till exempel hiv och hepatit C.

Det är visat sedan länge att människor som är fast i ett narkotikamissbruk främst riskerar att smittas genom smutsiga sprutor. I Stockholms stad finns det ungefär 9 000 sprutnarkomaner, och statistiken säger att 21 av dessa stockholmare under 2008 smittades med hiv via injektion. Samtidigt sprids även hepatit C, vilket är en sjukdom som orsakar ännu fler dödsfall än vad hiv gör.

Det är dessa människors liv som Moderaterna riskerar genom sitt motstånd och har så gjort under lång tid. Jag tycker att det är ganska skrämmande.

Jag tittade på Svenska Dagbladets ledarblogg i dag, och där har de ett väldigt bra resonemang. De säger att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Folkpar-

tiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna, WHO, FN, EU:s narkotikaorgan, internationella Röda Korset, Världsbanken, generaldirektörerna för Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet och Folkhälsoinstitutet samt en rad forskare är alla eniga om att sprutbytesprogram är något bör införas. Bara Moderaterna säger nej.

Om ni för ett sådant hårdnackat motstånd vill vi också gärna ha någon form av respons från er: Var är evidensen som ni pekar på? Var är bevisen för att det här är en dålig åtgärd? Storstad efter storstad har infört det här. Man har forskare som tydligt har visat på att det faktiskt får positiva effekter. Var har ni bevisen som motiverar ert ständiga nej till att genomföra dessa åtgärder som faktiskt kan skydda människors liv?

Anförande nr 8

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag har tre tillfällen att återkomma i den här debatten, så jag hoppas att jag hinner med att besvara alla de frågor som har uppkommit och kommer att uppkomma.

För det första skulle jag vilja framhålla att jag tycker att det är viktigt att vi har en respektfull ton mot varandra. Vi kan tycka olika i den här frågan, men det är på intet sätt så att jag tror att Vänsterpartiet eller oppositionen eller de partier som förespråkar sprutbyte på något sätt skulle vilja se en narkotikaliberalisering och så vidare, så sådana argument tycker jag att vi ska hålla oss ifrån. Jag tycker att vi ska ha en seriös debatt och diskussion om de här frågorna. Alla partier kanske inte tycker lika i den här frågan, och det hoppas jag att det ska finnas respekt för.

När det handlar om tidsåtgången i denna fråga fick vi i socialnämnden ta över detta efter valet. Vi har därefter berett frågan, och även om landstinget hade sin utredning var det viktigt för staden att skicka ut frågan på remiss, inte för utredning utan för att höra från stadsdelarna om verksamheten skulle kunna ligga där, hur närområdet påverkas – viktiga aspekter som en kommun som Stockholm också måste ha med sig. Det handlar alltså inte bara om en ren smittskyddsfråga utan också att stadsdelarna fick chansen att tycka till: Skulle verksamheten kunna ligga hos dem?

Detta har nu gjorts. Rubriksättningen i morgonens artikel är väldigt olycklig, för det är inte så att vi vill förhålla frågan. Vi jobbar väldigt aktivt på att få upp frågan, och jag kan meddela Karin Rågsjö att vi avser få upp frågan till beslut redan innan sommaren. Helst under kommunfullmäktige i maj skulle vi vilja se ett beslut i frågan, men det handlar då om att vi ska jobba ganska intensivt framöver med att bereda ärendet.

Frågan kommer alltså upp. Vi är medvetna om det politiska läget och att Moderaterna står ensamma i detta, och då är det viktigt att till er som är kritiska framhålla varför vi har valt den linjen. Vi anser att det saknas tillräckligt mycket evidens, och även om en rad olika instanser och organisationer har räknats upp hade Moderaterna gärna sett att man hade utvärderat de försök som funnits i Norden och i Sverige på ett tydligare sätt.

När vi har tittat på det här finner vi bland annat Stenström som har gjort kanske världens mest unika undersökning om man tittar på långtidseffekter. Man har tittat på

Malmö under 15 år, och han slår fast att man inte kan säga att det finns något tydligt samband mellan sprutbyte och minskad smittspridning.

Det finns också andra som har tittat på de nordiska länderna och jämfört, men jag känner att vi kan slå varandra i huvudet med lite olika forskningsrapporter utan att det blir särskilt konstruktivt. Vi har landat i att vi tycker att man först kunde ha utvärderat de försök som fanns i Sverige innan vi inför detta, för det man har sett är att när man väl inför sprutbyte är det svårt att avveckla, och det måste vi ta hänsyn till.

Nu har jag bara sagt en sak av väldigt många saker jag hade tänkt säga, men jag återkommer.

Anförande nr 9

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Det här är sannerligen ingen lätt fråga, men det är en viktig fråga för dem de berör. Det här är ju samhällets allra mest utsatta människor. Man får aldrig ställa förebyggande åtgärder mot den hjälp och de insatser man gör mot dem som redan har hamnat i den här situationen. Det är en väldigt liten grupp, men för dem betyder det väldigt mycket och kan ha en avgörande betydelse.

Nu har vi i staden fått en förfrågan från landstinget om vi vill delta i projektet. Frågan har varit ute på remiss, och om man som jag har varit intresserad av de här remissvaren kan man se att huvuddelen av remissinstanserna har ställt sig positiva till att staden ska medverka i det här projektet. Därför vill jag säga att jag är glad att tillhöra ett parti som vågar och tycker att det är viktigt att prova det här, för detta är en grupp som vi ska göra allt vi kan för att hjälpa. Det räcker naturligtvis inte med sprutbyte; det är väldigt mycket annat. Många av de här personerna är hemlösa och har andra problem, kanske även psykiska problem, och då räcker naturligtvis inte sprutor, men det utgör en del.

Om man som jag, och jag tror många andra, har träffat sådana som har blivit fria från sitt missbruk men är smittade, då ser man att detta är en väldigt viktig fråga. Därför ställer vi i Folkpartiet oss positiva till detta och tycker att det är bra och hoppas att det kommer upp i maj.

Anförande nr 10

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Det är inte ofta man kan säga att jag delar Ann-Katrin Åslunds åsikt helt, men jag skulle vilja säga precis som Ann-Katrin sade i den ödmjuka ton som finns i det här.

I interpellationen finns det fem frågeställningar, men i svaret var det inte så många svar. Jag tycker att det var bra, Anna, att du började svara, för oavsett om det är Svenska Dagbladets ledarsida eller vi här inne som frågar så är vi många som undrar just vari motståndet ligger, och vari ligger argumentet? Det är det som vi diskuterar, så det var bra att du började ta upp det i alla fall, även om det är svårt att förstå.

Jag tror att remissinstanserna kommer till en positiv slutsats även om vi inte ska föregå det här, och jag kan inte tolka dig på annat sätt än att vi får upp det här så tidigt som möjligt, för att det har gått alldeles för lång tid. Även om man kan ha respekt för att någon eller något parti inte delar en uppfattning så får det ändå inte vara så att det av den anledningen förhalas. Jag hoppas därför verkligen att vi kan ta ett positivt och ett offensivt beslut här i fullmäktige så fort som möjligt.

Anförande nr 11

K a r i n R å g s j ö (V): Anna och Moderaterna! Nu nämner ni en forskare vars forskning jag inte tänker gå in på, men jag tänker bara säga att man kan googla på hans namn och se vad han har fått för omdöme på sin forskning. Då har jag sagt nog om det.

Jag tänker återkomma till Finland som jag tycker är ett bra exempel. Finland har en väldigt restriktiv narkotikapolitik, men de har också lagstadgat sprutbyte i sina kommuner. Detta innebär att drygt hälften av dem som de möter, eller mötte 2008, var yngre än 30 år. Det är alltså ett utmärkt sätt att få tag på missbrukare. Man når intravenösa missbrukare i tid. Man når 60 procent av alla missbrukare i Finland, har man räknat ut, och man har inte ändrat sin restriktiva narkotikapolitik.

Sverige har skrivit under någonting som heter Dublindeklarationen, och det handlar om att man ska arbeta just med hälsofrågor när det gäller narkotikamissbrukare. En av rekommendationerna är att sprutbytet ska nå åtminstone 60 procent av alla intravenösa missbrukare i Sverige. I dag når Sverige högst ungefär 5 procent via programmen som finns i Malmö och Lund.

Nu tror jag att det här kommer att ticka på, helt uppenbart. Det är fler landsting som är intresserade, och det är fler som nu också tittar på att tunga instanser som Smittskyddsinstitutet, Folkhälsoinstitutet och Socialstyrelsen ställer sig bakom. Det är ändå tunga myndigheter.

Ni hänvisar hela tiden till något som ni kallar för evidens. Det är svårt att förstå den evidensen, för det går alldeles utmärkt att bygga in sprutbyte, precis som man har gjort i Finland, tillsammans med andra åtgärder. Det är ju inte så att vi vill ha ett enda ställe för sprutbyte i Stockholm; jag tror att det skulle vara djupt olyckligt. Vi vill ha det här spritt på minst tre ställen i olika delar av staden, och det är det man ska titta på. Sprutbyte ska inte vara enskilt, utan det här ska man titta på tillsammans.

Jag ska påminna er om att det vi pratar om är att Stockholm ska biträda ansökan till landstinget. Vi får se var vi hamnar, och när du, Anna, i dagens DN går ut och oroar dig för att barnen i Vasaparken ska sticka sig på nålarna som missbrukarna sprider ut har man nått populismens lågvattenmärke, tycker vi.

Anförande nr 12

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Det är lätt att ställa krav på evidens, men frågan är vem det är som har den största bevisbördan. Är det kanske den enda parten som står och skriker i ett hörn i motstånd till alla andra, både alla andra politiska partier och alla som har de vetenskapliga meriterna på sin sida, till exempel

Världshälsoorganisationen, FN, Smittskyddsinstitutet, Folkhälsoinstitutet och så vidare?

Jag skulle vilja säga att om det är någon som ska fram med bevis för sitt motstånd och hur man motiverar det är det faktiskt Moderaterna som verkligen ställer sig i en särställning i den här debatten. Därifrån har vi hört väldigt lite eller snarare ingenting alls. Att komma med en studie som säger att det inte finns några tydliga bevis för att det minskar smittspridningen är ju inget bevis för att det är skadligt på något sätt, tvärtom.

Tyvärr är det så i Stockholm i dag att fler och fler unga prövar narkotika. I åldrarna 15–17 år i Stockholms län har antalet som misstänks använda droger fördubblats sedan 2007, från 353 till 742 personer. Det är Brottsförebyggande rådet som kommer med de siffrorna. Stockholmsenkäten som görs visar också att ungefär en fjärdedel av eleverna i gymnasiets årskurs 2 någon gång har testat narkotika. Bland dem kan vi vara ganska säkra på att det är några som kommer att fortsätta in i tungt narkotikamissbruk.

När de här personerna förhoppningsvis en dag kan motiveras att lämna sitt missbruk är vägen svår nog utan att de dessutom ska ha behövt smittas med hiv eller hepatit C under missbrukets gång. Av den anledningen behöver vi ha ett sprutbyte i Stockholm som en smittskyddsåtgärd.

Det här är situationen i Stockholm, där vi inte har sprutbyte men där narkotikaanvändningen ändå ökar. Om man då säger att sprutbyte i sig skulle bidra till ökad narkotikaanvändning i samhället och försöker ha det som något slags argumentation tycker jag att man har ett väldigt stort ansvar. Uppenbarligen hänger det ena inte samman med det andra.

För oss handlar det i slutändan väldigt mycket om människosyn. Vi i Miljöpartiet tar vår utgångspunkt i att stigmatisering och skuldbeläggande av personer med missbruksproblem måste upphöra. Vi ser inte att sprutbyte leder till ökat missbruk, och vi ser att man måste se sprutbyte som en viktig smittskyddsåtgärd. Självklart är det inte den enda åtgärden, utan det måste vara en del i en stark behandlingskedja. Men sprutbyte bidrar ändå till minskad spridning av sjukdomar, och genom programmen ökar också kontakterna mellan missbrukare och vårdpersonal. Det har i sig avgörande betydelse för att kunna motivera människor att upphöra med missbruket.

Jag skulle vilja upprepa min fråga: Vad är det egentligen för bevisning som Moderaterna har som gör att de kan ställa sig i en särställning och säga nej till det som i princip hela det övriga samhället faktiskt kräver?

Anförande nr 13

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tror kanske att Per Bolund hårdrar lite grann när han säger att hela samhället plötsligt är för sprutbyte. Så enkelt tror jag inte att det är. Vi har mött väldigt många, alltifrån narkotikapoliser till forskare till dem som jobbar med missbrukare som faktiskt är motståndare till sprutbyte just därför att det inte finns någon tydlig evidens.

Det är också någonting som landstinget har med i sitt underlag till beslut. Där stod det klart och tydligt att det inte går att säga att det finns en tydlig evidens när det gäller smittspridning och sprutbyte, utan det kan även vara andra faktorer som hjälper till att minska smittspridningen. Ser man till Finland som nämndes är lågtröskelmottagningar som också erbjuder boende och annat stöd, och det är väldigt svårt att säga att det beror på sprutbytet att smittspridningen minskar.

Där det finns evidens för de metoder som fungerar tror vi att det är viktigt att satsa. Det handlar om en rad olika insatser. Dels kommer Stockholm inom kort att fatta beslut om en handlingsplan för hiv-/sdi-prevention som jag vet att många partier kommer att ställa sig bakom, dels har Moderaterna ställt sig bakom samtliga åtgärder i den av landstinget antagna planen för att begränsa smittspridningen. Sprutbyte är där bara *en* del av en lång rad insatser som görs, just för att vi tar smittspridningen på allvar, inte bara bland injektionsmissbrukare utan självklart också bland prostituerade och nyanlända. Vi kan se att två tredjedelar av dem som smittats under 2000-talet har blivit smittade utomlands, så det är viktigt att vi fortsätter att arbeta också med detta.

När det gäller unga människors missbruk gäller det att sätta in tidiga insatser, och här vill vi göra mer. Jag tror att det också är väldigt viktigt att medvetandegöra spannet på fyra år från det att man börjar testa narkotika till det att man börjar injektionsmissbruka. De åren är det viktigt att sätta in fler insatser så att fler inte hamnar i injektionsmissbruk.

När det gäller Karin Rågsjös invändning om att sprutbyte borde finnas på fler platser i staden och att det inte ska bli en samlingsplats har ju landstinget fattat beslut om att detta ska finnas på en enda plats, och då är det klart att vi måste lyfta frågan om hur det berör omgivningen. Hur kommer ett sprutbyte samlat på ett ställe med kanske 1 miljon eller 2 miljoner sprutor i omlopp att fungera? Kommer man att kunna ha kontroll på alla sprutor? Det tycker jag ändå är relevanta frågor att ställa utan att för den skull bli anklagad för populism. Redan i dag vet vi att vi har problem med sprutor i de områden där vi har behandlingsmottagningar. Hur kommer det att se ut kring ett sprutbyte? Inte heller i Malmö lyckas man ha kontroll på 100 procent av de sprutor som erbjuds. Även här måste vi ställa oss frågan: Hur kan kontrollen upprätthållas om verksamheten är koncentrerad till ett och samma ställe? Självklart ska vi ta ansvar för aspekter som handlar om säkerheten och tryggheten för omgivningen med ett sådant här försök.

Anförande nr 14

K a r i n R å g s j ö (V): Tittar man på hur siffrorna ser ut kan man se att 2009 hade Sverige 29 personer som blev smittade av hiv genom injektionsmissbruk och 1 074 blev smittade av hepatit C, vilket är en väldigt allvarlig sjukdom.

Tittar man på Region Skåne kan man se att endast enstaka fall har upptäckts under hela perioden 2000–2008. I Stockholm, däremot, har ca 20 personer per år blivit smittade av hiv. Då pratar vi inte om hepatit, för man kan tänka sig hur många det har blivit i så fall.

Tittar man på Skåne som har arbetat med frågan väldigt länge kan man helt tydligt se att trots ett väldigt flöde av inflyttande missbrukare till Malmö har man lyckats begränsa hiv- och hepatitspridning. Det är helt tydligt. I Stockholm pågår däremot smittspridningen varje dag. Jag tror att vi tyvärr nu också står inför ett ökat missbruk i ungdomsgruppen. Det kan man se på de undersökningar som kommer in.

När du, Anna, säger att ni ska arbeta mer med den här frågan måste jag fråga på vilket sätt man kan utläsa i er budget var ni har lagt de medlen, eftersom det är så tydligt att Maria Ungdom inte får de resurser de behöver. Ute i stadsdelarna gråter socialarbetare. Jag har träffat väldigt många, och de gråter över att de längre inte kan arbeta annat än med väldigt akuta fall när det gäller unga människor. Det har stramats åt. Ska man kunna arbeta förebyggande, för det vill ju verkligen vi också, måste man också se till att det finns resurser så att man kan nå unga missbrukare. Då måste ni satsa på det.

Men det ena står inte emot det andra. Det är oerhört viktigt att förstå det. Sprutbyte är en del av något annat. Det är inte överordnat. Sprutbyte ska finnas tillsammans med hälsorådgivning, med sociala insatser och med allting annat som riktas till gruppen. Men det är ett problem att vi i Stockholm har så många missbrukare som när de slutar sitt aktiva missbruk har fått hiv och hepatit, och jag lovar er: Det finns bromsmediciner för hiv. Det är jobbig medicinering. Jag känner många hivsmittade missbrukare, men hepatitsmittan, där man till slut får bli levertransplanterad, är nästan snäppet värre, och det är vad dessa personer utsätter sig för. Det här är människor som ska ha en jämlik hälsa, och det är väl det vi ska ha här i staden.

Anförande nr 15

Borgarrådet B o l u n d (MP): Jag måste kort återvända till två punkter. Den första rör just det här med skrämselpropagandan som jag ändå måste säga att det handlar om från Moderaternas sida. Man försöker skrämma upp barnfamiljer på ett väldigt obehagligt sätt, tycker jag, genom att försöka utmåla det som att det skulle ligga sprutor runt om i stadens parker bara för att vi inför ett sprutbytesprogram. Det tycker jag är att verkligen gå väldigt långt när det gäller att försöka skrämma grupper på ett obehagligt sätt i Stockholmspolitiken. Jag hoppas därför att det är var ett misstag i arbetet och att det inte kommer att upprepas i debatter framöver.

Dessutom handlar det just om ett sprutbyte, det vill säga man lämnar in sin gamla smutsiga spruta för att få en ny, så att om någonting blir det snarare färre smutsiga sprutor i omlopp. När vi nu pratar om evidens som har varit väldigt mycket uppe i den här debatten, vilka evidens har då Anna König Jerlmyr för att det har blivit fler smutsiga sprutor i parker i de städer som har infört sprutbytesprogram? Var är den evidensen?

Den andra frågan som jag vill återkomma till handlar om alternativen. Vad ska man göra om man nu inte vill införa sprutbytesprogram? Där pratar Moderaterna i ett pressmeddelande senast i dag, tror jag att det var, om att man vill göra en satsning på missbruksvård. Det låter ju bra, men vi skulle gärna vilja veta något mer konkret vad det innebär. Vad tänker man göra från Moderaternas sida? Ser vi hur situationen har blivit hittills är det faktiskt tvärtom: De sociala verksamheterna har skurits ned.

Sedan 2006 har resurserna minskat med ungefär 10 procent på grund av att man från stadens sida inte har gjort pris- och lönekomensation, det vill säga man har hela tiden urholkat innehållet i den budget som man ger till de sociala verksamheterna. Samtidigt har Stockholm vuxit, och det har blivit fler att ta hand om, så egentligen har det verkliga utfallet blivit ännu sämre.

Om man nu från Moderaternas sida vill göra en satsning på förebyggande åtgärder som man säger, vad är det då i praktiken man tänker sig göra? Är det nya resurser? När kommer de i sådana fall? Är det nya metoder? Vilka metoder är det man tänker använda sig av?

Vad är det ni vill lyfta fram som alternativ till sprutbyte, eftersom ni sätter de två mot varandra?

Anförande nr 16

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Vi vill sätta in insatser när det gäller att minska ungdomars missbruk. Vi vill göra det i ett arbete tillsammans med stadsdelarna. Vi kan se att gör man det går det att prata med föräldrar, prata med skolor, sätta in insatser där man samverkar mellan socialtjänst, polis och annan missbruksvård för att förhindra och förebygga att fler unga hamnar i tyngre kriminalitet och missbruk.

Vi är oroliga för att ett sprutbyte kan leda till att alltför många hamnar i ett tyngre missbruk, och det måste vi förhindra på alla sätt. Vi kommer att återkomma till den här frågan många gånger, framför allt inför den stora debatten i kommunfullmäktige när beslutet ska tas. Då kan vi diskutera olika forskningsrapporter, erfarenheter och utvärderingar. Socialdemokraterna i Göteborg säger så här: Erfarenheter från Stockholm visar att det går mycket bra att få ned smittspridning av hiv bland sprutnarkomaner utan att dela ut sprutor.

Så säger kommunalrådet där. Man erkänner också att det inte finns tillräckligt tydlig evidens för att minska smittspridningen. Det är argument som Socialdemokraterna använder sig av i Göteborg.

Det vi vill fråga oss, och jag vill inte bli anklagad för populism, för det handlar faktiskt om en genuin oro för att samla den här verksamheten på ett och samma ställe med upp till 2 miljoner sprutor, är om vi kan ha kontroll över denna verksamhet.

Det är ju skönt att Per Bolund är så säker på sin sak och känner sig så trygg i att det inte kommer att hamna någon spruta i närområdet. Erfarenheter från Södermalm där vi har haft ganska tung social verksamhet där vi har nått många missbrukare visar också att det har funnits problem med sprutor som har legat på gator, i barns lekparkar och annat.

Men det känns som sagt var betryggande att man kan garantera att detta inte kommer att ske vid sprutbytet, var det än kommer att ligga i staden. Vi får väl känna oss lugna och i sådana fall eventuellt återkomma den dag som vi kan se att denna garanti inte kan upprätthållas.

Hur som helst: För oss handlar det framför allt om att vi vill göra en rad andra insatser. Vi har en handlingsplan på gång. Vi stöder alla de insatser mot smittspridning som landstinget tillsammans med staden har tagit fram. Vi tror att det finns väldigt mycket att göra för att hivtesta fler, för att ge samtalsstöd, behandling, motiverande samtal – sådana insatser som också den norska forskaren Amundsen har visat ger bättre effekt än sprutbyte när man har tittat på de nordiska länderna.

Det finns självklart många åtgärder att sätta in, så det faktum att vi säger nej innebär inte på något sätt att beslutet förhalas. Vi kommer att ta ett beslut i kommunfullmäktige i maj, och därefter har jag självklart ansvar att också verkställa det beslut som kommunfullmäktige fattar. Moderaterna har valt att säga nej, men vi säger ja till fortsatta insatser för att förebygga ungas missbruk och till fortsatta insatser för att minska smittspridning. Vi tror att det finns fler vägar, och vi vill avvakta en tydlig utvärdering av de försök som finns.

§ 4 Interpellation om upprustningen av Bellevueparken (nr 2010:45)

Anförande nr 17

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 18

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Bellevueparken är en mycket vacker plats inom Nationalstadsparken som ingår i vårt unika historiska värv som vi fått från tidigare generationer i Stockholm. Parken ligger vid Brunnsviken och används i dag för allt möjligt. Det finns allt ifrån friluftaktiviteter till människor som strövar i området och njuter av platsen. Troligtvis kommer den här platsen att bli ännu mer välbesökt i framtiden när vi har fått ny byggnation runt Norra stationsområdet och Albano till stånd. Den är en viktig och grön oas i direkt anslutning till staden.

Parken blev väldigt uppmärksammas i samband med diskussionerna kring byggandet av Norra länken. Av den diskussionen blev också en överenskommelse som gjordes mellan de intressenter som ville bygga Norra länken och de intressenter som slogs för Nationalstadsparkens möjligheter att utvecklas i Stockholm, trots närheten till alla dessa stora tillväxtkrafter som trycker på i området.

Den överenskommelse som gjordes var att försöka vidareutveckla parkens historiska karaktär, rusta upp den och göra den ännu mer rekreationsanvändarvänlig och också att trots biltrafikens närhet kunna skapa ännu fler natursköna värden och möjligheter att ge ytterligare tillgänglighet till de sköna stränder som finns där omkring. Den överenskommelse som träffades innebar att man skulle sätta av 100 miljoner kronor totalt varav Stockholms stad skulle svara för 25 procent av summan. Sedan skulle man genom olika typer av planering och genomförande kunna rusta parken.

Min interpellation kommer sig av att det har varit lite svårt att få reda på vad som kommer att ske runt hela det här projektet på 100 miljoner. Jag tackar så mycket för svaret som Sten har skrivit fram till dagens kommunfullmäktige, där han redovisar många av de åtgärder som är på gång av viktiga projekt som ska genomföras inom dessa 100 miljoner kronor.

Men det är delprojekt som redovisas i svaret, och det jag efterlyser är mer frågan om helheten. Det som behövs för att Bellevueparken ska bli den plats som man drömde om vid överenskommelsen är en översiktlig planering för vad som ska ske där. Det är inte delprojekten som sådana som ger det slutgiltiga resultatet, utan det är helheten som kommer att bli när det är klart som vi är intresserade av. Det har sagts från olika håll att det ska komma och att länsstyrelsen håller på att arbeta med ett långsiktigt program, men man har inte sett det ännu. Jag vet i alla fall inte att det har utarbetats något sådant, utan det har kommit delar i olika tjänsteutlåtanden som man kan läsa sig till, nu också i det här interpellationssvaret.

Det är väldigt viktigt att länsstyrelsen lämnar ett klart och tydligt besked och att regeringen står fast vid att de här 100 miljoner kronorna ska utbetalas. Att så

kommer att ske utgår väl alla här inne ifrån, men man ska också veta att man med dessa pengar som grund kan göra en både översiktlig plan men också en genomförandeplan som i tid talar om när de olika sakerna ska ske och bringar klarhet i de olika saker som kommer att inträffa på platsen.

Jag undrar återigen, med anledning av det här svaret på min interpellation, om Sten Nordin har någon ytterligare information om vilka processer som han är en del av och kanske driver och när medborgarna kan förvänta sig någon form av översiktlig plan som berättar om helheten i Bellevueparken och hur resultatet kommer att bli när de 100 miljoner kronorna är levererade.

Anförande nr 19

Borgarrådet N o r d i n (M): Tack fru ordförande, och tack Tomas Rudin för frågan om den viktiga Bellevueparken där vi förstås har precis samma uppfattning om Bellevues betydelse.

Uppgåelsen, som en del kvicka har kallat för freden i Bellevue, där man nu samtidigt som man gjorde förenklingar för bygget och förbilligade bygget av Norra länken handlade om en rejäl satsning på parkens upprustning, precis som Tomas Rudin beskriver är det 100 miljoner kronor. Stockholms stad står för 25 procent av detta. Så blir det.

Det har bildats ett nationalstadsparksråd under landshövdingens ordförandeskap där jag själv ingår och där jag inledningsvis har deltagit i arbetet och sedan överlåtit det på trafikdirektören Magdalena Bosson att företräda staden. Man har nämligen kommit in på de mer konkreta åtgärderna, och därmed är det lämpligare att man från tjänstemannahåll håller i diskussionerna om detta. Men jag har velat markera hur viktigt jag tycker att det här är och hur viktigt vi tycker att detta är genom att engagera mig.

Vad man inledningsvis har sagt är att det är viktigt, och jag håller med om att det är viktigt att detta landar i ett övergripande, långsiktigt tänkande kring Bellevueparken, men man har också sett det som väldigt viktigt och angeläget att komma igång med konkreta åtgärder. En del av åtgärderna finansieras på annat sätt och ligger utanför de 100 miljonerna; andra åtgärder kommer att ligga inom ramen för de 100 miljonerna. Därför kan det totalt sett faktiskt bli mer än 100 miljoner som satsas i olika åtgärder.

Här ligger det som sagt på länsstyrelsen att återkomma när man vill börja utnyttja sin dragningsrätt av de utlovade pengarna. Pengarna finns. Stadens 25 miljoner finns, och vi kommer naturligtvis att betala ut från dem när det så kommer att önskas.

Jag ser alltså att det här arbetet rullar på på ett bra sätt. Jag tycker att det är väldigt bra diskussioner. Jag tycker att vi har fått ett mervärde i det här nationalstadsparksrådet, eftersom alla aktörer är med, både dem som driver verksamheter – universitet och andra är ju med här – Stockholms stad, Solna stad men också olika ideella organisationer som vill värna om Bellevueparkens område och över huvud taget hela Brunnsviken. Det har blivit en väldigt bra plattform att komma samman och föra diskussioner om dessa frågor.

Anförande nr 20

Borgarrådet R u d i n (S): Tack, Sten, för svaret! Jag tycker att det är väldigt bra att du personligen har engagerat dig i det här. Det är ju av så viktig karaktär att det måste följas för att det också ska gå att i slutändan se detta som något Stockholm har fått nytta av.

Flera av intressenterna kring Nationalstadsparken är oroliga, därför att det har fortfarande inte levererats något tydligt svar från regeringen beträffande dessa 100 miljoner kronor. Som jag säger: Vi utgår alla ifrån att den här överenskommelsen gäller och att pengarna kommer att ticka ut, men det har gått ganska mycket tid nu, och det finns väldigt mycket kunskaper om vad som behöver göras i Nationalstadsparken och i synnerhet runt Bellevue.

Att placera in de olika sakerna i en händelsekedja, i en ordning för hur pengarna ska användas borde därför inte vara så svårt. Det handlar om att inventera de samlade behoven och sedan göra en plan för hur de ska genomföras. Det handlar om hur man ska förstärka spridningsvägar i de naturkänsliga områdena, hur buller ska bekämpas, vilka kulturmiljöer man vill satsa på, hur man ska öka tillgängligheten till stränderna som jag nämnde tidigare.

Det är mycket glädjande att Sten här framhåller att det kan komma att bli andra pengar som kommer att skjutas till området. Jag tror att det kommer att behövas, men det är ju bra om vi börjar med de 100 miljoner som ännu inte har betalats ut.

I sammanhanget, när du då nämner att det kan komma till andra resurser, bör man kanske lyfta upp en frågeställning som också finns i hög utsträckning där ute som rör den mycket speciella men oerhört betydelsefulla Carl Eldhs ateljé som ligger uppe på Bellevueberget. Det är ett museum som har hamnat i limbo. Det man vet är att när Norra länken byggs kommer Carl Elds ateljé att vara stängd, men vad som värre är är att man upplever att staden har dragit in pengarna till Carl Elds ateljé. Frågan är om det är tillfälligt och om pengarna kommer att komma tillbaka. Det är nämligen en av de delar i hela Bellevueparken som finns att uppleva där och som i dag är en stor tillgång för människor som vistas i och omkring området.

En följdfråga till Sten Nordin är alltså om man kan tänka sig att även det museet kommer att kunna utvecklas i framtiden när de övriga 100 miljonerna har fallit ut till belåtenhet.

Anförande nr 21

Borgarrådet N o r d i n (M): När det gäller det fortsatta arbetet med Bellevueparken finns det anledning att återkomma när vi har hunnit längre. Vi kan göra det i form av en rapport till kommunstyrelsen eller på annat sätt så att alla får chans att ta del av vad som görs. Det här är väldigt angeläget, och det är viktigt att återkomma och också redovisa att det sker ett bra arbete. Jag tycker därför att det var alldeles utmärkt att Tomas Rudin tog upp frågan.

När det gäller Carl Elds ateljé så är det tillfälligt. Den kommer att öppnas igen. Jag tror att även kulturborgarrådet tidigare har fått frågan och gett detta besked.

§ 5 Interpellation om stadens demensboenden (nr 2010:46)

Anförande nr 22

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! En gång i tiden när jag var en ung flicka – det känns som att det är väldigt länge sedan – började jag inom landstingets geriatrik och jobbade med dementa personer. På den tiden förekom det en endaste diagnos, och det var *causa socialis*. Detta innebär att den äldre inte längre kunde klara sig socialt, fick jag lära mig som nyanställt, utbildat sjukvårdsbiträde.

Det känns länge sedan när jag säger att det var när jag var en ung flicka, men det är ändå inte längre sedan än 1981. Efter det har forskningen klarat av att definiera de olika demenssjukdomarna och också vad som är skillnaden mellan åderförkalkning av hjärnans blodkärl och demenssjukdomarna.

Jag tror att vi alla blev väldigt illa berörda av de rapporter vi såg från Piteå under sommaren och som fortgår i massmedierna om hur man låste in senildementa, och jag blev lika illa berörd när jag fick höra att man låser in demenssjuka även i en av våra stadsdelar eftersom man inte har tillräcklig bemanning. Trots att den stadsdelen har haft ett överskott i sin budget har man ändå avslagit oppositionens begäran att anställda fler människor så att man ska kunna ha en nattbemanning på alla plan.

Borgarrådet resonerar visserligen likt Äldrecentrum att det finns andra faktorer än antalet huvuden som påverkar hur omsorgen blir, och det är ju klart att arbetsorganisation, utbildningsnivå och alla dessa faktorer påverkar. Där ger jag dig rätt, men jag vill också påpeka att i så fall borde vi ha satt igång en ordentlig kartläggning i den här staden, boende för boende: Var har vi obemannade avdelningar nattetid?

Det behövs också inför att vi ska hantera i äldrenämnden de 50 miljoner som kommunfullmäktige har öronmärkt för 2011 på ett effektivt sätt. Då borde vi ha en kartläggning av samtliga demensboenden i Stockholm.

Slutligen skulle jag vilja konstatera: Mina frågor handlade om vilka krav vi ställer på de privata entreprenörerna när det gäller bemanning, för det borde ändå ingå i avtalen när vi upphandlar äldreboende på äldreboende att vi kan garantera att de äldre har tillsyn även nattetid. Men de frågorna svarar Joakim Larsson inte på. Därför ställer jag frågan inför hela fullmäktige: Är du beredd att se över avtalen med entreprenörerna så att det skrivs in bemanningskrav på demensboendena att det ska finnas tillsyn under dygnets alla timmar?

Anförande nr 24

K a r i n R å g s j ö (V): Alla upprördes vi över bilderna på tv, bland annat från Norrbotten. Men det var väl tur att Socialstyrelsen gjorde dessa oanmälda besök på

bland annat Stockholms demensboenden, för först då hände det faktiskt något, eller när Janne Josefsson knackade på dörren. Mårtensgården är talande för just det. Först när Socialstyrelsen skrev en rapport gjorde majoriteten någonting aktivt. Det är inte så att det är de dementas behov som styr utan den peng som finns i den strama budgethållningen som är i den här staden.

Innan Socialstyrelsen kom fanns det faktiskt ingen personaltillsyn under natten på Mårtensgården, utan de var väldigt ensamma, de här äldre och förvirrade personerna. Jag tycker att det är lite skämmigt att den väldigt rika kommunen Stockholm som nu gick med ett överskott på 1,7 eller om det var 1,9 miljarder inte hade råd att bemanna detta demensboende. Är det inte märkligt att det inte fanns pengar till det under hela 2010? Att demenssjuka inte behöver tillsyn på natten, hur blev det så? Vad vilar det på? Det kan inte ha varit forskning, utan det har handlat om att ha en väldigt stram budget.

De fick personal hela natten till slut på Mårtensgården, inte på grund av att man var förutseende från stadens sida och gjorde någonting tidigt, utan på grund av Socialstyrelsen och medierna. Tydligen är det så att Janne Josefsson får komma hit och knocka på ett antal dörrar om det ska hända något, så vi får väl ringa honom i högre utsträckning.

Anförande nr 25

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tror att vi alla i denna sal som fick ta del av de inslag som *Uppdrag granskning* hade kring det socialdemokratiskt styrda Piteå där man låste demensboende på nätterna reagerade mycket kraftigt på det och verkligen hoppades att vi inte skulle få se så mycket mer av det. Det som noterades ganska tydligt strax därefter var att Piteå inte alls hade sett detta *Uppdrag granskning* som något större problem, därför att där beslöt man i fullmäktige att det här ska fortgå. Jag har ett uttalande här från Agnetha Eriksson, ordförande i socialnämnden i Piteå. Hon säger: Vill man gå upp på natten ska man få det, men är man dement kan man ha svårt att hitta tillbaka till sin egen säng. De anhöriga blir tryggare av att ha det så här.

Nej, så här ska vi inte ha det i Stockholm. Därför blev jag liksom alla andra väldigt upprörd när jag hörde att man på Mårtensgården inte hade bemanning fullt ut nattetid. Så ska det inte vara. Ingen avdelning i Stockholm ska vara obemannad nattetid. Orsaken till att vi avsatte just 50 miljoner per år de kommande tre åren för förstärkningar inom demensvården har varit att vi för ett år sedan bad Äldrecentrum att göra den utredning som också interpellanten har efterfrågat. Äldrecentrum gick igenom samtliga boenden och konstaterade att vi behöver en förstärkning med ungefär 400 tjänster för att garantera en bra bemanning på våra äldreboenden.

Det tog vi till oss. För ett år sedan gjordes denna utredning. Vi tog det i den budget som vi hanterade efter valet, och på äldreikämdens sammanträde i nästa vecka, är det väl, kommer också dessa pengar att delas ut. Det är otroligt viktigt att vi har den här diskussionen, men det är också viktigt att beskriva historiken på rätt sätt.

Frågan från interpellanten är ändå väsentlig. Ska man införa en minimibemanning? Jag har konstaterat att när jag har varit runt på ett antal demensboenden och boenden

över huvud taget är man inte alls säker på att man ska skriva in en minimibemanning. Men man ska kunna garantera att ingen avdelning ska vara utan bemanning. Det är otroligt viktigt att man anpassar bemanningen efter de personer som bor på boendet. Det kan se olika ut. En del är väldigt aktiva, en del är mindre aktiva, men man kan aldrig lämna en demensavdelning tillsyn, dag eller natt.

Anförande nr 26

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Som vanligt, Joakim, är du väldigt övertygande i talarstolen. Du svarar precis rätt.

Minimibemanningen behöver vi kanske inte oroa oss för, eftersom det kommer att bli lagstiftning gällande minimibemanning på just demensboende. Visst ska vi behandla ett anslag om 50 miljoner på nästa äldrenämnd, och det är jättebra.

Men min fråga var: Hur ser du till att också de privata entreprenörerna håller bemanningen? Bevisligen kan inte dessa 50 miljoner gå till någonting annat än till egenregiverksamheten? I den takt som man nu upphandlar äldreboende i den här staden i stora sjök blir jag riktigt oroad ändå när du inte svara på frågan: Är du beredd att se till att de privata entreprenörerna också har minimibemanning, att de har bemanning på natten? Det är den frågan som jag tycker att du ska svara på.

Anförande nr 27

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är riktigt att äldreomsorgen har behövt mycket mer pengar genom åren. Jag kan konstatera att under förra mandatperioden tillsköt vi nästan en halv miljard till äldreomsorgen. Det var dock inte tillräckligt när vi kom till just demensvården, där vi har bestämt att tillskjuta ytterligare 150 miljoner de närmaste tre åren. Men det är viktigt att veta att det har varit den här utvecklingen.

När man hör Karin Rågsjö och interpellanten i talarstolen prata om hur eländigt det är och hur lite resurser som är tilldelat kan man undra: Hur kan det komma sig att 57 miljoner extra tilldelades under fyra år till äldreomsorgen när ni styrde den här staden och en miljard under föregående mandatperiod?

Det behövs pengar, men det behövs någonting mer, och det har jag försökt peka på i svaret. Det behövs väldigt mycket av – en fråga som vi diskuterade vid förra fullmäktigemötet – värdegrundsarbete, bemötandefrågor, att se de äldre som individer. Det är inte riktigt och korrekt att människor blir inlåsta på en avdelning. Det skulle aldrig ske inom barnomsorgen. Man skulle aldrig låsa en avdelning, gå på lunch eller vad man nu skulle göra. Det skulle aldrig accepteras. Men det här har ändå accepterats på olika boenden runt om i Sverige. Det är inte acceptabelt. Vi kommer inte att acceptera det.

Vi tror att de här pengarna kommer att leda till att vi får ett stort antal nya tjänster runt om på våra äldreboenden och demensboenden. Det är otroligt viktigt att vi sänder den signalen, men det handlar också om signalen om värdegrundsarbetet, att man ser individerna, att man ser de dementa som de individer och de människor som de faktiskt är, omsorgsbehövande sådana.

Anförande nr 28

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har inte sagt att äldreomsorgen är eländig. Jag har ställt en rad frågor till dig, Joakim.

Det är inte acceptabelt att lämna dementa ensamma, det har jag sagt många gånger. Det gäller oavsett om det är sossar eller moderater som styr kommunen. Jag rättfärdigar inte Piteå kommuns fullmäktigebeslut på något sätt.

Förra gången vi debatterade värdegrundsarbetet sade du: Värdegrundsarbetet måste ha konkreta förutsättningar för att lyckas och att det ska bli rätt och korrekt. Men fortfarande svarar du inte på frågan: Är du beredd att se till att även de privata entreprenörerna garanterar en minimibemanning och bemanning på natten? Det har du inte svarat på. Du säger att jag alltid säger att det är eländigt, men jag vill egentligen enbart ha ett svar från dig, Joakim: Ja eller nej?

Anförande nr 29

K a r i n R å g s j ö (V): Värdegrund handlar om precis det Mirja säger. Det ska vara samma system både för den privata som är utlagd på entreprenad och för våra egna verksamheter. Det är självklart. Även om ni har gått in med mer medel till äldreomsorgen blir man inte glad när man läser DN. För någon vecka sedan var det en artikel där man beskrev äldreomsorgens problem på Södermalm. Där handlade värdegrunden om att de som arbetade inom hemtjänsten hade fått en liten handdator där de kunde trycka in när någon ringde på deras korta pass hemma hos folk. Det är väl inte något som hör hemma under värdegrund, men det är en annan debatt.

Jag lovar att vi kommer att komma tillbaka till detta, för de som befinner sig inom äldreomsorgen, våra anhöriga, gör inte riktigt vägen.

Anförande nr 30

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Man ska ha klart för sig att man kan införa miniminivåer, men man kan också fundera lite på om inte aktörer inom demensvården, och för övrigt inom annan vård, kan avgöra vad verksamheten kräver därför att människor är olika. Det finns mer vårdkrävande. Det finns de som kommer att på grund av sina somatiska sjukdomar behöva dubbelt så mycket personal. Det finns tillfällen då människor inte är lika aktiva. Men detta avgörs ofta av dem som driver boendet tillsammans med de anhöriga.

Det som gäller här är att sätter vi en minimibemanning – det är mycket möjligt att det kan vara ett alternativ – ska man ha klart för sig att det finns ganska många som skulle ta det till intäkt för att då är bemanningen den rätta. Jag menar på att man måste vara flexibel. Man måste kunna ha mer bemanning om det krävs. Ibland kan det vara mindre. Ibland kommer vårdbehoven att vara större än vad som skrivs in i diverse dokument.

Om man inte accepterar att vårdboenden står tomma utan personal nattetid är det en viktig signal för alla verksamheter. Går man och lämnar avdelningen tom och låser dörren när man bedriver omsorgsverksamhet är man ute på fel spår. Man ska inte ägna sig åt äldreomsorg om man inte ändrar på det.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Policy för mediala utspel*

Anförande nr 31

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Jag blev väldigt förvånad när jag den 29 mars på Dagens Nyheters debattsida läste en debattartikel som var undertecknad av skolborgarrådet Lotta Edholm, av Thomas Persson, utbildningsdirektör i Stockholms stad, av Håkan Edman, grundskoledirektör i Stockholms stad och av Marie-Louise Hammer-Åberg, gymnasiedirektör i Stockholms stad. De hade ett debattinlägg rörande personalpolitik och lönebildning i Stockholm.

Min fråga är med anledning av detta om det är en ny policy att vi som är politiker har möjlighet, eller egentligen har en ordning, att skriva debattartiklar tillsammans med förvaltningens chefer.

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det har hänt tidigare, men det är inget vanligt förekommande eftersom politikerna oftast skriver rent politiska artiklar. Här handlade det om hur man hanterar ett rådande avtal. Jag har själv läst debattartikeln så jag vet mycket väl vad det handlar om – hur man hanterar ett rådande avtal. Där ligger ett ansvar på nämndens ordförande, på förvaltningschefen och på grundskole- och gymnasiechefen. Det handlar om detta.

Däremot inträffar det aldrig att det utgår en order till något borgarråd att du ska skriva en debattartikel. Eftersom det varit en debatt om hur olika kommuner hanterar läraravtalet bedömde man ett behov från Stockholms sida att berätta om hur vi här i Stockholm arbetar med avtal.

Det är bakgrunden till den debattartikeln. Det är ingen policy, det är inte första gången det sker och det handlar definitivt också om att förvaltningscheferna har själva beslutat naturligtvis ifall man vill delta i en debattartikel.

Anförande nr 33

Borgarrådet R u d i n (S): Jag kan se att det finns situationer då det finns synnerliga anledningar att gå in och göra ett gemensamt ställningstagande från den politiska ledningen och från chefer i förvaltningen. Det kan gälla krissituationer och liknande. Men det här är en diskussion som egentligen handlar om en tolkning av en pågående löneförhandling och tillämpning av olika typer av avtal och personalpolitik som rör skolans värld. Då blir det genast en annan sak. Då blir det fråga om var någonstans debatten kommer att föras om olika utfall. Det kan gälla till exempel, som i det här fallet, olika typer av fortbildningsmöjligheter för lärare eller det kan röra rektors möjligheter att utveckla arbetsorganisationen eller sådana diskussioner som är rätt känsliga och som handlar om differentiering av lärarlöner med mera.

Jag är inte säker på att jag tycker att det är så lämpligt att vi har en politisk diskussion som förs i massmedier där både representanten för majoriteten och de chefer som är satta att lämna in opartiska underlag till fullmäktige deltar.

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är viktigt att alla hanterar en sådan situation med synnerligen gott omdöme och med hänsyn tagen till de aspekter som Tomas Rudin tar upp. Det tycker jag dock att man har gjort i den här debattartikeln. Det är inte en debattartikel som handlar om pågående förhandlingar utan om ett gällande avtal som ska tillämpas. Här är Stockholms stad som är med i Sveriges Kommuner och Landsting och som är avtalsträffande part när det gäller avtalet.

Såvitt jag är informerad är det här frågor som man har i utbildningsnämndens verksamhetsplan. Där råder ingen politisk strid i den delen i de frågorna.

Återigen, Tomas Rudin: Jag ser inte den här debattartikeln som ett inlägg i utbildningspolitiken, då vore det en helt annan sak. Men jag är rätt övertygad om att då hade den inte heller haft de aktuella undertecknarna, utan då hade det varit renodlat politiskt. Här är det så att ett ansvarigt borgarråd tillsammans med ansvariga från förvaltningen har velat redovisa hur Stockholms stad arbetar med det avtal som gäller eftersom det kom upp en diskussion om det. Det tycker jag är legitimt.

Anförande nr 35

Borgarrådet R u d i n (S): Den här typen av frågeställningar kan bli väldigt känsliga i diskussioner som rör olika typer av tolkningar av avtal och annat. Just därför borde det finnas en möjlighet att föra den diskussionen fritt och ledigt i den här salen.

Jag vill inte ha den ordning där den styrande politiska majoriteten från tid till annan i kommunen avgör vilka frågor som det är självklart att man kan gå ut med förvaltningschef och politiker och vilka områden som är mer politiskt känsliga. Jag tycker att det är mycket enklare att ha den ordning som vi mig veterligen brukar tillämpa i kommunen, att den politiska majoriteten tar ansvar för de beslut som den fattar och diskuterar de frågor som där kommer upp, och förvaltningscheferna står utifrån en förvaltningstradition som är väldigt lång i Sverige i en mer oberoende position och kan då stå för objektivitet som blir svår att tillämpa om man blandar ihop rollerna för mycket.

Jag tycker att det i det här fallet alldeles utmärkt hade räckt med att skolborgarrådet hade tagit debatten själv eller att någon av cheferna hade tagit den själv. Men att blanda ihop dessa roller är direkt olämpligt.

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag har ingen annan uppfattning, och jag är övertygad om att skolborgarrådet inte heller ha det när det gäller den principiella vikten att hålla en rågång mellan politik och förvaltning. Det tror jag att vi är duktiga på att göra här i Stockholms stad.

Just avtalsfrågor om träffat avtal som ska tillämpas är ändå en sådan fråga där nämndens ordförande kan agera tillsammans med förvaltningen. Man har en väldigt tydligt gemensamt ansvar för att implementera någonting vi har beslutat. Naturligtvis har man tittat på bakgrunden, att detta inte är en politisk stridsfråga. Det kan inträffa att även avtal är politiska stridsfrågor, och då kommer vi i ett annat läge. Men i det här fallet var det inte så.

Fråga nr 2. Stockholmsluften

Anförande nr 37

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Nu ser vi åter hur luftföroreningshalterna i Stockholm stiger, både partikelhalterna och koldioxidhalterna ligger alltför ofta på vad man kan kalla för farliga nivåer, över miljökvalitetsnormerna. Det här är som vi vet nivåer som påverkar stockholmarnas hälsa negativt. Vi vet att både kväveoxider och partiklar kopplas till hjärtsjukdomar, till lungsjukdomar som kol, till astma. Inte minst barnen drabbas hårt. Det finns studier som klart visar koppling mellan de höga halterna av luftföroreningar Stockholm och ökad frekvens av astma. Det har också visats att permanent lungcancer kan uppstå.

Det har vidtagits åtgärder. Vi har infört trängselavgifter i Stockholm och dubbdäcksförbud på Hornsgatan. Men det här räcker inte.

Min fråga är: Varför använder inte miljöborgarrådet de verktyg som finns i åtgärdsprogrammet och som vi faktiskt har möjlighet att använda för att minska luftföroreningshalterna?

Anförande nr 38

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Som Per Bolund mycket riktigt beskriver är det här just nu Stockholms största miljöproblem. Det är inte ett nytt miljöproblem, utan ett problem som vi har jobbat med under många, många år. Det första åtgärdsprogram som togs fram av länsstyrelsen gällde från 2004 och togs fram när det gäller att uppfylla miljökvalitetsnormerna till 2005. Som ni vet har vi fortfarande inte uppnått miljökvalitetsnormerna, varken under en vänstermajoritet eller under en alliansmajoritet i fullmäktige. Jag pratar om någonting där vi på båda sidor har anledning att vara självkritiska och se till att vi jobbar med det konstant. Där har vi någon form av enighet över blocken.

Just nu har Alliansen, som Per Bolund säger, vidtagit en del åtgärder sedan 2006. Det handlar om allt från att ha provat spolning till att ha provat nya sopmaskiner, till att tillsammans med statsmakterna ha provat dammdämpningsmetoder. Det har visat sig inte riktigt ge de resultat som man skulle vilja ha.

Alliansen har under min företrädares ansvar infört dubbdäcksförbudet på Hornsgatan, som i dag är den åtgärd som är allra mest effektiv. Vi har också, som Per beskrev, här infört trängselavgifter, och vi permanentade trängselavgifterna efter valet 2006.

Det görs alltså en hel del. Jag vill säga att det inte är nog. Vi har precis fått en rapport över luften i Stockholm 2010. Det går åt rätt håll enligt rapporten, men det finns ingen anledning att luta sig tillbaka och vara nöjd, utan vi måste uppfylla miljökvalitetsnormerna. Där måste vi ha hjälp av regeringen att få fler redskap.

Anförande nr 39

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Det känns lite konstigt att försöka flytta över ansvar på den rödgröna majoriteten som satt mellan 2002 och 2006. Miljökvalitetsnormerna började inte verka förrän 2005, och vi hade ett år på oss. Under det året införde vi trängselavgifterna i Stockholm. Att kräva någonting mer än så är ganska magstarkt från en majoritet som suttit sedan 2006 och ändå inte lyckats uppfylla miljökvalitetsnormerna.

Det går inte att klappa sig för bröstet och hänvisa till det som har gjorts. Uppenbarligen är det så att ni inte har nått fram. Fortfarande är det alldeles för höga halter av luftföroreningar. Det skapar hälsoproblem och risk för mångmiljonkostnader i och med att Sverige nu är draget inför EU-domstolen på grund av att Stockholm bland annat inte uppfyller miljökvalitetsnormerna. Det är en räkning som finansministern har sagt ska hänskjutas till Stockholm och andra städer.

Frågan är hur länge borgarrådet tänker peka på regeringen och peka fingret åt dem och inte genomföra de åtgärder som man kan vidta själv. Det finns åtgärder som parkeringsreform, genomförsl av tunga fordon, åtgärder för att minska halterna som man kan genomföra. När kommer de förslagen?

Anförande nr 40

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Som jag redovisade har det genomförts en rad förslag redan, så jag tycker att verklighetsbeskrivningen där man säger att vi inte har gjort någonting haltar ganska betänkligt.

Det ultimata är att förbjuda all trafik i innerstaden, så är det, men det kan vi inte göra av olika skäl. Vi måste hitta en balans där staden måste fungera och där vi ändå måste få miljökvalitetsnormerna att fungera.

Det är därför som vi agerar gentemot regering för att ge oss fler åtgärder så att vi kan jobba på ett seriöst sätt med den här frågan, att inte göra det svårt att leva och verka i staden utan att kombinera de behov som finns för att kunna leva och verka i staden och köra en och annan bil i staden med att arbeta på ett seriöst sätt för att få ned halterna.

Ett sådant förslag förbereds i regeringen just nu, det är miljözoner. Jag hoppas att det förslaget läggs fram inom kort. Jag har i debatter fört fram idén om dubbdäcksavgifter som skulle kunna inrymmas i förslaget om miljözoner, som vi skrev en debattartikel om i helgen.

Anförande nr 41

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Jag upplever att borgarrådet Ankersjö fortsätter att peka finger åt regeringen och säga att det är deras ansvar, det är de som måste åstadkomma och leverera. Visst skulle det vara bra. Jag har verkligen ingenting emot att det kommer tydliga redskap från regeringens sida. Jag kan trycka på där också.

Det gör inte att man från Stockholms stads sida och borgarrådets sida kan säga att vi har gjort allt vi kan, vi är klara, nu är det regeringens sak att leverera. Det är inte sant. I miljökvalitetsprogrammet finns det sedan ett antal år åtgärder som Stockholms stad fortfarande inte har genomfört. Jag tycker att det är djupt ansvarslöst att fortsätta att peka finger åt regeringen och samtidigt inte genomföra de åtgärder som finns att genomföra och som man har i sin redskapslåda. Parkeringsreformen är sådan åtgärd som föreslås, genomfartsförbud för tunga fordon på Hornsgatan är en annan sådan reform som skulle kunna genomföras. Att man vidtar speciella åtgärder just vid risk för extremt höga halter, till exempel hastighetssänkningar temporärt, skulle kunna vara något att göra.

Jag kan bara konstatera att i avvaktan på att stadsmiljöborgarrådet ska börja agera fortsätter barnen på Hornsgatan att hacka sig genom vårnätterna, och det tycker jag är väldigt tråkigt.

Anförande nr 42

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det är viktigt att poängtera att åtgärderna verkar ge effekt, därför att läget förbättras successivt i Stockholm. Men återigen: Vi ska inte luta oss tillbaka och vila för den sakens skull, och det gör vi inte utan vi fortsätter att arbeta. De saker som har genomförts är: miljökrav vid upphandlingar om tunga transporter ska revideras, höjda avgifter för boendeparkering förra året, utredning om koldioxidkällor på Hornsgatan, ökad framkomlighet för bussar och dubbdäcksförbudet på Hornsgatan som genomdrevs för ett år sedan och som introducerades förra säsongen. Där genomför vi en analys och en utvärdering, som man ska göra när man gör ett seriöst arbete förstås, för att se hur det har fungerat. Den analysen och utvärderingen ska vara klara 2011.

Vi måste avvakta utvärderingen och de åtgärder vi genomför för att kunna fortsätta att arbeta med frågan på ett seriöst sätt. Jag vill verkligen poängtera att det här är en prioritet för Alliansen, även om Per Bolund försöker ge intryck av att det inte är det. Jag tycker att de handlingar som vi gjort under åren visar och understryker det faktumet.

Fråga nr 3. Ska du skrämma stockholmarna för sprutor?

Anförande nr 43

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tänker köra samma tema fram till maj. Jag har blivit ordentligt mejlbombad hemma två gånger efter artiklar i DN. Den ena gången handlade det om att öppna ett teamboende, alltså boende för hivsmittade i Stureby.

Då fick jag hundratals mejl hem från villaägare som tyckte att det var hemskt. Deras barn skulle hitta sprutor ute, de skulle säkert bli hivsmittade.

Den andra gången var när Stadsmissionen öppnade sitt ställe på Kungsholmen. Då var det samma sak, en drös av mejl från hundratals oroliga bostadsrättsägare mejlade och tyckte att barnen skulle snubbla vid sprutor i den oerhört lilla park som finns bakom Stadsmissionens ställe för hemlösa.

Därför blev jag så besviken i dag, Anna, när jag läste DN där du hade precis samma ton. I och för sig kan medier alltid vränga till det, men det handlade om att det stora antalet sprutor i närheten av barn. Det är tendentiöst när man säger så. Man ska tänka sig för. I den här staden, Stockholm, finns tyvärr en sviktande tolerans för människor som far illa. Då tycker jag att man som politiker ska vara väldigt vaksam på vad man säger i medier så att det inte tolkas så att man vill dra i gång en opinionsstorm mot de ställen som ska arbeta med sprutor så att det blir nya typer av mycket obehagliga konstiga diskussioner runt om i staden. Vi behöver inte det, vi behöver en solidarisk stad som står ut med att det finns missbrukare i staden och som inser att dessa behöver vård och behandling.

Jag undrar då: Vad tänkte du?

Anförande nr 44

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag kan konstatera av den senaste debatten att det är helt okej att använda barn i argument mot dubbdäck men inte när det kommer till sprutbyte.

Det finns en utredning som ligger till grund för landstingets förslag till beslut. När vi tittat på stadsledningskontorets remissvar hittar vi att det inte finns någon evidens för sprututbyte mot smittspridning. Då handlar det för oss om att vi måste hitta andra verkningfulla åtgärder. För oss är det självklart att vi ska satsa mer på behandling. Vi ska satsa mer på motiverande samtal, med mera.

Jag förväntar mig inte att Vänsterpartiet ska börja driva frågan om stockholmarnas trygghet. Men det gör vi. Vi tycker att det är problematiskt att landstinget har tagit beslut om att den här verksamheten ska finnas på ett och samma ställe.

Stadsledningskontoret säger i sitt svar att det skulle kunna ligga nära ett sjukhus, dock inte på Södermalm. Då har vi Sankt Göran och Sabbatsberg. Jag har ofta försvarat verksamheter därför att det är viktigt att hela Stockholm tar ett socialt ansvar. Det är viktigt. Vi brukar vara överens om att dela, vi ska inte koncentrera stora verksamheter på ett och samma ställe, utan det är viktigt att sprida ut. Vi har haft Grimman, där vi har haft problem med sprutor som har legat åtkomliga för barn.

Därför är det viktigt för oss att belysa hur kontrollen för ett försök med säg ett par miljoner sprutor upprätthållas. Vi får varnande signaler från försök från andra städer. I Köpenhamn har man upplevt att det blivit en frizon där poliserna har svårt att agera. Det här inte behandling i den bemärkelse att missbrukare går dit för att få behandling och går därifrån. Det här är personer som är missbrukare, går och hämtar

sina sprutor och antagligen kommer att injicera kort därpå. Det är en sådan verklighet vi måste förhålla oss till.

Det här handlar inte bara om smittskydd utan också om att vi måste ta ansvar för närområdet. Det handlar inte om att skrämmas, men jag vill känna mig trygg med att få garantier att de sprutor som används i försöket inte kommer att finnas till hands ute på våra gator och torg i närområdet. Självklart måste vi ta hänsyn till de aspekterna också i kommunstyrelsen i Stockholm.

Anförande nr 45

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tror att du genom det här uttalandet som du just har gjort i DN i dag drar i gång en opinionsstorm mot sprututbyte i Stockholm. Du pratar om det här som en trygghetsfråga för befolkningen. Sprututbyte är en trygghetsfråga för resten av stockholmarna, säger Anna. Vi bor i en stad med 3 000 hemlösa. Vem tar hand om deras trygghet? Eller de hivsmittade missbrukarnas trygghet om de inte får bromsmediciner, vem tar hand om deras trygghet?

Här pratar du om ett sprututbyte som om det skulle vara: Ursäkta mig, men de här missbrukarna, jag känner en del av dem, ska väl byta sina sprutor på själva stället? Tror du att de dräller ut dem i parken? Du drar i gång en form av folkstorm. Jag lovar dig att efter den här debattartikeln i DN kommer det återigen att vara massor av mejl hem till oss politiker i den här staden. Du skrämmer upp dem. Vi pratar inte om själva metoden nu. Vi pratar om: Vad har man för ansvar som politiker i de här frågorna?

Jag tycker att du genom att gå ut på det här sättet och göra det till en trygghetsfråga inte för de personer som kan bli smittade av hiv eller hepatit utan för befolkningen kring Vasaparken har hamnat på ett sluttande plan.

Anförande nr 46

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är synd att Karin Rågsjö anklagar mig för det, för det är en av de aspekter som måste vägas in när man tittar på sådant försök. Vi säger att skulle sprututbytet ge tydlig evidens om smittspridning är det en sak att titta på, men det behöver fortfarande utredas. Vi behöver tydliga utvärderingar från svenska exempel och från våra nordiska grannar. Vi har sett varnande exempel. Narkotikapolisen i Lund är kritisk till sprututbyte och har upplevt att det har blivit en plats för langning.

Menar Karin Rågsjö att vi helt ska bortse från det? Jag beklagar att jag höjer tonen, men jag känner mig upprörd över att bli anklagad för att skrämmas när jag faktiskt tar hänsyn till realiteter. Det är inte att skrämmas när vi talar om sprutor som kan riskera att hamna i våra parker. Det är en realitet. Vi har sett på Grimman. Vad är det som gör att det inte skulle riskera att hända igen när man koncentrerar två miljoner sprutor på ett och samma ställe? Det skulle jag vilja ha ett svar på.

Anförande nr 47

K a r i n R å g s j ö (V): Du och Ulf KristerSSon och Moderaterna har haft access att driva frågan också i landstinget och se till att det blir flera ställen. Den möjligheten har funnits. Ni har blockerat frågan, och det gör ni ända in i kaklet. Vi kommer att köra över er i salen, vi kommer att få ett sprutbyte. Nu drar ni i de sista trådarna, nu drar ni i folkopinionen. Nu drar ni i dem. Det är väldigt tydligt. Nu skräms ni för sprututbytet, inte för att de som det handlar om drabbas. Det handlar om att medelklassen på Kungsholmen eller i Vasastan ska trampa på sprutor. Jag lovar dig att det du har sagt kommer att göra att det blir en väldigt konstig debatt i den här frågan, och de har du tyvärr bidragit till.

Jag lovar att jag när kommer hem har jag fått ett antal mejl. Så börjar det rassla in fler. Människor blir oroliga. Jag tycker att vi som politiker ska prata om den solidaritet vi ska ha i denna stad för hemlösa, för missbrukare. Hade ni velat göra någonting åt det och inte koncentrera det till ett enda ställe hade ni kunnat påverka. Men det är inte det ni vill, ni vill inte ha sprutbyte.

Anförande nr 48

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det är tråkigt att höra hur Karin Rågsjö anklagar oss för att vi skrämmas och så vidare och att människor skulle dö om vi inte inför sprututbyte. Det är väldigt uppskruvat tonläge i diskussionen.

Jag tycker ändå att vi har varit tydliga med att vi vill göra andra insatser. Det handlar om att förebygga missbruk, att förhindra att unga människor som redan har påbörjat att använda sig av narkotika hamnar i missbruk. Vi vill se andra insatser också när det gäller smittskydd och smittspridning.

Karin Rågsjö har flera gånger efterfrågat vår människosyn. Vi tror ändå att i varje människa, i varje missbrukande människa finns faktiskt en människa som vill ha stöd med att sluta. Då ska vi hjälpa till med att erbjuda det stödet så att man kan sluta. Vi ska inte tillhandahålla verktygen och hjälpa dem att fortsätta.

Fråga nr 4. Aktivitetsersättning till unga

Anförande nr 49

T a r a T w a n a (S): Under de senaste fyra åren har antalet unga förtidspensionärer ökat med 50 procent. Det är 26 597 människor som inte kan jobba, och de riskerar att hamna i fattigdom. Socialförsäkringsminister Ulf KristerSSon erkände i en artikel i Svenska Dagbladet att det är en politisk katastrof. Det är samma sak med överdirektören för Försäkringskassan, som nämnde att dessa ungdomar kommer att bli morgondagens fattigpensionärer. Det är jätteviktigt att vi från Stockholms stad tar ett initiativ och har en arbetsmarknadspolitik för dessa målgrupper.

Min fråga till ansvarige borgarråd är: Vilka initiativ tänker ni ta för att få bukt med det problemet?

Anförande nr 50

Borgarráðet H a m i l t o n (M): Jag läste också om dessa siffror och tog omedelbart kontakt med förvaltningschefen och bad att få ett underlag för hur det ser ut i Stockholm. Jag tycker att det är skrämmande med de siffror som vi ser.

Det visar sig att vi har en ökning. Till exempel ser det ut så när det gäller aktivitetsersättning som betalades under december förra året till dem som är under 25 år att det är 917 personer, och det är på tok för mycket. Jag instämmer med dig. Det är jätteviktigt att vi tar reda på vad som är orsaken till detta. Jag vet att det på Regeringskansliet pågår att arbeta för att göra en ordentlig analys kring de här människorna. Det var en ökning med 6 100 personer varav ungefär 1 500 var unga förtidspensionerade.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi håller koll på detta och har en kontinuerlig kontakt och dialog med Socialdepartementet i de här frågorna men också tar reda på mer hur det ser ut i Stockholm på det här området.

Anförande nr 51

T a r a T w a n a (S): Det är jättebra att du erkänner det. Jag tycker att det jätteviktigt att vi har en arbetsmarknad som täcker den här gruppen. Nu är det dock så att ungefär hälften av alla arbetstillfällen finns i offentlig sektor, och Stockholms stad som största arbetsgivare kan ta en aktiv roll för mångfaldsarbete. Kan vi inte börja med att titta på till exempel varukedjor som Ica och restaurangen Max som har börjat anställa dessa målgrupper? Vi kan gå i bräsch för att erbjuda ungdomar med funktionsnedsättning ett arbete, inte bara tillfälligt jobb eller projektjobb.

Anförande nr 52

Borgarráðet H a m i l t o n (M): Det finns ett sådant uppdrag i budgeten, så vi jobbar med att titta på det. Jag tror att vi också måste vidga perspektivet lite grann. Det finns risk för att ungdomar som redan i skolan får en diagnos som ADHD, damp eller någonting liknande får en stämpel för livet, som gör att det blir väldigt svårt att över huvud taget komma ut på arbetsmarknaden. Det är viktigt att vi analyserar i staden och ser om det finns något samband när det gäller de här unga människorna som har fått olika typer av stöd i skolan och deras möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden när de blir äldre.

Det finns saker som talar för att det faktum att man får dessa extra stöd och har en specialutbildning under hela skoltiden leder till att de får mycket svårare att komma ut på arbetsmarknaden. Det är fruktansvärt om vi har ett sådant utslagningssystem när vi egentligen bara vill hjälpa till.

Anförande nr 53

T a r a T w a n a (S): Då tolkar jag dig, Ulla, så att det finns en vilja hos er. Ni vill börja med att arbeta med att tänka över dessa målgrupper och erbjuda dem ett riktigt arbete. Kan jag tolka dig så?

Anförande nr 54

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Inte bara börjar, vi har börjat redan.

Fråga nr 5. Skateparken i Högdalstriangeln

Anförande nr 55

M a t s L i n d q v i s t (MP): Herr ordförande! Idrottsförvaltningen driver sedan en tid ett skateboardprojekt tillsammans med Stockholm Sub Surfers. Ursprungligen var det ett projekt med park förlagd på Högdalstoppen som var tänkt att i sin fulla vision skulle kunna sätta Stockholm på världskartan. Det kanske inte är det första projektet i sitt slag, men definitivt ett projekt i världsklass. Sedan har det efter diverse turer under förra idrottsborgarrådets tid hamnat i Högdalstriangeln. Vi har erfärut att det har uppstått en konflikt mellan Stockholm Sub Surfers och idrottsförvaltningen.

Jag skulle gärna vilja veta vad det är som har hänt. Varför är de så förbannade?

Anförande nr 56

Borgarrådet K e v i u s (M): Hej Mats! Det är kul med skateboard, jag har själv testat det på banan i Rålambshovsparken. Jag kan berätta för alla i fullmäktige att detaljplanen för kvarteret Mikrofilmen i stadsdelen Högdalen vann laga kraft i maj förra året. Det som pågår nu är en upphandling av entreprenaden. Jag vill inte uttala mig under pågående upphandling, men det är väldigt viktigt att upphandlingen snart avklaras och att vi kommer i gång med att bygga denna skateboardpark.

Anförande nr 57

M a t s L i n d q v i s t (MP): Vad är det som har gjort dem så förbannade? Vi har erfärut att just nu har kontakterna mellan idrottsförvaltningen och Stockholm Sub Surfers sjunkit till en frusen nivå. Det verkar ha hänt väldigt plötsligt. Vad är det som har hänt egentligen? Det kan inte vara bygglovsprocessen som har fått dem att bli upprörda. Det måste ha varit något som de inte har vetat tidigare eller att de har känt sig svikna på något sätt. Vad är det som har hänt?

Anförande nr 58

Borgarrådet K e v i u s (M): Det som pågår just nu är att idrottsförvaltningen gör en upphandling av entreprenaden, och det finns olika aktörer som är specialister på att bygga skateboardpark. Där är Sub Surfers en part. Det finns andra parter, och det är viktigt för oss att skateboardparken blir bra. Att jag som borgarråd ska gå in och prata om olika aktörer i en rådande entreprenadupphandling vore fel.

Anförande nr 59

M a t s L i n d q v i s t (MP): Ska jag tolka detta som att Sub Surfers är upprörda över att de nu känner sig som en av anbudsgivare angående den här anläggningen? Jag tror att de tidigare uppfattat sig som samarbetspartner till staden som kanske ska

kunna hjälpa till att driva anläggningen. Jag vet att de har många idéer om hur en anläggning skulle byggas. Är det alltså det här som gör att de är upprörda, att de plötsligt är anbudsgivare utan att riktigt ha förstått det? Eller vad är det som har hänt där?

Anförande nr 60

Borgarrådet K e v i u s (M): Det viktiga är att vi bygger en skateboardpark i Högdalen och att upphandlingen snart är avklarad och att det blir en riktigt bra park för stockholmarna.

Om några är upprörda bör du fråga dem. Jag tycker att det är viktigt att vi snart får en skateboardpark klar i Högdalen.

Fråga nr 6. Nationaldagsfirandet

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! På fredag, den 8 april, är det romernas nationaldag, romernas internationella dag som allmänt betraktas som en nationaldag. Romerna är ju en nationell minoritet som just nu är oerhört utsatt i hela Europa, och det är viktigt att manifesteras stöd för dem.

Jag vill helt enkelt fråga om staden på något sätt kommer att uppmärksamma romernas nationaldag. Kommer man att ge stöd till de romer som ordnar ett firande?

Anförande nr 62

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det vet inte jag. Jag har ingen aning. Hur ska jag svara på det? Om du hade skrivit vad din fråga handlar om innan hade jag kunnat ge dig ett svar.

Anförande nr 63

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tycker bara att det är viktigt att man försöker manifesteras det i relation till att det läggs ned ganska mycket resurser på firandet den 6 juni som firas på olika sätt. Men jag tycker ändå att just romernas situation skulle ge anledning till att staden skulle ge stöd. Där får du väl läsa på lite grann.

Anförande nr 64

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Läsa på – men om du hade berättat vad du tänker fråga om hade jag kunnat ge ett svar. Du var inte intresserad av svaret, du ville bara gå upp och säga detta.

Jag hade kunnat ge dig ett svar på frågan, men jag hade ingen aning om att det handlar om romernas nationaldag när du skriver ”nationaldagsfirande”. Om du skriver ”nationaldag” på en lapp och ställer en fråga till mig tänker jag att du kanske vill fråga om Sveriges nationaldag.

Du ville inte det, och jag vet inte om det firas. Vi stödjer stadens kulturcentrum med ganska mycket pengar sedan många år, det är en viktig verksamhet. De har en fantastisk fin lokal i Gubbängen, och vi tycker att detta är väldigt viktigt, ännu viktigare i dag med tanke på det hårdnande klimatet för romernas situation, absolut. Men din konkreta fråga kan jag inte svara på.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (V): Romerna är oroliga för sitt fortsatta stöd därför att de tillhör dem som får rätt mycket stöd till lokaler, och hela det systemet ska göras om. Jag tycker att det finns anledning, eftersom kulturborgarrådet inte alls vet om det uppmärksammas, att man tittar lite närmare på romernas situation i Stockholm, så jag kanske kan återkomma.

Fråga nr 7. Driften av bad och simhallar

Anförande nr 66

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag såg i tidningen att mitt bad och alla våra bad snart skulle vara till salu. Då måste jag ställa en ganska enkel fråga: Vad är poängen med detta? Vad är poängen med att sälja ut våra simhallar? Ni gjorde ett försök under förra mandatperioden med detta. När ni tittade på det såg ni att det skulle kosta 10 miljoner extra, om jag minns rätt, att lägga ut driften på entreprenad. Därför stoppade ni det. Det var riktigt klokt.

Varför tar ni upp det igen? Hur ska ni i så fall hantera kostnadsökningen? Är det med färre badvakter eller med höjda taxor, eller ska ni ta dessa 10 miljoner från någon annanstans inom ungdomsidrotten?

Anförande nr 67

Borgarrådet K e v i u s (M): Hej, borgarrådet Mogert! Jag vill vara väldigt tydlig med att säga att vi inte ska sälja några simhallar. Vi ska verkligen inte sälja några simhallar. Stadens simhallar är ej till salu.

Det som står i idrottsnämndens verksamhetsplan är att vi ska upphandla driften av 4 av totalt 14 simhallar. Att upphandla driften innebär att man låter en simförening eller ett friskvårdsföretag lämna anbud i en offentlig upphandling om driften, det vill säga att staden fortsätter att äga hallen, men någon annan ges möjlighet att ha driften av simhallarna.

Jag vill vara väldigt tydlig med att när man gör en upphandling gäller det att ställa höga kvar på kvalitet. Det gäller också kostnaden. Jag lovar att vi inte kommer att göra en upphandling om vi inte kan säkra att kvaliteten för stockholmarna blir bättre än vad den är i dag.

Anförande nr 68

Borgarrådet M o g e r t (S): Tack, jag förstår precis hur det går till när man upphandlar. Min fråga var alltså: Vad är poängen med det? Vad är det ni hoppas vinna? Du kan inte på något sätt garantera att det är föreningar eller friskvårdsföretag som vinner upphandlingen. Du kan vara Aleris, Coca-Cola eller annan. Det finns inga garantier för att det blir en förening. Eller har ni några garantier? Tänker ni lägga in i upphandlingsunderlaget att det ska vara föreningar som driver dem, och kommer ni att klara detta? Vad är vinsten för oss?

Anförande nr 69

Borgarrådet K e v i u s (M): Poängen är att skapa en mångfald av olika aktörer. Det finns en hel del simföreningar som har meddelat intresse. Det finns även friskvårdsföretag som har meddelat intresse.

Poängen är också att skapa ökad kvalitet för stockholmarna. Det kan handla om längre öppettider, det kan handla om mer vattenjympa och olika aktiviteter. Idrottsnämnden kommer att ta ställning framöver till ett förfrågningsunderlag. I förfrågningsunderlaget kommer vi att ställa en hel del kvalitetskrav. Hur de kvalitetskraven är utformade kan jag inte svara på här och nu, utan idrottsförvaltningen jobbar med att träffa branschråd för simföreningar och lyssna på dem. Det är viktigt att vi ställer väldigt höga kvalitetskrav och att stockholmarna får det bättre.

Anförande nr 70

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag förstår att vi alla vill att det ska blir bättre. Men om man tittar konkret på mångfalden: Blir det fler bad? Nej, rimligtvis inte. Det kommer att vara ungefär lika många bad på ungefär lika många ställen. Det kommer att vara ungefär samma vatten, eller hur?

Du säger: Längre öppettider. Men hur blir det längre öppettider om detta är kostnadsdrivande? Om ni själva har tagit fram en rapport som säger att det blir 10 miljoner kronor dyrare, är det då inte rimligt att det blir kortare öppettider för samma pengar? Om man vill ha längre öppettider vore det inte lättare att lägga de pengarna där utan att göra en upphandling?

Anförande nr 71

Borgarrådet K e v i u s (M): Vi kommer inte att tillåta att det blir 10 miljoner dyrare. Vi kommer att göra upphandlingar som är kvalitetssäkrade, det vill säga att vi ställer väldigt höga krav. Jag lovar dig att vi kommer att göra en riktigt bra upphandling. Den som vinner upphandlingen måste garantera stockholmarna en mycket bättre kvalitet.

Fråga nr 8. Brister i hemtjänsten

Anförande nr 72

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Herr ordförande! Det var ett stort uppslag med artiklar i Dagens Nyheter för ett tag sedan där man hade tittat på hur hemtjänstpersonalen under en dag ska hinna med att åka kors och tvärs i staden, på stressen, frustrationen att inte hinna ge den tid som man skulle ge för de äldre, att det blir mindre tid hos de äldre totalt sett.

Min fråga är vad borgarrådet tänker göra för att vi ska kunna se hemtjänsten som den välfärdsservice som den borde vara.

Anförande nr 73

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det är ingen tvekan om att hemtjänsten är en viktig välfärdsfunktion. Det är många äldre som har behov av omsorg i sitt hem och som så länge det går vill bo hemma. Att man från kommunens sida garanterar att vi på olika sätt kan se till att omsorgen bedrivs i hemmet tror jag är ett mervärde för de äldre. Jag tror också att det är ett mervärde i att när man har en fungerande hemtjänst blir det lite enklare för de äldre att avgöra om man vill flytta till ett trygghetsboende för att få gemenskapen där. Då kan man göra det. Vill man till vård- och omsorgsboende eftersom vårdbehovet kan kräva ett sådant beslut kan man göra det.

Hemtjänsten är viktig, och det är viktigt att den fungerar och den behöver utvecklas. Däremot är det så att i den artikelserie som har varit har man pekat på tidsaspekterna och ersättningen. Det har varit väldigt besvärande för personal med känslan av att inte räkna till. Det är någonting som jag också mött när jag träffat enskilda människor som arbetar inom hemtjänsten. De säger att det är ett väldigt pressat schema för många, inte för alla.

Det är viktigt att vi nu, vilket vi gör, lyssnar in de signaler som kommer från de olika aktörerna. Jag har träffat flera av dem för att efterhöra vad vi kan göra för att förändra system, se till att göra saker och ting bättre för att göra hela hemtjänsten ännu bättre. Det är själva målet.

Det finns en del att göra, och äldreförvaltningen har fått i uppdrag att redovisa ett antal förändringar.

Anförande nr 74

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Jag tolkar borgarrådet som att inte heller han är nöjd med hur det ser ut i dag. Det stämmer att det finns många äldre som tycker att det fungerar alldeles utmärkt utifrån deras behov. För många är det en viktig kontakt, man behöver service och så vidare. Den mänskliga kontakten kan för en del vara den enda, och då kan det vara tråkigt för den äldre när personen från hemtjänsten är stressad och har nästa ställe för ögonen. Var och en som har arbetat på ett ställe där man känner att man skulle vilja ge mer men inte kan göra det vet hur frustrerande det är.

Frågan är vad borgarrådet skulle vilja ta som nästa steg för att förbättra hemtjänsten i Stockholm.

Anförande nr 75

Borgarrådet L a r s s o n (M): Skulle jag veta alla svaren på de frågor som ställs skulle jag naturligtvis redovisa dem. Men jag har gett förvaltningen i uppdrag att genomlysna detta och gå igenom de olika stadsdelarna och se hur det ser ut, för det ser faktiskt lite olika ut, men också se till att lyssna till de olika aktörer som just har lämnat, som har känt att det inte har gått att fullt ut bidra till hemtjänsten. Där har man beskrivit utbildningskrav och annat som bekymmer i det system som vi har. Man har ställt hos en del aktörer väldigt höga utbildningskrav på personalen, och lönekostnaderna har blivit väldigt höga. Det är positivt att man har höga utbildningskrav, men det har resulterat i en försvårad ekonomisk situation.

Jag har pratat med ett antal aktörer, och vi har signalerat in i förvaltningen de saker som vi har fått in under resans gång. Vi väntar på förslag på olika förändringar som vi kan genomföra.

Anförande nr 76

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Jag tycker att det är bra att borgarrådet har uppmärksammat detta och har börjat fundera på hur man ska kunna göra det till en bättre hemtjänst än hur den fungerar på många håll i dag.

När kan vi i så fall få ett ärende? Är det till äldrenämnden eller till fullmäktige som vi kommer att få en första rapport över olika tankar på hur man kan förbättra kvaliteten inom hemtjänsten?

Anförande nr 77

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är äldreförvaltningen som har uppdraget att titta på detta och kommer att redovisa det för äldrenämnden och också redovisa vad man har kommit fram till i kontakter med både ett antal aktörer och de olika stadsdelarna för att utröna hur vi kan förbättra situationen ytterligare. Jag vill betona att det finns hemtjänst som fungerar mycket bra. De äldres nöjdhet med hemtjänsten beror på att vi har en fantastisk personal inom både de aktörer som finns och det som staden erbjuder. Det är bra personal med god omsorg, men man har upplevt att det varit väldigt tidspressat.

Vi ser över detta och kommer att få ett förslag när förvaltningen arbetat färdigt. Jag vet inte mer än så.

*§ 17 Ändrade riktlinjer för folköls- och tobakstillsynen i Stockholm
Förslag från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (utl. 2011:44)*

Anförande nr 78

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Nu ska vi diskutera ändrade riktlinjer för folköl och tobak mot bakgrund av att det i juli förra året skapades delvis nya regler när det gäller tobakslagen och alkohollagen. Det innebär bland annat att det nu blir straffbart att inte anmäla tobaksförsäljning till kommunen. Andra viktiga förändringar sker mot bakgrund av att Justitieombudsmannen har riktat kritik mot provköp. Därför ska riktlinjerna därefter ändras.

Detta är några av de förändringar som har gjorts. Tillsynen över märkningen av tobaksvaror flyttas också från Statens folkhälsoinstitut till kommunen. Mot bakgrund av detta sker en revidering av våra riktlinjer.

Anförande nr 79

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jämfört med en del andra saker på alkoholområdet, exempelvis förslaget om gårdsförsäljning, är detta en ganska liten fråga. Jag tänkte därför inte föra någon längre debatt om detta utan hänvisar bara till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 80

K a r i n R å g s j ö (V): Också jag kommer att fatta mig föredömligt kort. Det är absolut inget fel på riktlinjerna i sig. Problemet är bara det att om stadsdelarna ska kunna göra någonting med riktlinjerna fordras det personella resurser. Det ekonomiska läget i stadsdelarna med nedskärningar ser inte så hoppсан ut. Det är alltså inget fel på riktlinjerna, men se till att det finns personella resurser! Annars går det här aldrig att genomföra.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

§ 18 Centralupphandling av vård- och omsorgsboenden (utl. 2011:45)

Anförande nr 81

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande och fullmäktige! Vi kommer nu till kvällens höjdpunkt på dagordningen. Det gäller den centrala upphandlingen.

Jag börjar med att yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

I och med denna upphandling kommer det att finnas stadsdelar utan några som helst kommunala alternativ i vår stad. Valfriheten i dessa stadsdelar, om man vill bo kvar där, består i att välja mellan ett antal privata alternativ. Utförsäljningen av äldreomsorgen verkar gå med otroligt rasande fart. Upphandlingen motiveras inte i något ärende av att det hela ska ge mer till de äldre stockholmarna eller att det ska ge mer till Stockholms skattebetalare i form av förbättring av verksamheten eller kvaliteten. Det enda motivet finns i ett ideologiskt beslut sedan några år tillbaka om att allt ska ut och drivas av privata entreprenörer.

Vi anser att det finns en detalj i ärendet som är överilad. Det är införandet av Vintertullen i upphandlingen. Just Vintertullen har omgärdats av tillräckligt många skandaler hittills. Därför vore det kanske bättre att titta på om inte kommunen kan driva detta och se till att verksamheten förbättras och att man får ordning på den. Den anmälan som kommer från sjuksköterskestuderande på Ersta högskola är oerhört graverande när det gäller verksamheten, innehållet och kvaliteten på detta äldreboende.

Vi har i vår reservation lagt in några saker som kom upp redan under interpellationsdebatten. Om vi nu absolut måste upphandla dessa verksamheter borde vi åtminstone se till att det finns tillräcklig bemanning, krav på utbildningsnivåer och kompetensutveckling och antidiskrimineringsklausuler och att de anställda ska ha ordentliga villkor.

Nu har man bytt entreprenör vid St Eriks demensboende. Jag hörde i dag att det första den nya entreprenören gjorde var att sänka timlönen för timanställda med 10 kronor. Det var det första åtgärd man vidtog på detta demensboende! Men det är klart att om man skulle ställa det absoluta kravet vid våra upphandlingar att man sätter kvaliteten högst vore det inte så intressant att driva dessa verksamheter, Joakim. Det skulle verkligen minska de vinstmarginaler som man kan göra på våra äldre.

Jag yrkar absolut avslag på förslaget om upphandling!

Anförande nr 82

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Detta är ett viktigt ärende. Det är otroligt viktigt att vi fortsätter att låta aktörer och olika utförare se till att vi har en mångfald av olika alternativ i äldreomsorgen. Jag har aldrig förstått varför mångfald ska vara naturlig i livets alla skeden, men inte just när man blir gammal. Det är

otroligt viktigt att man har olika aktörer att välja mellan, olika inriktningar och olika verksamheter.

Jag besökte för inte alltför länge sedan en stadsdel där det finns ett boende där språket är det viktigaste. All personal talar persiska. På ett annat boende talar all personal arabiska. På ett tredje boende talar man med hjälp av teckenspråk. Man anpassar sig efter de äldre, och sedan är det upp till de äldre att välja. Det är fantastiska verksamheter. Jag skulle önska att du, Mirja, och din partigrupp ägnade lite tid åt att besöka de olika aktörer som finns inom äldreomsorgen – och inte bara den som bedrivs i egen regi. Det finns också fantastiska verksamheter som gör att äldreomsorgen blomstrar runt om i Stockholm och som gör att människor från andra kommuner vill söka sig till Stockholm och till just den specialiserade verksamheten. Det förutsätter att det också finns flera aktörer. Entreprenörskapet även i äldreomsorgen är viktigt för att utveckla verksamheten och kvaliteten.

Vi gör inte detta för att ge mer till de äldre, säger du. Jo, det är precis det vi gör! Genom att se till att vi gör denna centrala upphandling får vi möjlighet till mångfald i stadens alla delar. Det är viktigt för många – men inte alla – att kunna välja ett boende i den stadsdel där man kanske har levt de senaste åren. Men det är inte viktigt för alla. En del väljer som sagt andra inriktningar. Valfriheten är otroligt viktig även på ålderns höst, Mirja.

Du tar upp frågor som rör huruvida kommunen ska driva saker och ting. För mig är det viktigaste att det är den som bäst svarar upp mot de kvalitetskrav som ställs vid en kvalitetsupphandling som ska driva verksamheten. Jag är övertygad om att ett antal stadsdelar kanske lägger egenregianbud. Men det är viktigt att vi ser till att vi har en mångfald av aktörer inom äldreomsorgen. Det är mångfald och inte enfald som berikar; det kan jag lova.

Det är viktigt att notera att Stockholms stad i dag har en stor mångfald inom äldreboendet. Det finns kommuner som inte tillåter sina äldre som kräver en speciell inriktning på sitt boende att få det. Stockholm har detta i dag, och det är något vi ska vara stolta över. Jag blir ledsen när jag hör att man från socialdemokratiskt styrda kommuner inte tillåter dövblinda att placera sig i Stockholm på det nya boendet för dövblinda i Hökarängen. Där vet all personal vad de gör, all personal talar teckenspråk och all inredning är anpassad efter just denna verksamhet. Det kan man inte erbjuda dem som bor i Katrineholm eller var man nu än bor.

Jag tror att det är viktigt att utveckla äldreomsorgen i alla dess delar. Det gör vi med hjälp av aktörer. Det här är ett viktigt ärende, och det är bra att vi får denna debatt. Glöm inte att man därmed inte säger att kommunens egen verksamhet inte är tillräckligt bra! Men den mångfald av aktörer som nu ger fler möjligheter genom denna kvalitetsupphandling gör att även vår egen verksamhet utsätts för en konkurrens som är viktig för att öka kvaliteten för våra äldre. Det är de äldre som är i centrum. Det är det viktigaste för all vår verksamhet.

Anförande nr 83

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Nog tycker jag att det är något helt annat som finns i centrum än de äldre. Det är företagarna. Det visar ni med all tydlighet.

Ni säger att det är mångfald när det finns stadsdelar som inte har en enda kommunal verksamhet kvar. Det är för mig verkligen enfald, Joakim. Du pratar om äldreboenden med persisktalande eller arabisktalande personal. Det är inte det som detta ärende handlar om! Det finns inte ett ord om profilboenden i denna upphandling. Det handlar enbart om att lägga ut tio äldreboenden på entreprenad. Det är vad ärendet handlar om.

Blanda inte äpplen och päron i ärendet, Joakim! Säg rakt ut och ärligt att du vill upphandla också resten enligt de aktivitetsplaner som ni har tagit in! Sedan får vi prata profilboenden och språkboenden i något annat ärende. Det här handlar inte om det.

Anförande nr 84

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är just äpplen och päron som berikar verksamheten. Det vill jag lova dig. Det fungerar inte med den politik som du beskriver just nu. Vad är det här för förnyelse av Socialdemokraterna? Det kan man undra. Detta är precis samma retorik som ni har kört i alla år. Varför åker ni inte ut och tittar på de olika aktörer som finns och som bedriver verksamhet som människor väljer? I brukarundersökningar visar det sig att de har nöjda äldre. Är det inte dem vi i huvudsak arbetar för, Mirja? Är det inte de äldre som vi har fått uppdraget från att bedriva omsorg för?

Anförande nr 85

A n n M a r i E n g e l (V): Fru ordförande och fullmäktige! Jag börjar med att yrka avslag till all fortsatt upphandling inom vård och omsorg, särskilt centralupphandling.

Detta, kära fullmäktige, är ett makalöst dåligt ärende. Inte nog med att ni nu vill avskaffa de sista kommunala boendena, inte nog med att ni nu flyttar besluten från stadsdelsnämndernas politiker till en central tjänsteman och inte nog med att ni struntar i de lokala synpunkterna i stadsdelarna och gör en enbart ideologiskt betingad upphandling av ett utvalt antal boenden utan att alls gå in på de grundläggande problem som finns med dagens upphandlingar – i ärendet finns inte heller något underlag för de krav som ska ställas i själva frågan. Det enda kvalitetskriterium som anges är att ”mångfald i form av fler vårdgivare är en viktig kvalitetsaspekt”. Jaha – det är det som är kvaliteten i äldreomsorgen! Vi kan också konstatera att denna valfrihet och mångfald tydligen inte omfattar kommunalt boende med alla de olika former som finns där.

Vi har lite svårt att förstå att omsorgen skulle bli bättre av att man kan välja mellan Attendo och Attendo, som man nu kan göra i flera stadsdelar. Däremot har vi som politiker inte möjlighet att i detta ärende ta ställning till ganska viktiga frågor som meddelarfrihet, kollektivavtal, diskrimineringsklausul och annat sådant. De hittills

gjorda upphandlingarna har präglats av ganska oprecisa och otillräckliga krav som har lett till att man äventyrar de boendes hälsa och livskvalitet. De har också visat sig vara svåra att följa upp.

Nu ska man i stället göra en förenklad upphandling. Ju mer oprecist ett avtal är, desto svårare blir det att fastställa missförhållandena och upphäva avtalen. Stadsdelsnämnderna, som är ansvariga för medborgarna, får inte ens ta ställning till ett avtal och till om det ska förlängas eller upphöra.

Kära fullmäktige! De bolag som i dag bedriver äldreomsorg i Stockholm är till största delen riskkapitalbolag. Deras målsättning är kortsiktiga vinster. Vi har sett många rapporter om detta på senaste tiden, inte minst i Svenska Dagbladets granskning. Där ser vi hur dessa bolag bedriver sin verksamhet och hur de spekulerar med våra skattepengar. Spåren förskräcker.

Det värsta med detta är risken för stora försämringar för de boende. Jag har själv haft det tvivelaktiga nöjet att följa hanteringen av Vintertullen – stadens största äldreboende – och sett hur det har sålts mellan olika bolag. För varje försäljning har priset sjunkit, och de boende har fått sämre omvårdnad. I stället för att återta Vintertullen väljer majoriteten nu att föreslå privatisering av två utmärkt väl fungerande kommunala boenden – Katarinagården och Hornskroken på Söder. Med detta beslut tar man alltså ytterligare ett steg mot en mer osäker tillvaro för våra äldre i staden. Det beklagar vi.

Jag yrkar avslag.

Anförande nr 86

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är spännande att höra Vänsterpartiet beskriva våra privata aktörer som bedriver omsorg som våra äldre är väldigt nöjda med. I brukarundersökningar ser vi att många fler äldre är nöjda hos många aktörer inom den privata sektorn än vad som är fallet bland de kommunala boendena. Därmed inte sagt att alla är jättebra, men det är ändå ett bevis för att de äldre är nöjda och trygga i sin omvårdnad. Detta är väldigt viktigt för oss.

Man använder uttrycket att det spekuleras med våra skattepengar. Men man måste tänka på vad kvalitetsupphandlingen handlar om. Den handlar om att ställa långtgående krav just på att se till att verksamheterna levererar någonting som de äldre efterfrågar och som gör att omsorgen blir bra. Det fanns inga överklaganden eller klagomål rörande den förra upphandlingen heller.

Anförande nr 87

A n n M a r i E n g e l (V): Joakim! I ärendet finns inte ett enda kvalitetskrav annat än att det är bra med mångfald. Jag vet inte vad det är för undersökningar du hänvisar till. Den senaste vi har sett visar genomgående att folk är mer nöjda med det kommunala. Jag förstår inte hur du kan förneka att det finns riskkapitalbolag som bedriver äldreomsorg för att tjäna pengar efter att ha läst till exempel serien i Svenska Dagbladet – men du kanske inte håller den tidningen?

Det viktiga är hur äldreomsorgen ser ut. Du kan väl inte påstå att alla äldre i staden är nöjda när du ser till exempel vad som händer på Vintertullen. Jag kan inte förstå hur ni kan lägga fram ett ärende som handlar om centralupphandling av äldreomsorg utan att ställa ett enda kriterium för vad det ska innehålla. Tvärtom öppnar ni för ännu mer spekulation på marknaden. Jag tycker att det är bedrövligt, och jag tycker att det är oansvarigt att du som borgarråd tar ett sådant här ärende utan att ange vad det är som är kvaliteten i äldreomsorgen.

Anförande nr 88

D e n n i s W e d i n (M): Fru ordförande! Jag märker att oppositionen spär på sin vanliga kritik och säger att det skulle vara negativt att fler får vara med och bidra i omsorgen av våra äldre. Som den yngsta fullmäktigeledamoten känns det ganska aktuellt för mig att gå upp och säga emot. Vi ska ju alla bli äldre.

Man kritiserar förslaget om upphandlingen av demensvård. Det gäller till exempel den i min egen stadsdel – Fristad gruppboende med demensinriktning som ligger i Bromsten. Valfriheten i vård- och omsorgsboende infördes för flera år sedan i Stockholm. I beslutet framgår klart och tydligt intentioner att konkurrensupphandla alla verksamheter som inte är myndighetsutövning. Detta är den fjärde centrala upphandling som vi gör. Jag tycker att det är något som vi ska vara stolta över. Valfrihet tillsammans med flera aktörer berikar och utvecklar vår äldreomsorg.

Angående exemplet i Bromsten har jag svårt att förstå hur det skulle kunna vara negativt. Stadsdelsförvaltningen anser själv att det skulle vara svårt att driva verksamheterna Takåsen och Vindskupan vidare i kommunal regi. På samma sätt har urvalet av alla de boenden som vi fattar beslut om i dag skett i samråd med stadsdelarna. Avstämningar har gjorts med varje ansvarig förvaltning. Jag tycker att det är fruktansvärt tråkigt att oppositionen vill stoppa nya idéer, nya människor och nya verksamheter från att vårda äldre.

Fristående aktörer ser jag som något som särskilt har berikat äldreomsorgen. Framför allt i mitt eget område, Stockholm Västerort, kan man se det på ett fantastiskt sätt. Vi har Koppargården, ett modernt vård- och omsorgsboende i Vällingby. Det drivs av Carema Care. Sedan 2008 samarbetar man också med Ung omsorg – ett företag som enbart anställer ungdomar som åker ut till äldreboenden för att hjälpa till att aktivera äldre och skapa mänskliga möten över generationer.

I mars öppnade landets största arabiskspråkiga äldreboende, som Joakim nämnde, i Tensta. Förutom språket har den arabiska kulturen genomsyrat boendet i allt från inredning till mat och traditioner. I höstas öppnade dessutom samma vårdbolag, Kavats Vård, ett motsvarande hem för persisktalande i samma byggnad. I Spånga planerar en privat byggherre tillsammans med två privata entreprenörer att uppföra ett kombinerat äldreboende och förskola i samma byggnad i kvarteret Mandelblomman. Detta är helt unikt. Det är företagen Carema Care och Pysslingen som planerar att delta i ett gemensamt tillagningskök och vissa gemensamma utrymmen som personal- och omklädningsrum. Det är en helt fantastisk idé som inte bara skulle skapa dygnetruntomsorg för äldre och förskoleplatser i Spångaområden utan även något som jag själv brinner för – ytterligare möten mellan generationer!

Fler unga behöver en naturlig kontakt med äldre. Det minskar generationsklyftorna, och fler kan då få upp ögonen för att välja att plugga inom äldreomsorgen. Dessa exempel från Västerort tycker jag är helt ovärderliga och ett fantastiskt tillskott till Stockholms äldreomsorg. Samtidigt fortsätter oppositionen att vara emot idéer som inte kommer från dem själva. Min ingång är snarast att våra äldre är de som har byggt upp vår stad. Just därför är det desto viktigare att friheten ska vara som störst inom vår äldreomsorg. Äldreomsorgen ska präglas av fria val, bra omsorg och framgångsrika verksamheter. I och med detta beslut tar vi ännu ett steg i den riktningen.

Anförande nr 89

A n n M a r i E n g e l (V): Ja du – om man inte visste att du satt här som fullmäktigeledamot skulle jag tro att du höll på med en reklamfilm för Carema Care! Det är roligt att du är så nöjd. Men nu handlar det om hur nöjda de som finns inom omsorgen är.

Vad innebär frihet? Jag tror att för de allra flesta innebär inte frihet ett val mellan Attendo och Carema. Du kan ju också tänka på hur många olika vårdbolag det finns i Stockholm. Hur stor är valfriheten? Det viktiga är att man får välja att komma in på ett äldreboende när man behöver det, vilket de allra flesta inte får i dag. Det handlar om hur det utformas, vilken verksamhet som finns, vilken personal som finns och vilken hjälp man får. Det är det som är friheten att välja. Den blir inte större av att man överlåter det hela på ett privat vårdbolag.

Om du nu tycker att stadsdelarna är så nöjda med det här skulle jag vilja fråga dig varför du då ska ta ifrån dem möjligheterna att sköta detta och i stället göra en centralupphandling. Varför ska man låta en central tjänsteman sköta det här så att de lokala politikerna som ansvarar för det inte kommer att få någon insyn? Det är vad ärendet handlar om.

Anförande nr 90

D e n n i s W e d i n (M): Jag håller med om att det är jätteviktigt att stadsdelsnämnderna har insyn. Det är precis det som vi kan se att man har haft. Det är de som är den naturliga ingången i ärendet.

Jag vill också påpeka att det i en undersökning gjord på uppdrag av Kommunal år 2000 framgick att medarbetarna i privata enheter är nöjdare på samtliga punkter. Till exempel ansåg de att de hade större möjligheter att ha tid i arbetet, att personalen trivs bättre, att de lättare kan påverka sin arbetssituation och att möjligheterna till kompetensutveckling är större. Flera studier visar att även brukarna är nöjdare i privat äldreomsorg. Jag förstår inte hur ni kan ta avstånd från all den bra verksamhet som sköts av det privata. Det är ni som står för noll mångfald. Det är ni som bara har ett alternativ till beslut i frågan.

Anförande nr 91

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att du, Dennis, försöker lägga dina egna tankar i våra munnar. Det är inte riktigt så enkelt.

Vi tar inte avstånd från verksamheten. Det vi tar avstånd från, och har gjort sedan 2006, är att lägga ut *all* äldreomsorg på entreprenad. När du pratar låter det så himla perfekt. Men på ett demensboende i fredags meddelades personalen att de på sin fritid ska springa ärenden till de pensionärer som bor där eftersom det är företagets anda att göra så. Är det detta du vill?

Det handlar om äldreomsorgen. Det handlar om att ta hand om multisjuka personer, vilket innebär att det behövs bra och hög utbildningsnivå. Det behövs trygga anställningar så att verksamheten kan bli bra. Men inget av detta framgår av ärendet. Om du vill lyfta upp privata alternativ – försök då åtminstone ta fram ärenden där det framgår vad man upphandlar! Här gör det inte det. Detta är en ideologisk upphandling och ingenting annat.

Anförande nr 92

D e n n i s W e d i n (M): Jag tycker att det är så konstigt när ni säger att det är vi som brinner för den här ideologin och därför inte ser någonting annat. Du skriver själv i er skrivelse i äldrenämnden att det är något slags nyliberalistisk ådra som vi kollar på. Men problemet är att det är ni som drivs av en ideologisk ådra. Det är ni som har lärt er på Unga Örnars grundkurs på 70-talet att det bara är kommuner som ska driva välfärdsverksamhet och att det inte finns något värde i valfrihet över huvud taget.

Det problematiska här är att ni inte ser till människorna i verksamheterna utan bara till driftsformen. Det är det som vi vill ändra på. Vi har ständiga brukarundersökningar och krav på de privata omsorgsboenden som vi pratar om här. Detta handlar snarare om att se till att stadsdelarna ska ha sin påverkan. Stadsdelarna ska kunna ta fram de upphandlingar som de vill och vi ska säkerställa kvaliteten i dem. Det ser inte jag någonting konstigt i.

Anförande nr 93

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Jag vet knappt i vilken ände jag ska börja. Miljöpartiets inställning är att alla förändringar, omorganisationer eller upphandlingar i staden ska ha som syfte att förbättra kvaliteten i verksamheterna. I och med att det inte finns egenregianbud här tycker jag att majoriteten säger nej till högsta möjliga kvalitet när man gör sina upphandlingar.

Om man läser ärendet ser man en rätt massiv kritik mot upphandlingsärenden runt om i staden från de lokala politikerna. Det handlar om att de tycker att det är slentrianmässig upphandling och att upphandlingen sker till stora kostnader. De kan inte se att det blir höjd kvalitet. Det tycker jag är allvarligt. Några har tagit upp att småföretag missgynnas i upphandlingarna. Det kan inte heller leda till bästa möjliga kvalitet, tycker vi. Sådana synpunkter har inte bara kommit från de rödgröna partierna utan också från allianspartier runt om i staden.

Meddelarfriheten pratade vi om tidigare. Den är också ett bekymmer. Det största bekymret är ändå att om man nu ska göra upphandlingar, vilket vi också tycker att man behöver göra mellan varven om man vill förbättra verksamheterna, måste man klart och tydligt se att den stora kostnad som staden lägger in för att upphandla också

måste ge ett resultat för en höjd kvalitet. Om man tittar i ärendet och på vad de lokala politikerna har sagt ser man inte att detta är möjligt. Det gör att man inte bör göra denna centrala upphandling. Initiativen måste många gånger komma lokalt. Någon gång kan det vara från brukarna, och många gånger ska det självfallet vara från de lokala politikerna. Vi menar att det är en förutsättning för att kunna uppnå en bättre kvalitet i de olika verksamheterna.

Valfrihet för oss handlar om att man kan välja både privat och kommunalt. När min mamma skulle välja äldreboende en gång i tiden funderade hon just på det här med kommunalt och privat, och till slut valde hon kommunalt. Det tog ett år – sedan hade majoriteten upphandlat boendet och det blev privat. Hur stor valfrihet är det? Välj vad ni vill! Väljer ni kommunalt så upphandlar vi och gör det privat i alla fall! Är det borgerlig valfrihet? Det är inte mycket till valfrihet, tycker vi. Valfrihet handlar om att det ska finnas olika typer av upplåtelseformer. Det ska inte bara vara olika stora internationella bolag inom äldreomsorgen, som det håller på att bli i Stockholms stad. Det borgar inte för bästa kvalitet bara för att storbolagen kanske är bäst på att skriva vackra ansökningar.

Jag tror att det är oerhört viktigt att vi tar steg mot att noggrant fundera på vilka äldreboenden vi behöver göra upphandlingar på och vilka vi behöver ta tillbaka till kommunal regi. Det är mycket viktigt för att höja kvaliteten i verksamheterna, anser vi.

Anförande nr 94

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ska ändå säga att jag uppskattar att Miljöpartiet håller dörren lite på glänt för frågan om driftsform. Jag tycker att det är bra att man inte så kategoriskt och dogmatiskt säger nej till att det släpps in nya aktörer. Likväl är det så att vi har försökt i ärendet beskriva hur förankringsprocessen har lett fram till dessa valda tio boenden. Det har varit viktigt att det har funnits boenden runt om i hela staden som bedrivs av olika aktörer så att valfriheten finns i hela staden. Geografin i detta kan ju vara viktig i sammanhanget.

Vi har förankrat detta i varje stadsdel. Det finns en opposition i varje stadsdel som naturligtvis är just i opposition och därmed inte får igenom sina uppfattningar inför de respektive upphandlingarna. Men det viktiga är inte driftsformen alla gånger. Det är kvaliteten. Jag uppskattar att du säger det.

Anförande nr 95

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Jag uppskattar att borgarrådet säger att det är kvaliteten som är viktig. Men då kan jag fortfarande inte förstå varför man inte skapar den största möjligheten för att just höja kvaliteten. Då borde man också ha med ett egenregianbud.

Anförande nr 96

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (FP): Ärendet handlar just om att de äldre ska kunna välja var de vill bo. Det är egentligen det som är grunden i ärendet. Du säger att ni är för valfrihet och så vidare. Då är det märkligt att ni röstade emot det

när vi röstade in valfrihet för de äldre. Detta är en förlängning av det, där vi kan erbjuda bra boenden med olika inriktning för att öka mångfalden. Tillsammans med detta kan vi förstärka kvalitetsuppföljningen och kvalitetssäkra verksamheterna så att de äldre verkligen får den säkra vård och omsorg som de har rätt till. Det är oerhört viktigt.

Ärendet har tagits fram tillsammans med stadsdelarna i nära samarbete. Det är oerhört viktigt att man gör så och att det hela sker i dialog. Vi har också satsat mycket på kvaliteten. Det finns brukarundersökningar där man kan gå in och göra jämförelser mellan olika boenden och så vidare. Det handlar om valfrihet och kvalitet för våra äldre.

Anförande nr 97

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): För Miljöpartiet är det så att varje omorganisation och varje upphandling i staden ska ha som syfte att höja kvaliteten i verksamheten. Om vi inte ser att det blir en höjning av kvaliteten i olika ärenden röstar vi emot.

Återigen: Om man nu vill höja kvaliteten ordentligt i verksamheterna tycker jag att man ska vara öppen och fundera på på vilket sätt man kan få in mindre företag i äldreomsorgen. Hur kan kommunen själv och de kommunala kunna ge egenregianbud och finnas med? Allt borde finnas på bordet där lokala och centrala politiker fattar beslut om vilket förslag som är det absolut bästa.

Anförande nr 98

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande och ledamöter! Det här är ett exempel på en väldig centralisering som sker. Man centraliserar till tjänstemännen. Det blir alltså mer tjänstemannamakt. Det tycker jag är en otrevlig utveckling. Det är ju politikerna i stadsdelsnämnderna som sedan får ta smällarna när de äldre och deras anhöriga, ofta med stor rätt, klagar. Ärendet ger inte särskilt mycket information från de båda föredragande borgarråden om hur man har tänkt sig att kvaliteten ska vara. Man talar lite allmänt om det, men det viktiga för kvaliteten är i första skedet vad som står i förfrågningsunderlaget.

Jag vill fråga Joakim Larsson: Vad har ni tänkt ska stå i underlaget? Hur ska ni säkra kvaliteten där? Ska ni till exempel ställa krav på rätten till utevistelse? Ska det vara en gång i veckan eller ska det inte vara alls? Det finns en rad kvalitetsfrågor som man absolut måste ställa om det ska bli bra. Sedan har vi det här med meddelarfriheten som inte heller är att bra.

Jag återkommer till kvaliteten och vill nämna några exempel från ett äldreboende. Antalet fallolyckor och frakturer har fördubblats mellan 2009 och 2010. Läkemedelsgenomgången har minskat från 100 procent till 54 procent från 2009 till 2010. Antalet undernärda boende med BMI mindre än 22 har ökat från 9 procent till 23 procent 2010. Antalet rapporterade avvikelser har mer än fördubblats.

Den aktuella stadsdelsförvaltningen säger att dessa personer får en god hälso- och sjukvård. Det är lite märkligt. Jag hoppas att Alliansen har en annan syn på kvalitet.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 99

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är ganska väsentligt att man gör brukarundersökningar. Det är ganska väsentligt att man frågar de äldre vad de tycker om enskild omsorg eller kommunal omsorg. Det är otroligt viktigt, och därför görs undersökningar. I höstas presenterades den brukarundersökning som jag har med mig nu. Ni får slåss om den inom oppositionen, för jag har bara ett exemplar. Men det går att få tag i den, och jag trodde faktiskt att ni hade läst den. Det är intressant att se att det är en väldig massa äldre som är nöjda med äldreomsorgen. Det är fantastiskt att se. Det är också roligt att se att det viktigaste för personalen kanske inte gäller om de arbetar inom kommunal inom privat omsorg, för personalen är över lag fantastisk. Det ska vi vara tacksamma för.

Man kan se att de äldre är nöjda, och det är för mig det viktigaste. Driftsformen är inte det viktigaste. Det är de äldre som ska vara nöjda med den omsorg som ges i den här staden.

Anförande nr 100

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag tog inte upp driftsformen i mitt anförande, utan jag tog upp bland annat vad som skulle stå i förfrågningsunderlaget och på vilket sätt man tänker säkra kvaliteten. Men det fick jag alltså inget svar på. Joakim Larsson vet inte om man ska kräva om de äldre ska få rätt att komma ut åtminstone en gång i veckan. Inte ens det kan han svara på. Det var synd att du inte tog upp det i din replik, för det var det som jag talade om.

Anförande nr 101

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag har i grunden samma fråga som i upphandlingen av badhusen: Vad är egentligen poängen med detta? Vad vinner medborgarna på det? Mångfald, har vi fått höra. Borgarrådet Larsson säger att vi med arbetsmetodiken har fått äldreboenden där man har persiska som arbetsspråk och äldreboenden som är specialiserade på dövblinda. Jag ger honom en poäng. Det är bra, och det är riktigt. Det har berikat verksamheten. Men om vi ska vara ärliga och titta på detta ärende: På vilket av dessa äldreboenden förväntar ni er att man ska ha som policy att prata persiska? Kommer något av dem att vara inriktade på dövblinda? Eller kommer de att tas över av det som är det vanligaste – någon av de stora koncernerna? Det är väl det sista som är det absolut troligaste, om vi ska vara ärliga.

Därför blir det lite lustigt för mig när jag får höra att några av stadsdelarna nog kommer att lägga egenregianbud. Ni har lyft detta till en central upphandling. Jag antar att ni har gjort det därför att ni inte riktigt är nöjda med hur man jobbar på stadsdelarna. Ni har inte riktigt förtroende för era stadsdelspolitiker. Men ni har inte någon gemensam linje om egenregianbud. Jag tycker att det är jättemärkligt. Som Christopher Ödmann sade: Om ni tror på det ni säger och om ni tycker att driftsformen inte är viktig – varför ser ni då inte till att kommunen i alla lägen lägger ett anbud? Då kan det provas, och då kan vi se. Det blir för mig mycket märkligt.

Min slutsats kan inte bli någon annan än att i er värld är privat alltid bättre än offentligt. Det kokar ned till den skyggglappen. För vad är ni annars rädda för, annat än att tesen ska spricka? Låt mig travestera den unge kamraten här: Tänk om sanningarna från 80-talets SAF-seminarium att privat alltid är bättre inte riktigt ska hålla för en prövning? Vad finns det annars att vara rädd för?

Bifall den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 102

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Roger! Bara för att man är ganska rolig och sarkastisk behöver man inte ha rätt.

Jag som stadsdelsnämndspolitiker delar inte din syn på detta. Det beror på att stadsdelarna är nära involverade i upphandlingsförfarandet. Man kan fråga om de tycker att det är en bra idé att upphandla. Man tittar efter hur det ser ut i aktivitetsplanen. Personal som jobbar med upphandling i stadsdelarna medverkar i förfrågningsunderlaget.

Man ska inte vara kategorisk och säga att man aldrig ska lägga egenregionbud, men man ska inte heller vara kategorisk med att man alltid ska lägga det. Det måste avgöras från fall till fall. Ibland är det lämpligt. Men ibland vill personalen lägga anbud. Jag vet inte om du är medveten om det. Ska man då tävla med sin egen personal?

Anförande nr 103

Borgarrådet M o g e r t (S): Ja! Det är det enda rimliga svaret på det påståendet. Jag förstod inte riktigt det där. Vilka äldreboenden är det olämpligt att kommunen driver? Det blir slutsatsen av det du just sade. I vissa ärenden är det tydligen lämpligt med egenregionbud, och i andra områden är det olämpligt. Jag skulle vilja veta vilka äldreboenden ni i borgerligheten anser att det är olämpligt att kommunen driver? Kan man få en förteckning över dem?

Anförande nr 104

H a n n a B r o b e r g (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att vi ska se lite på de upphandlingar vi har gjort tidigare, under 2008 och 2009. Vi ser att vi har ungefär 50 procent stora bolag, som vi alla brukar rabbla upp namnen på. Men vi har också ungefär 50 procent ganska små bolag. I min stadsdel har vi två sådana mindre bolag, varav ett är ett bolag som har startats av personal. De satte hus, hem och vänners pengar i pant, tog bankgarantier och startade bolag. De vann, med den kompetens som de har, upphandlingen 2008. Jag tror att det gällde Sabbatsberg först och sedan Riddargården 2009.

Jag tycker att det är viktigt att vi är noga med upphandlingarna och att vi tar till vara de erfarenheter som vi har gjort under åren i arbetet. Där kan man konstatera att oavsett majoritet har vissa stadsdelar, till exempel Kungsholmen, ofta gjort prisupphandlingar. I dag arbetar vi med en fast ersättningsnivå och upphandlar efter den

kvalitet som de olika entreprenörerna beskriver och erbjuder. Jag tycker att vi har kommit långt på det sättet.

Vad vi behöver utveckla ytterligare är medborgarperspektivet när det gäller verksamheterna. Då är diskussionen om egen regi och annat ganska oväsentlig. Vi ska gå från ett produktionsperspektiv där vi debatterar lönenivåer, innehållet i arbetsuppgifterna och vem som ska handla vad och när. I stället ska vi mer diskutera utifrån de äldres behov och önskemål.

Vi ska bli mycket bättre på att mäta och följa upp. Vi har haft ett äldreboende i vår stadsdel där det har krävts en oerhört stor insats från stadsdelens medicinskt ansvariga och från olika medarbetare inom förvaltningen för att få en bra dialog. Vi ska ställa krav som ska finnas i upphandlingarna, och de ska verkligen uppfyllas.

Jag tror att vi kan ta till vara dessa erfarenheter också i annat arbete i Stockholms stad. Vi har gemensamma krav, och vi ska följa upp detta. När anbuderna nu tas fram ska vi sedan förvalta dem i stadsdelarna och se till att vi får rutiner. Vi ska följa upphandlingarna och innehållet i verksamheten. Vi ska också begära vite om sådant inte efterföljs. Vi ska vara tuffa och ställa krav just utifrån ett medborgarperspektiv. Där har stadsdelarna ett oerhört stort ansvar. Vi är djupt involverade i arbetet.

Jag tycker också att man på sikt kan tänka sig att vi utvecklar dessa relationer. I grund och botten tror jag att det oavsett driftsformer handlar om att det mellan beställare och dem som utför äldreomsorgen ska finnas en tillitsfull relation. Det ska vara mycket bättre och mer kommunikation än vad vi har i dag. Vi kanske också ska dela forskning, utveckling och implementering av riktlinjer och så vidare. Det finns ett långt arbete att göra i medborgarnas tjänst. Vi ska lämna produktionsperspektivet och denna inskränkta debatt om olika utförarformer.

Anförande nr 105

Christopher Ödman (MP): Hanna! Jag tycker att du verkar vara en politiker med höga ambitioner. Det tycker jag är positivt. Det jag kan fundera över med tanke på de stora upphandlingar som ni har gjort är varför ni inte tar det lite soft och inte skyndar på vidare med nya upphandlingar. Alla upphandlingar som har skett i staden har inte varit bra. Det finns anledning att ta till sig kritiken och fundera på på vilket sätt man ska kunna gå vidare för att kunna höja kvaliteten i upphandlingar. Det har funnits en stor kritik, i alla fall i det här ärendet, mot att det inte finns några sådana höjningar i ambitionen.

Anförande nr 106

Hanna Berg (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att Christopher missade min poäng. Det är faktiskt inte driftsformerna som är garantin ur de äldres perspektiv. Jag tror att vi kan nämna ett antal exempel på egen regi där det inte heller har varit lyckat. Dess värre har vi ganska ofta suttit fast i produktionsperspektivet i stället för i medborgarperspektivet. Jag tror att flera av upphandlingarna är en injektion till verksamhetsutveckling, till ökad kvalitet och till bättre insatser för de äldre.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 107

A n n M a r i E n g e l (V): Det är intressant att du hela tiden säger att driftsformen inte är viktig. Varför bestämmer ni då att allt måste konkurrensutsättas? I så fall kunde väl det som är bra kommunalt få vara kvar.

Det är också intressant att du kallar personalen för ett produktionsperspektiv. Du säger att det är ointressant vad personalen ska göra och vad de ska handla. Det är faktiskt personalen som är grundresursen i all omsorg. Man måste väl ändå se till att personalen har drägliga förhållanden så att det blir drägliga förhållanden för brukarna.

Du talar om alla de småbolag som är med i upphandlingarna från 2008. Titta på landstingets erfarenheter av hur det blir i nästa steg! Den första upphandlingen vinner småbolagen. I nästa steg blir det ett stort bolag som tar över, för de har ingenting att sätta emot. Du tycker att vi ska ställa jättetuffa krav i upphandlingarna. Det tycker jag är bra. Men var har vi möjlighet att ställa dem? Vi får aldrig se kriterierna. De finns inte med i ärendet. Och nu ska vi lämna över hela beslutet till en tjänsteman i stället för till de lokala politikerna. Det är det vi tycker är bedrövligt.

Anförande nr 108

H a n n a B r o b e r g (M): Jag delar helt uppfattningen att personal och de mjuka resurserna i en verksamhet är avgörande för kvaliteten. Jag tycker att man oavsett driftsform ser exempel på att man vet och tar vara på detta. Men jag menar att vi som politiker ska ha medborgarperspektivet. Vi ska ha de äldres perspektiv. Vi behöver bli mycket duktigare på uppföljning, utveckling, gemensam forskning och en mängd sådana saker som gör att vi utvecklar kvaliteten i verksamheten. Där kommer vi in på kraven. Jag menar att personal i olika referensgrupper bär med sig de erfarenheter som vi har från stadsdelarna in i arbetet när man skriver underlagen. Vi kommer att arbeta med detta när man sedan följer upp avtalen. De tuffa kraven finns där.

När vi gjorde det här på olika sätt i olika stadsdelar såg det också väldigt olika ut. Vi har trots allt i grunden en kommunallag som ger våra medborgare och våra äldre lika rätt överallt i staden. Vi har också en valfrihet, vilket gör att vi ska ha ett grundläggande kvalitetskrav som är lika i hela staden.

Anförande nr 109

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kände att jag inte riktigt svarade på Åke Askenstens fråga, vilket han också påpekade. Därför begärde jag ordet och tänkte bland annat ta upp det svar som jag har på din fråga om meddelarfrihet. Detta är någonting som man kan skriva in i avtalen och som man också gör. Frågan har nämnts från samtliga, tror jag, talare i talarstolen på er sida. Därför tycker jag att det är viktigt att ni vet det här. Man kan också läsa sig till det i ärendet.

Låt oss titta historiskt på hur upphandlingarna har gått till. I mitten av 90-talet, när vi gjorde de första upphandlingarna, skapade vi möjligheter för ganska många aktörer

att komma in. Det var ofta små aktörer och många som var avknoppade och satte i gång fantastiska verksamheter. De fick otroligt bra betyg av de äldre, som var väldigt nöjda.

Det fanns stordriftsfördelar just med lägsta-pris-upphandlingarna, som också ni var en del av – det ska ändå sägas. Det blev ofta lite större företag som hade stordriftsfördelar vilket gjorde att flera mindre aktörer försvann från marknaden. Kvalitetsupphandlingen har lett till att vi ser nya, mindre företag dyka upp som kan erbjuda ett nischat boende. Det är därför jag har tagit upp dessa exempel här i dag. Jag vill ta upp exempel på god omsorg som gör att de äldre får den palett av äldreomsorg som det handlar om.

När vi har valt ut dessa tio äldreboenden är det i nära dialog med stadsdelarna. I stadsdelarna vet man vilket boende som man tycker bör upphandlas. Man har också ställt sig frågan: Bör vi lägga egenregianbud? Det finns ingenting som säger att man inte kan göra det. Men tanken när man väljer ut dessa boenden för central upphandling är att man ska ställa sig frågan om man ska driva dem i egen regi eller om man kan släppa in någon annan aktör. Det är just därför vi tar upp dessa tio. Vi har fått listan i nära samarbete med stadsdelarna.

Det är viktigt att trycka på kvaliteten. Hur mycket kvalitet får vi för de pengar som vi kan sätta in i ett särskilt boende? Det får vi reda på under upphandlingen. Det kanske är så, Åke Askensten, att den där promenaden en gång i veckan kanske inte alls räcker för dessa aktörer. De kanske vill erbjuda promenader betydligt oftare. Politiker vet inte alltid bäst vad de äldre vill ha eller vad de äldre kan komma att önska. Men genom att vi får in fler aktörer som kan erbjuda olika saker kommer vi också att få en varierad äldreomsorg där den bästa vinner de äldres förtroende.

Anförande nr 110

A n n M a r i E n g e l (V): Joakim! Du sade så här: Det ska ni veta på den där sidan – man kan skriva in meddelarfriheten! För oss är detta en otroligt mycket viktigare fråga än så. Vi vill för det första att man *ska* skriva in meddelarfriheten. Vi har haft det uppe tidigare, men ni har avslagit det i den här salen.

Vi vill för det andra veta när vi kan få bestämma om det ska in eller inte. Detta ärende, som handlar om en centralupphandling, innehåller inte några kriterier för själva upphandlingen. När tänker ni ta de kriterierna? Och när får vi ta ställning till om meddelarfriheten ska vara med eller inte? Det är en otroligt konstig fråga för de flesta människor i allmänheten om detta ska vara med eller inte. Det är väl fullständigt självklart att de som arbetar inom vård och omsorg ska ha meddelarfrihet, vem som än driver den. Men det tycker inte ni. Vi nöjer oss inte med att ni säger att vi ska veta att man *kan* skriva in den.

Anförande nr 111

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag hyser ingen förhoppning om att kunna övertyga dig så att du blir nöjd. Men det är så här: Den meddelarfrihet som vi pratar om här, lex Sara, ska skrivas in i avtalen. Det här ärendet handlar inte om alla kriterier som ska upp i upphandlingen. Det ärendet kommer till kommunstyrelsen. Du kanske inte

sitter där, men det kommer i alla fall dit. Om jag minns rätt kommer det den 27 denna månad. Då kommer de olika kvalitetskriterierna, som är så viktiga, upp i ett ärende.

Det spännande med hela kvalitetsupphandlingen är att aktörerna själva kan beskriva hur mycket de kan erbjuda utöver detta. På så sätt kan de locka fler och fler äldre att välja den typ av omsorg som man har just på sitt boende. Det är det som jag menar får äldreomsorgen att blomstra.

Anförande nr 112

Mirja Räihä Järvinen (S): Ordförande och fullmäktige! Du pratar fortfarande mycket om valfrihet, Joakim. Det stör mig lite grann. Det är ju fortfarande biståndsbedömarna som beslutar om insatserna, eller hur? Det är de som bestämmer vad som ska göras. Trots att värdegrunden, som vi fattade beslut om, säger att det är individen som ska bestämma stämmer inte detta riktigt. När man väl har gjort upphandlingen kvarstår insatserna fortfarande. Valfriheten består av något mer än att bara välja företag. Jag tycker inte att det är en så stor valfrihet, käre vän.

Anförande nr 113

Borgarrådet Larsson (M): Jag förstår inte alls varför det ska vara skillnad på möjligheterna att välja i olika skeden av livet. Jag vet många äldre som skulle tycka att det var ganska så viktigt att vi bibehöll rätten att välja inom hemtjänsten, rätten att välja vård- och omsorgsboende. Men det stämmer att det finns biståndskriterier för att man ska in i vård- och omsorgsboenden. När man pratar med biståndsbedömaren om sitt behov för att se om det går att lösa det på olika sätt i hemmet eller på ett boende. Så är det. Men om du blir beviljad ett boende får du välja mellan de olika former som finns. Vi har ett ärende senare i dag om detta.

Det finns många äldre som ser det som så viktigt att få bo på ett visst område att de tackar nej gång efter annan till de olika platser som man blir erbjuden. Det är ett visst boende som känns som otroligt viktigt för den enskilde. Då vore det väldigt tråkigt om alla boendeärenden bereddes på samma sätt.

Anförande nr 114

Åke Askén (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag fick inte så mycket svar av Joakim Larsson på hur han har tänkt att det ska stå i förfrågningsunderlaget för att säkerställa kvaliteten. Det var lite synd.

När jag satt i Norrmalms stadsdelsnämnd för ett antal år sedan minns jag hur ambitiösa politikerna var just när det gäller förfrågningsunderlaget. Man gick nästan för mycket in på detaljer ibland, men det var bra. Då var det en bättre kvalitet än vad det är nu när ni sitter vid makten.

När det gäller utevistelsen vill Joakim Larsson inte ens skriva in att man ska ha rätt att komma ut en gång i veckan – inte ens det! Då blir det som det blir, tyvärr. Men man kan komplettera det här med minst en gång i veckan med att vissa kan ha större behov, så enkelt är det.

Anförande nr 115

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du ser, Åke Askensten, att bara när vi pratar om en liten enskild fråga om att komma ut minst en gång i veckan då genast kom du på att man kanske ska lägga till att det finns äldre som har behov av mer utevistelse. Du ser. Vi politiker kan försöka gissa oss till en ganska stor del olika saker som den enskilde äldre kan tyckas önska. För mig är det väldigt viktigt att den äldre får den här paletten att välja emellan. Det finns aktörer som kan erbjuda en god omsorg. Det som passar den äldre bäst ska vara det som får styra i sammanhanget.

Märk väl: Stadsdelsnämnderna förvaltar dessa avtal. De kommer att följa dessa avtal som är kvalitetsupphandlade. Det som det här ärendet handlar om är att vi ger startskottet till att sätta i gång med det här, att vi får möjlighet att göra en kvalitetsupphandling där vi får bästa möjliga utfall för pengarna. Sedan kommer det att förvaltas av varje enskild stadsdelsnämnd.

Anförande nr 116

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): All äldreomsorg i privat regi är inte bra. Det är därför som vi säger nej till det här ärendet.

Jag är lite förvånad egentligen att inte Alliansen tar sig en funderare, tar en liten paus och funderar lite grann på den kritik som finns mot olika äldreboenden som drivs i privat regi innan man funderar på om man är på rätt väg och vilken väg man i så fall ska ta.

Jag tror att Stockholms stad och äldreomsorgen skulle må bra av att det fanns både privata och kommunala driftsformer men att man är beredd från staden att ta tillbaka verksamheter som inte fungerar speciellt bra i privat regi. Jag tror att det kan vara bra med en balans mellan det privata och det kommunala. Det är viktigt att någon gång ta sig en paus och fundera på vilka steg man ska ta näst.

För oss i Miljöpartiet är det oerhört viktigt att se till att varje förändring blir till det bättre. Det är viktigt innan man använder den dyra formen, som ändå upphandlingar i staden är. I det här ärendet finns inte de här delarna, och det är grundläggande för oss för att ta ställning mot förslaget men också att vi har tagit många upphandlingsbeslut i staden. Det kan krävas lite tid innan man funderat över på vilket sätt man ska gå vidare. För vår del är det viktigt att omsorgen är så högkvalitativ som möjligt för de äldre. Det är de äldres perspektiv som ska gälla.

Vid upphandlingar är det viktigt att även lokala politiker funderar: Okej, nu har vi hållit på väldigt länge med den kommunala verksamheten, vi har drivit den länge, det kanske behöver ses om någon annan kan göra det här bättre därför att inspektörerna har visat att det inte fungerar bra. Då kan det finnas anledning att göra en upphandling. Men att slentrianmässigt säga att allt privat blir bättre är någonting som vi inte ställer upp på och som jag tycker att det verkar som om Alliansen lutar sig mot. Man utgår från att allt privat måste vara bättre än kommunalt. Där går en vid skiljelinje ideologiskt mellan Miljöpartiet och Alliansen.

Bifall till Miljöpartiets förslag! Det är oerhört viktigt att varje ärende i den här salen ska leda till en förbättring, inte kanske en förbättring, som det har stått i ärendena, men då med en dyr upphandling.

Anförande nr 117

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Både Ann Mari och Mirja nämnde Vintertullens vård- och omsorgsboende. Då kände jag att jag vill gå upp i debatten. Jag är ordförande i Södermalms stadsdelsnämnd, och vi har Vintertullens vård- och omsorgsboende. Jag är riktigt glad över att vi nu väljer att lyfta upp Vintertullen i centralupphandlingen, om vi väljer att inte förlänga avtalet med Attendo Care.

Är det någonting jag kan intyga för fullmäktige är det att jag tog mycket allvarligt på den kritik, och hela nämnden, som inkom från sjuksköterskestudenterna från Ersta Sköndal. Det första vi gjorde var att kalla Attendo Care till ett möte med nämnden. Vi tillsatte sedan en mycket omfattande utredning där ambitionen är att vi ska prata med alla brukare som bor på Vintertullen för att höra: Hur trivs ni på Vintertullens vård- och omsorgsboende? Är maten bra? Får ni komma ut när ni vill? Blir ni bemötta på ett bra sätt?

Utredningen blir väldigt omfattande, och den håller nu på att bli klar. Vi kommer på sammanträdet den 19 april, ganska snart, om bara några veckor framöver, att fatta beslut om vi ska förlänga avtalet med Attendo Care eller inte. Jag kan lova fullmäktige att om inte Attendo Care driver en bra verksamhet kommer Alliansen aldrig att förlänga avtalet med Attendo Care. Det viktigaste för oss är att man bedriver en bra vård- och omsorgsverksamhet, inte det är om Attendo Care eller kommunen eller någon annan som driver vård- och omsorgsboendet.

Föregående talare sade att alla privata vård- och omsorgsboenden inte fungerar optimalt. Jag kan intyga att alla kommunala verksamheter inte heller fungerar optimalt i staden, utan vi måste hela tiden se till att verksamheten blir bättre. Jag är väldigt glad över att vi nu gör kvalitetsupphandlingar där den som kan erbjuda bäst kvalitet är den som ska vinna upphandlingarna.

Vi ser mycket allvarligt på den kritik som har framförts mot Vintertullen, men till skillnad från oppositionen tycker vi att man ska göra utredningar, man ska gå till botten och ha sakliga argument om man väljer att inte förlänga avtal eller om man väljer att säga upp avtalet i förtid. Det tycker jag är viktigt.

Anförande nr 118

A n n M a r i E n g e l (V): Jag var ordförande i Katarina-Sofia stadsdelsnämnd 2002–2006. Det gick inte ett sammanträde utan att vi hade Vintertullen uppe. Det var redan då problem. Alla de möten, den tid och de pengar som personal och politiker har lagt ned på Vintertullen skulle ha räckt till ganska många anställda om man skulle ha drivit verksamheten själv. Personalen sade då att de lägger ned lika mycket tid på det här som vi skulle göra om vi hade det i egen regi.

Det har varit problem hela tiden med Vintertullen, och ändå har man valt efter den här perioden att upphandla igen och lägga ett ännu lägre bud, som var 17 miljoner

lägre än vad det hade kostat tidigare. Länsstyrelsen har kritiserat det här sedan 2008. Det går inte att nu bara säga att vi ska utreda det här. Det är tillräckligt utrett, det är en skandal hur vården bedrivs på Vintertullen.

Det finns bara en sak att göra, och det är att avbryta det. Det finns dåliga och bra verksamheter, både kommunala och privata. Hade det här varit kommunalt hade man för många år sedan kunnat rätta till det, man hade bytt ut ledningen, man hade sett över personalsituationen. Man hade kunnat agera på ett helt annat sätt som lokalpolitiker. Men när det är upphandlat har man ingen möjlighet att påverka. Det är det som är det stora problemet.

Anförande nr 119

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Vi kan diskutera historien om vi vill det. Ni hade ju makten 2002–2006 i Stockholm, och det var upphandlat. Majoriteten med Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet valde att förlänga avtalet.

Vi kan titta tillbaka på historien och se hur det har varit. Är det Miljöpartiets fel, eller vems fel är det, vad är det som egentligen har hänt? Men för mig är det viktigast att titta framåt. Vad är det vi gör nu?

Vi har med en gång agerat kraftfullt sedan den allvarliga kritiken kom in. Vi har tillsatt en omfattande utredning, och jag kan garantera att om man inte håller måttet vad gäller Vintertullen och Attendo Care kommer de inte heller att få avtalet förlängt. Det måste utredningen visa, för vi fattar inte beslut på grund av enskilda tidningsartiklar. Vi fattar beslut på bra beslutsunderlag.

Anförande nr 120

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): När det gäller Vintertullen undrar jag om ni är beredda att återta Vintertullen i kommunal regi, eller om detta att inte förlänga avtalet handlar om att ge sig ut på ett nytt privat äventyr.

Anförande nr 121

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): I ärendet står det att vi väljer att lyfta in Vintertullen i centralupphandlingen om vi väljer att inte förlänga avtalet med Attendo Care. Då blir det en ny upphandling, och då får vi diskutera om vi vill lägga ett egenregianbud eller inte.

Anförande nr 122

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige och Christoffer Järkeborn! Det är klart att vi ska utreda hur pass mycket det ligger i de anklagelser som kommit gentemot Vintertullen. Det jag tar upp baserar sig inte på tidningsskrivelser. Det baserar sig på den anmälan som kommer från sjuksköterskestudenter och som är oerhört graverande. Man nekar de boende att gå på toaletten, kränker dem inför varandra, röker på boendes balkonger etcetera. Jag tror att det är tre tätskrivna A4-sidor i anmälan.

Då hade jag givetvis velat att man besannar sig, man behåller det i egenregi, man får en styrningsmöjlighet och en annan kontrollmöjlighet än vad man har med en privat utförare. När det är så illa som det är enligt anmälan tror jag att man måste ha ordentlig koll, inte upphandla en gång till som det första man gör. Det är bevekelsegrunderna. Jag har läst anmälan.

Anförande nr 123

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Jag har naturligtvis också läst anmälan, och det är allvarliga anklagelser som kommer in. Det är bra att sjuksköterskestudenter säger till om det går till på ett sätt som inte är förenligt med god vård och omsorg.

Jag tycker att det är viktigt att man går till botten med vad som faktiskt har hänt. De händelser som sjuksköterskestudenterna nämner har man inte kunnat datumsätta, inte velat berätta vilken personal som varit inblandad och så vidare. Det har gjort att vi från stadsdelsnämnden har varit tvungna att gå till botten och göra en egen utredning. Vi har en tjänsteman från förvaltningen, en mycket erfaren tjänsteman, som pratar med alla som bor på Vintertullen och frågar: Hur trivs du? Hur blir du bemött? Får du komma ut när du vill? Är personalen bra? Har du helt enkelt en bra vård och omsorg?

Det är viktigt att man gör seriösa och bra utredningar, för det är klart att det här brevet spelar in. Det var det som gjorde att vi satte i gång med utredningen. Men när vi sedan ska fatta ett beslut behöver vi göra det på ett bra beslutsunderlag.

Anförande nr 124

E w a L a r s s o n (MP): Fru ordförande! Det är vi i stadsdelarna som ska ta över och kommer att ha ansvaret när vi har upphandlat. I Skarpnäck, där jag delar ansvar med Alliansen, har vi allt upphandlat. Vi har inget i egenregi, så vi jobbar med granskningsrapporter.

I torsdags när vi satt med en granskningsrapport från Hemmet för gamla kunde vi konstatera att förvaltningen tyckte att det var en bra och god vård. Men själva underlaget som sade det kunde inte styrka just det. Ge oss i stadsdelsnämnderna de redskap som vi behöver för att nå måluppfyllelse. Annars kan vi inte vara de goda politiker som vi vill vara. Vi vill gärna kunna ge vitesförelägganden. Jag skulle vilja höra dig kommentera det.

Vi pratar också om olika äldre när vi pratar om brukarundersökningar. Vi pratar om äldre som kan tala för sin sak. Det finns också äldre som inte riktigt kan tala, som har dåligt minne, som är inkontinenta, som inte kan äta själva, som inte kan gå själva. Vi har många sådana i Hemmet för gamla. Hur ska vi politiker lokalt kunna säga att det är okej med 5 trycksår eller 10 trycksår på 70 äldre? Hur ska vi kunna säga att 5 fallolyckor är okej eller att 15 är okej? Om fallolyckorna ökar är det okej? Vi måste ha målkriterier inom det här området också. Hur ska vi annars kunna ta det ansvar som vi väldigt gärna vill ta?

Låt oss tala om just kvaliteten i upphandlingen, och låt oss tala om tydligheten, att se vad kvaliteten är, värdera kvalitet och vara ense om att när kvaliteten inte hålls kan vi sätta hårt mot hårt och ha vitesförelägganden.

Sedan vill jag säga att Kungsholmen har kommit väldigt långt inom det här området. Vi kan lära av varandra inom de olika stadsdelarna. Det vill vi göra i Skarpnäck eftersom vi, som jag började med att säga, där inte har någon egenregiverksamhet kvar, utan där är allt upphandlat.

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Retoriken i den här frågan skiljer sig lite bland Miljöpartiet. Här är det en ganska cynisk diskussion om hur många trycksår ska man acceptera. Den aktör som inte sköter sig ska inte få driva äldreomsorg för våra äldre. Det är vad det handlar om. Det är otroligt viktigt, och det är viktigt att man har de här instrumenten. Det kan vara vitesförelägganden, och det kan vara andra åtgärder. Det kan handla om att man faktiskt får tömma boendet. Det här ska gälla alla aktörer oavsett om det är egenregi eller någon annan aktör. Man ska inte tillåta liggsår och annat i viss omfattning. Det ska inte vara så. Vi ska ha en god omsorg om våra äldre. Det är därför vi vill göra denna kvalitetsupphandling med dessa boenden.

Anförande nr 126

E w a L a r s s o n (MP): Det gläder mig att vi är överens, för denna cyniska inlaga om hur många liggsår vi kan acceptera per antal äldre är verklighet för oss som sitter i stadsdelsnämnderna. Det är verklighet för de tjänsteställda som har att granska och utforma själva granskningsrapporten.

Vi måste vara tydliga med vad som är okej. För mig är det inte okej med något trycksår. Om vi politiker ser i en granskningsrapport att antalet fallolyckor ökar, att antalet människor som är undernärda ökar, vad ska vi göra då? Ja, då vill vi ha stöd i måluppfyllelse som går ut på att det här inte är okej, och nu är det vitesföreläggande som gäller.

Jag är glad att Joakim Larsson delar den uppfattningen. Det är ju kvaliteten som är det centrala.

Anförande nr 127

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Först om Vintertullen. I juli 2008 skrev länsstyrelsen: Länsstyrelsen riktar kritik mot Södermalms stadsdelsnämnd för brister som sammantaget gör att enskildas behov inte tillgodoses på ett godtagbart sätt. Enskilda tillförsäkras inte tillräckligt god kvalitet i vård och omsorg vad gäller trygghet, delaktighet och rättssäkerhet.

Samma kritik riktades ett år senare av länsstyrelsen mot stadsdelsnämnden. Vi fick nyss höra att man inte kunde bygga beslut på enskilda tidningsartiklar. Det här är en ganska allvarlig kritik.

När det gäller historien om Vintertullen började problemen när de lades ut under förrförra borgerliga tiden 1998–2002. Det fanns mycket riktigt en möjlighet under vår period att antingen avbryta eller förlänga med ett år. Jag beklagar att det blev förlängt med ett år. Det var en majoritet i nämnden där vi inte deltog som beslutade så.

Det var alltså två år sedan länsstyrelsen tog upp detta, och jag tycker att det är dags att agera och inte säga att nu ska vi ha ytterligare utredningar.

Det är flera moderater som i dag här i salen har sagt att det viktiga inte alls är driftsformen. Men ingen har svarat på varför ni ska gå in och ändra på driftsformen på väl fungerade kommunala boenden. Jag kunde förstå er motivering om ni sade att det fungerar jättdåligt, här måste vi prova något annat. Men så är det inte, utan det är mycket bra fungerande kommunala boenden som ni vill ändra på bara därför att de är kommunala. Då är det driftsformen som är det viktiga. Om ni inte tyckte det skulle ni inte besluta att allting ska konkurrensutsättas. Du är inte så trovärdig, Joakim, när du säger att driftsformen inte spelar någon roll, utan det bara är de gamlas behov.

Sedan säger ni att man vill välja var man ska bo. Jag undrar hur många som har varit med på ett möte med biståndsbedömare här i staden. De som har varit vet att det inte är så. Det är rader av ärenden med människor som har mycket starka skäl för att vilja ha ett äldreboende. Det avslås därför att det alltid kan avslås om det finns andra sätt att tillgodose behovet. Det andra sättet är ofta hemtjänsten, det kan vara sex sju gånger per dygn. Det är ekonomin som styr, det är antalet platser man kan betala i stadsdelen, det är inte människors behov som styr i dag.

Det här ärendet är makalöst dåligt. Det är ett ärende om en centralupphandling som inte görs av några andra skäl. Det finns inga skäl där man talar om varför det skulle vara bra. Man flyttar beslut från lokala politiker till en central tjänsteman, och det finns inga andra skäl till det, vad vi kan se, än en fundamentalistisk privatiseringsiver.

Anförande nr 128

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag ska börja med att be om ursäkt för att dra detta med meddelarfrihet ett varv till. Å andra sidan tror jag att jag var den enda i oppositionen som inte nämnde det i inledningsanförandet.

Åtminstone i mitt huvud rörde borgarrådet Larsson till det i sitt klagomål av vad som egentligen gällde. Han slog fast att man naturligtvis kan ställa krav på meddelarfrihet. Där är vi helt överens. Sedan blandade han ihop det och sade i slutändan att lex Sara skulle gälla, om jag uppfattade det rätt. Men lex Sara är någonting helt annat. Det är en skyldighet att anmäla vanvård. Meddelarfrihet är en rättighet att kontakta medier i trygghet att man inte blir efterforskad och att det inte ger konsekvenser. Meddelarfriheten måste skrivas in i upphandlingsunderlaget, annars gäller den inte. Det skapar en hel del problem.

Jag tycker att man i det här Vintertullsärendet ska fundera på varför det är sjuksköterskestudenter som rapporterar om detta. Varför är det studenter som är där tillfälligt när den dagliga personalen har sett problemen varje dag? Varför är det folk som är

där tillfälligt som rapporterar? Naturligtvis därför att man är rädd om jobben. Finns inte meddelarfriheten är det illojalt att prata illa om företaget i medier, och det är grund för uppsägning. Därför är det otroligt viktigt att vi skriver in det i våra upphandlingar.

Jag hoppas att borgarrådet egentligen var tydlig och att det bara är jag som är förvirrad och att svaret nu är att detta kommer att finnas med i underlaget.

Anförande nr 129

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ska försöka vara ännu tydligare. Det stämmer att lex Sara gäller alla. Det jag ville betona var viktigt att den lagstiftningen finns och att den gäller alla. Det är också en viktig del i att rapportera om enskilda missförhållanden.

När det gäller meddelarfriheten finns den inskriven i avtalen. Vi har sett vad SKL har rekommenderat men gått längre. Det är mitt svar. Jag hoppas att det var tillräckligt tydlig.

Anförande nr 130

Borgarrådet M o g e r t (S): Nu har även fullmäktiges mest långsamma ledamot förstått det.

§ 19 Fortsatt projektering av Samverkanscentral och kontor inom Kristinebergs slott 11 m.fl.

Förslag från fastighetsnämnden (utl. 2011:46)

Anförande nr 131

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Det här är ett viktigt beslut som i och för sig bara är en del av en räkka beslut där ni alla har varit delaktiga tidigare och kommer att vara delaktiga i framtiden.

Som några av er kanske kommer ihåg hade vi en krisövning, Samö 07. Jag kan säga att några av oss som var aktiva då i det här huset insåg att det fanns vissa saker att göra och vissa slutsatser att dra efter denna krisövning även i det här huset. Det har vi gjort. Men det fanns även andra som drog slutsatser. Det handlade om alla de myndigheter som har hand om räddningstjänst på olika sätt och som är inblandade i stadens säkerhet. Även där kände man efter krisövningen att det fanns skäl att se över lokaliseringar och att man ska komma varandra närmare, framför allt i en händelse av ett dramatiskt skeende i staden.

Utifrån detta kom det ett önskemål från SOS Alarm, Brandförsvaret, Trafik Stockholm, Stockholms stads driftscentral och även SL att staden skulle jobba för en samlokalisering av de här verksamheterna. Det fattades ett beslut den 30 september 2009, ett inriktningsbeslut i just denna riktning.

Sedan dess har det jobbats mycket kring de här frågorna i alla dessa olika organisationer och också här i staden, där fastighetskontoret är ansvarigt för projektet.

Nu har det kommit så långt att det behövs ytterligare resurser för att fortsätta att genomföra detta. Därför är det uppe till beslut i kommunfullmäktige i dag igen. Det är alltså fråga om en fortsatt projektering där ni alla har varit med tidigare. Jag är särskilt glad för att det har varit ett beslut i politisk enighet. Jag vet att Socialdemokraterna och vissa andra partier i inledningen reserverade sig för att förlägga verksamheten i ytterstaden. Jag kan ha sympati för det men inser att det kan vara långa uttryckningstider om man förlägger verksamheten till ytterstaden. Jag är glad att man nu har ruckat på den ståndpunkten från oppositionens sida.

Eftersom vi alla har varit inblandade under en mycket lång tid i ärendet är det väl en ganska enkel fråga i dag. Jag hoppas att vi alla kan ställa oss bakom och fortsätta att projektera den här viktiga verksamheten, som kommer i händelse av en allvarlig situation att leda till att större effektivitet kan uppnås.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 132

B e n g t S a n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att säga att jag inte är emot att fullfölja projekteringen av en samverkanscentral. Det är ett jättestort projekt, det är jättemånga som är inkopplade och som ska vara med och

samverka. På samverkanscentralen ska Storstockholms brandförsvaret, Trafik Stockholms ledningscentral, Stockholms stads driftcentral och SL pröva möjligheterna. Det är alltså många som ska samverka om det.

Däremot har vi blivit uppmärksammade på en sak genom träffar med brandmän. De är proffs. Samverkanscentralen är okej, oavsett var vi placerar den, helst i en förort – det står vi kvar vid – men det ska inte vara bundet till att brandstationerna ligger på samverkanscentralen. Vi var på Kungsholmens brandstation som ligger här uppe i backen. Vi blev också uppmärksammade på hur viktigt det är att ha citynära brandstationer. Det handlar om att sekelskifteskåkar, byggda på 1900-talet och tidigare, inte är byggda som moderna kåkar med brandväggar och allting som det görs i ytterstaden. Därför är det oerhört angeläget ur räddningssynpunkt tiominutersregeln, att man ska vara framme på tio minuter. När det gäller gamla kåkar är varje minut som vi kan förkorta utryckningstiden viktig och kan rädda liv och fastigheter.

Återigen: Det handlar inte om att vi säger nej till samverkanscentralen, men frågan bör utredas vidare. Det är inte riktigt utrett hur det här kommer att bli i praktiken och hur pass säkrare det blir för våra medborgare.

Vi föreslår därför återremiss i ärendet. Herr Rudin kommer senare att precisera vårt återremissyrkande. Det handlar alltså inte om ett nej, däremot om att vi ska göra så klokt vi bara kan.

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att det är tråkigt med ett återremissyrkande i det här ärendet, för det är inte ett nytt ärende. Möjligen är det ännu tråkigare att Bengt Sandberg inte sitter i Storstockholms brandförsvarsförbund som har pratat om det här ärendet ganska mycket och ingående. Ledningen för brandförsvaret har varit väldigt noga på alla sammanträden med att beskriva de olika abrovinklarna kring samverkanscentralen, historiken kring det, varför man valde att hamna på just den här platsen och varför man lämnar bergrummet – av arbetsmiljöskäl. Det är ganska intressant. Jag önskar att ni inom socialdemokratin pratade lite mer om detta därför att det här är en fråga som har varit väl analyserad och penetrerad när det gäller just brandstationen i Storstockholms brandförsvaret.

Jag rekommenderar dig, Bengt, att prata med dina kamrater. Där har det inte funnits någon tvekan alls. Brandstationen får jag återkomma till om det blir fortsatt debatt, för nu har ni begärt återremiss.

Anförande nr 134

B e n g t S a n d b e r g (S): Återigen: Vi är inte emot samverkanscentralen. Det finns en förstudie, flera förstudier för resten, kring förflyttning av brandstationen. Där finns det en stor osäkerhet. Brandmännen som är proffs på det, med Stockholms brandförsvaret i spetsen, är inte säkra och har tagit upp aspekten att det ska finnas ett citynära brandförsvaret. Det är därför vi kräver återremiss.

Anförande nr 135

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Min första fråga är till presidiet: Ska vi verkligen prata om det här? Om det finns ett återremissyrkande kan jag inte förstå varför vi ska ha hela den här diskussionen.

Det andra är att jag har hört brandchefen själv säga att det finns noga utrett varför detta är bra. Det är inte vi politiker i Stadshuset som har hittat att det här är en bra idé, utan det är ett förslag som kommer, som Joakim sade, från brandmännen själva. De tror att det här är en bra idé. Det vore inom parentes sagt intressant att se den utveckling som Socialdemokraterna gjort när man å ena sidan har sagt att allt ska ligga i ytterstaden och å andra sidan säger att allt ska ligga i innerstaden. Hur får ni ihop detta? Är det så att brandmyndigheten inte ska vara involverad i detta? Hur kan vi då få en räddningsinsats som heter duga om inte brandmyndigheten ska vara med?

Det här är ett yrkande från brandmännen själva. Vad är det som får Socialdemokraterna att tycka att de är bättre att bedöma detta än brandmyndigheterna? Det undrar jag. Framför tycker jag att vi inte ska ha någon debatt nu. Jag tycker att vi ska avblåsa nu och rösta.

Anförande nr 136

B e n g t S a n d b e r g (S): Angående den sista frågan: Det är ingen socialdemokratisk ideologiskt grundad åsikt. Det är de brandmän vi träffade, allihop, på Kungsholmens brandstation som säger detta, inte vi. Det är ingen politisk fråga om man lägger en brandstation 100 meter eller 500 meter hit eller dit. Vi pratar om säkerhet och vikten av att ligga nära gamla sekelskifteskåkar till skillnad från att ligga ut i förort.

Skilj på det: Förflyttning av brandstationen är en sak, samverkanscentral är okej. Lagg den gärna i Stadshagen. Det är inte den viktigaste frågan. Men att flytta brandstationen är en säkerhetsfråga. Det är vad vi pratar om, och det är inte utrett.

Anförande nr 137

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! De här ärendena var dragna under tidig höst i de hårda nämnderna. I exploateringsnämnden var vi alla överens i ärendet. Vi hade inga invändningar från något parti. När vi nu fick träffa brandmännen – jag var på samma möte som Bengt – var det ganska intressant att höra dem ganska detaljerat redogöra för inställelsetider, hur många minuter extra det kommer att ta när man har flyttat brandstationen. När jag gick hem för att läsa igenom ärendet blev jag minst sagt förvånad. Just detta med inställelsetider och brandsäkerhet berörs över huvud taget inte i det här ärendet. Man pratar i stället om risker för placeringen av sambandscentralen vid Essingeleden. Men i övrigt berörs inte säkerheten.

Det är grunden för att jag tror att det är klokt att ta tillbaka ärendet och göra en vända till och fundera över brandsäkerheten. I övrigt när det gäller hela samlokaliseringen i centralen tycker vi att det är jättebra. Vi har inte på något ändrat oss i den frågan, men vi vill vara säkra på att man när det gäller brandstationen vid Hantverkargatan inte fattar ett beslut som innebär att vi försämrar möjligheter för brandmännen att

göra ett bra jobb och släcka de eldar de ska släcka eller göra andra typer av insatser som de måste göra.

Anförande nr 138

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag vill uppmana Socialdemokraterna att läsa det tjänsteutlåtande som ligger framme. Där beskrivs det nämligen att vi i dag inte ska fatta något beslut om att bygga det här huset. Det är inte det vi gör. Vad vi säger är att vi ska gå vidare i projekteringsprocessen. Vad är det för fel att gå vidare med någonting som vi hållit på med i flera år? Jag tror att vi har hållit på sedan 2003 med det här. Helt plötsligt har ni fikat med några, och det uppstår någonting som måste undersökas. Över en kopp kaffe ventilerades det någonting som säkert är viktigt, men det finns med i det här beslutet. Det står i handlingarna på s. 83 att i den fortsatta processen kommer brandförsvaret att göra en fördjupad analys av risker med att flytta brandstationen och deras lokalbehov.

Varför kan ni inte bara säga ja och låta det här rulla vidare? Det är en vanlig process där alla de här aspekterna kommer att vara med.

Anförande nr 139

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Vi kan inte kalla brandmännens oro för någonting som de har sagt på en fikapaus. De har gjort ett otal skrivelser, väldigt många skrivelser till Brandförsvarsförbundet, till borgarrådet Joakim Lasson, till de olika partigrupperingarna. De har på alla möjliga sätt försökt framföra det som de uppfattar som allvarligt och oroande, och det gäller deras möjligheter att utföra det jobb som är satta att göra, nämligen att släcka bränder eller göra andra typer av insatser till sjöss eller i rök eller vad det kan vara. De har ett ganska gediget underlag för sin oro.

Det vi vill är att vi innan vi går vidare med den fortsatta projekteringen på väg mot ett genomförandebeslut faktiskt stannar upp och tittar: Finns det någonting i deras oro som gör att vi måste lägga ned ytterligare förutsättningar för den fortsatta projekteringen?

Anförande nr 140

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande! Som borgarrådet inledde med och sade måste vi samverka i framtiden. Det är ganska självklart, framför allt efter den Samö som vi hade för några år sedan. Det fanns stora brister på samverkan mellan organisationer och myndigheter i länet. Nu handlar det om Stockholm.

Vi är som många sagt tidigare för den här samverkanscentralen. Vi måste bygga för framtiden och ha beredskap för en ökad samverkan. I SSBF, alltså Storstockholms brandförsvär, är vårt mål att vi har ett länsövergripande förbund inom en snar framtid. Då är det viktigt att vi har en bra lokalisering, utnyttjar kommunikationer och de tekniska medel som finns i framtiden. Så här långt har vi inga delade meningar.

I Storstockholms brandförsvares styrelse har vi fått dragningar, Joakim Larsson, och muntliga informationer om det här projektet ganska många gånger, men vi har inte fattat några beslut. Vi har inte haft några ärenden i SSBF:s styrelse om detta. Brandchefen har dragit vad som är på gång till exempel, och vi har från vårt håll inte varit emot detta. Till och med första gången vi fick hör att det skulle vara en brandstation i samverkanscentralen tyckte jag att det låter rationellt och klokt, men vartefter tiden har gått – man kan som politiker tänka om, Joakim Larsson, – och ärendet blivit mer känt för inte bara brandmännen på Kungsholmen utan också för Kungsholmsborna som nu känner till att deras brandstation eventuell ska flyttas oroar har jag börjat oroas. Det står i ärendet att det *ska* flyttas, inte eventuellt. Kungsholmens brandstation har i dag ett väldigt strategiskt bra läge. Det tar inte många sekunder till Stadshuset till exempel. Det blir en sämre placering vid Lindhagens gata, med en trafikkarusell som är svår att passera.

Det är inte bara brandmännen som är oroliga, det är också många människor på Kungsholmen som oroar sig: Blir det sämre för dem? Blir det inte längre uttryckningstider? Det är ett faktum att den blir längre.

Vi tycker att vi borde ha fått diskutera detta och borde ha haft ett ärende i SSBF:s styrelse. Vi tycker faktiskt att stadsdelsnämnden i Kungsholmen borde ha fått säga vad de tycker. Det är inte så att vi har olika meningar inom S i det här fallet, utan vi har lyssnat på våra medborgare som är vi satta att representera. Brandmännen är naturligtvis viktiga i sammanhanget, eftersom det är de som gör jobbet.

Vi undrar ändå om det som står i ärendet när det gäller exempel på förväntningar: Rätt insats på kort tid räddar liv, minskar skador och efterföljande vårdbehov – kommer detta att bli verklighet som brandstationen på Kungsholmen flyttar, Joakim Larsson?

Anförande nr 141

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är viktigt att man är ute i verksamheterna, träffar både medborgare och dem som arbetar inom våra olika verksamheter. Jag var på Kungsholmens brandstation för första gången för två år sedan. Då hade vi diskuterat samverkanscentral. Brandmännen berättade för mig att för dem är det viktigt att de finns i de här lokalerna men, fortsatte de, ni måste göra någonting, för lokalerna är i stort behov av upprustning. För oss är det viktigt, och det är viktigt att titta på tidsaspekterna när man åker till olika larm i den här staden.

Det var inte bara till mig brandmännen sade detta, utan det har varit en pågående diskussion inom brandförsvaret. Man har presenterat från brandledningen, från dem som leder brandförsvaret, våra tjänstemän, ett förslag om att vi ska förlägga denna brandstation där och förstärka citystyrkan genom att se till att vi gör en ny brandstation, bättre och mer ändamålsenlig sådan i Lindhagen och ser till att förbättra det totala ansvar vi har för räddningstjänsten i den här staden. Det är det som har varit tjänstemännens uppfattning.

Anförande nr 142

K a r i n H a n q v i s t (S): Det finns utredningar, Joakim Larsson, som har gjort tidsmätningar gällande utryckningstider, men det finns inte ett ord i ärendet om det. Där konstaterar man klart och tydligt att det blir längre utryckningstid om brandstationen flyttar. Jag har inte förstått att brandmännen på Kungsholmen vill in i den här nya stationen. De är måna om att kunna göra ett bra jobb, och de räknar sekunderna när de rycker ut. Här blir det minst tre till sex minuters längre utryckningstid, och då kan det handla om liv eller död, Joakim Larsson.

Annars bifall till förslaget om samverkanscentralen, men som sagt är det i fråga om Kungsholmens brandstation som är vi mycket tveksamma.

Anförande nr 143

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att läsa upp vårt yrkande. Vi yrkar att ärendet återremitteras. Konsekvenserna vid en flytt av Kungsholmens brandstation, brandförsvarets utryckningstider och möjligheter att agera snabbt vid olika händelser är inte tillräckligt belysta i ärendet.

Varför blir det en så häftig reaktion på det här återremissyrkandet? Det kan man fråga sig. Vi vill bara att man belyser säkerhetsfrågan som det har blivit oro kring både bland Kungsholmsbor och hos brandmän som har hört av sig. Det verkar väl rätt rimligt att man belyser det i ett ärende som ändå rör brandsäkerheten?

Det hör till saken att det har gjorts utredningar både av brandförsvaret och av Stockholms stad. Det här bör ni känna till från majoritetens sida. Den ena utredningen heter VSP. Den utredningen beskriver tydligt och klart att den nya positionen av brandstationen leder till ökade insatstider. Det kommer att ta upp till tre minuter längre att färdas från den nya positionen till innerstadsadresserna än från läget vid Kungsholmens brandstation. Jag kan inte bedöma om det är allvarligt eller inte, men jag blir orolig när jag hör från brandmän att de säger att tre minuter är helt avgörande för ett brandförlopp och att det i synnerhet i innerstaden med de fastigheter som finns här och hur de är konstruerade kan få väldigt stora konsekvenser. Jag kan inte bedöma om tre minuter är avgörande, men jag borde få reda på det i ett beslutsunderlag när man inför fullmäktige skriver att man ska lägga ihop ledningscentralen med brandstationen på Kungsholmen.

Vi har inga bekymmer med ledningscentralen, den behövs och den måste kunna fungera. Men den springande punkten här är: Är det lämpligt att flytta en brandstation från Kungsholmen till den nya lokaliseringen eller inte?

En annan utredning som gjorts på stadens säkerhetschefs uppmaning är den så kallade Deloitteutredningen som också beskriver insatstiderna. De här utredningarna är gjorda. Båda de här utredningarna borde i alla fall kunna redovisas i det här beslutsunderlaget, eller åtminstone redovisas här i fullmäktige så att vi kan få ta ställning till de ökade insatstiderna. Annars är det någonting som är skumt här och man mörkar det vid det här beslutstillfället. Det tror jag inte att det är fråga om, utan jag tror att det handlar om att man har förbisett detta.

Det är det bästa för att lugna den opinion som finns på Kungsholmen och inom den profession som reagerar bland brandmännen. De säger att de har ägnat årtal, kanske hela sitt liv, för att jaga sekunder för brandutryckning och blir lite förvånade när deras ledning plötsligt säger att det bästa av allt är att inrätta en ledningscentral någon annanstans och förlora tre minuter i insatser.

Det vore rimligt att få det belyst, och det borde gå rätt fort eftersom utredningarna redan är gjorda av två konsultfirmor.

Anförande nr 144

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag vill inte förstöra den ystra stämningen här på något sätt, men jag kanske får påminna om vad vi ska besluta om i dag. Det här är ett beslut som handlar om att fastighetskontoret ska få ett ja från kommunfullmäktige för att fortsätta att titta på om vi ska bygga en samverkanscentral för de här olika organisationerna. Sedan kommer de olika organisationerna bestämma sig om de ska in där.

Vi ska i dag inte besluta om att brandstationen på Kungsholmen ska läggas ned. Vad är det för fel att läsa ärendet och se vad vi ska göra? Det är klart att man kan hitta på en helt annan fråga som ligger helt vid sidan om och konstatera att det inte är belyst. Men det är inte detta det handlar om.

Fastighetskontoret begär att få ett ja härifrån, och man ska fortsätta att titta på att göra en samverkanscentral. I ärendet står att brandmyndigheten kommer att göra en fortsatt analys av vad det kommer att innebära för de olika brandstationerna och så vidare, men jag ville bara påminna om vad det är för beslut vi ska fatta här i dag. Läs vad ärendet handlar om! Det är ett fastighetsärende.

Anförande nr 145

Borgarrådet R u d i n (S): Det är fortfarande fascinerande att det väcker en så otrolig energi inom den borgerliga alliansen i ett ärende som bara handlar om att vi vill få belyst utryckningstiderna i samband med den nya brandstationens förläggning. Det står i ärendet att man ska flytta Kungsholmens brandstation till den nya positionen. När det då väcker diskussion bland både medborgare och brandmän är det rimligt att det redovisas i ärendet, i synnerhet mot bakgrund av det jag redovisade, att det finns en färdig konsultutredning gjord, den så kallade VSP-utredningen, som talar om hur långa brandutryckningstiderna blir. Varför inte ta med det i ett sådant här ärende? Är det möjligen för att det kanske skulle bli en diskussion som handlar om den springande punkten, nämligen om lämpligheten av att förlägga en brandstation intill Essingeleden med den trafiksituation som råder där och som ska vara där kanske 10–40 år framöver?

Vi bör kunna få det beslutsunderlaget på bordet och redovisat. Det har gjorts två konsultutredningar som tar upp samma fråga, att lägga ihop brandstationen med ledningscentralen. Redovisa det för kommunfullmäktige, så behöver det inte bli så mycket diskussion!

Anförande nr 146

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Möjligen blir det en viss irritation i salen, det kan jag hålla med om, och även i kommunstyrelsen när ni ganska sent i diskussionen kommer med en reservation. Om jag minns rätt kom du med den färdiga skriftliga reservationstexten i fickan till kommunstyrelsesammanträdet. Plötsligt var ni inte riktigt för det här. Ni vill utreda mer en fråga om har utretts i brandförsvaret, en fråga som kanske är ganska liten i sammanhanget för helheten i ärendet. Det är därför vi möjligen blir lite fundersamma. Vi kan självklart redovisa allt detta, vi kan ta upp de olika varianter som har diskuterats under resans gång inom brandförsvaret. Det är uppenbarligen nödvändigt.

Tänk på att samverkanscentralen handlar om någonting mycket större, som Madeleine Sjöstedt säger. Det är väldigt många brandmän, vi har ungefär 400 brandmän i staden, som kanske inte alls har förståelse för den önskan från brandmännen på Kungsholmens brandstation att ligga precis där för all framtid.

Faktum är att det kan hända, Tomas Rudin, att ledningen för brandförsvaret har vägt in ett antal aspekter i detta som man annars inte vägt in, nämligen det som jag tror kommer som en nyhet för dig, att citystyrkan ska förstärkas för att få en bättre samordning. Det har du aldrig nämnt i dina reservationer.

Anförande nr 147

Borgarrådet R u d i n (S): Brandförsvaret har gjort en utredning om insatstiderna. Stadens säkerhetschef har gjort en utredning av insatstiderna. Dessa utredningar finns inte med i underlaget. Här står bara att man ska genomföra flytten.

Båda de här utredningarna har gjorts av det skälet att man ska flytta brandstationen från Kungsholmen till det nya läget, och vi får inte reda på resultatet. Det enda vi begär är att man ska titta på det under en återremisstid och redovisa det för fullmäktige.

Att det kommer sent beror helt enkelt på att reaktionerna har kommit sent. Men reaktionerna kommer från brandmännen själva. För mig blir det lite grann som om vi skulle hantera en fråga om ett sjukhus och kirurgen sade: Om ni gör på det här sättet så dör våra patienter. Men vi ska ändå flytta ledningen till en ny lokalitet och lägga ned kirurgen. Det tycker jag låter lite konstigt. Om brandmännen säger att det här leder till att hus kommer att brinna ned, fler människor kommer att få svårigheter med brandsäkerheten på grund ett beslut som är fattat av fullmäktige är det väl rimligt att vi reagerar på det.

Redovisa de utredningar som har gjorts så behöver det inte bli så stor infektion kring det här!

Anförande nr 148

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker också att det här med uttryckningstiderna är viktigt, det är en säkerhetsfråga. Så det är väldigt bra att titta på det.

Sedan finns det en annan säkerhetsaspekt där jag tycker att det skulle vara intressant att höra från de föredragande borgarråden hur de ser på den och hur man har funderat i den frågan. Det är hur pass klokt det är att lägga så många ägg i samma korg. Det har S, V och MP påpekat under resans gång. Det är ett flertal verksamheter som förläggs här.

Det är alldeles perfekt naturligtvis att man kan samverka, men om det värsta skulle inträffa är det så att de som vill göra en attack kommer de naturligtvis att slå ut en sådan samverkanscentral bland de allra första. Det är lite oklart hur bombsäker eller terrorsäker den centralen generellt blir. Det skulle vara intressant att få höra något om detta.

Brandförsvaret är, eller i varje fall brandmännen, oroliga. Dessutom borde man kanske vara lite orolig för hyreshöjning. Den blir fullständigt fantastiskt, eller hur, för Stockholms brandförsvaret och i förlängningen för skattebetalarna.

Jag yrkar på återremiss.

Anförande nr 149

M a l t e S i g e m a l m (S): Jag har några synpunkter på ärendet. Vi har från Socialdemokraterna lagt en skrivelse i trafiknämnden om den körtidsstudie som VSP har gjort för att få kommentarer kring den. Den har legat där sedan oktober förra året. Den har inte plockats fram, och det finns inte någon som har reagerat på den. Nu har vi bett att få svar på vad trafikkontoret tycker om körtidsstudien som VSP har gjort.

En annan sak som står i ärendet och som kanske tar lite funderingar är det här med hyrorna. I dag kostar det 7 miljoner, men det kommer att gå upp till 22 miljoner. Men man säger att det här inte ska bli dyrare för staden. Jag vet inte riktigt hur det ska gå ihop.

Madeleine Sjöstedt säger att det här inte är något konstigt ärende, det är bara i projekteringsfasen. Ja, alla som bygger och snickrar vet väl att det just är i projekteringsfasen som man bestämmer hur ett projekt ska bli i slutet. Att i projekteringsfasen titta på slutresultatet och inriktningen är otroligt viktigt.

På s. 82 punkt 2 står det klart och tydligt att brandstationen ska flytta. Alltså är brandstationens flytt redan med i projekteringen, eller hur borgarrådet? Skulle inte brandstationens flytt vara med vid projekteringen skulle det inte stå så i detta ärende. Det är det vi funderar på. Varför står det så under punkt 2?

Men ni har väl redan sålt den där fastigheten till någon? Det är väl redan klart och fixat, eller hur, Joakim Larsson? Ni har sålt den till någon. Det har ett visst värde, och naturligtvis har ni sålt den redan.

Jag tycker att det som Socialdemokraterna säger, att vi ska ha en återremiss av ärendet, är befogat. Vi har inte fått någon redovisning alls eller reaktion på den körtidsstudie som är gjord. Låt oss säga det tar fyra fem minuter extra att åka från den nya brandstationen mot vad det tar från de gamla lokalerna och att de har ungefär 1 500 utryckningar per år – alla är inte bränder, det finns annat. 1 500

uttryckningar, tre fyra minuter extra var, hur lång tid är det under ett år? Det är en ganska lång tid.

Det är därför vi menar att projekteringen är viktig. Vi vill ha en återremiss, och vi vill faktiskt ha svar på våra frågor.

Anförande nr 150

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi ingår i dag i ett brandförsvarsförbund. Det är tio kommuner där räddningstjänsten är gemensam och där man tar en helhetssyn över hela området och tittar på bästa möjliga säkerhet inom detta förbund. Det är otroligt viktigt.

Du säger att brandmännen tycker någonting, brandmännen tycker si och så och att det inte är utrett. Vi skulle inte ha gått med i ett brandförsvarsförbund om det inte förstärks en ledning, en massa brandmän som har synpunkter och så vidare. Det är inte bara de som ni har träffat vid ett enstaka tillfälle, utan det finns väldigt många brandmän som tycker att det här är en ypperligt bra förändring av den interna verksamheten när det gäller hur man säkrar staden. Dessutom har brandförsvaret i sin redovisning berättat att man förstärker city. Jag får återkomma.

Anförande nr 151

M a l t e S i g e m a l m (S): Det är inte bara brandmän vi har träffat. Det här är resultatet av reaktioner från olika grupper, boende på Kungsholmen med mera, som har ifrågasatt flytten.

När det gäller förstärkningen av brandverksamheten i city är det på Johannes brandstation i dag tre personer som jobbar dygnet runt. Men de måste vara fem för att kunna göra en rökdykarinsats. Jag kallar inte det för att göra förstärkningar av brandförsvaret i city.

Man skriver på s. 103 att det ska göras en sammanvägning av resultaten utan att detta påverkar stadens kostnad för Brandförsvarsförbundet. Men det är en hyreskostnadsökning från 7 till 22 miljoner! Vem ska betala det? Vem ska stå för den extra kostnaden? Det redovisas inte heller, utan det ska vara ett nollsummespel, och brandförsvaret ska inte ha några merkostnader för detta. Vem ska betala om inte staden?

Jag menar att det finns många punkter som vi vill få fram i en återremiss.

Anförande nr 152

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Fullmäktige! Medborgare som lyssnar! Också Vänsterpartiet yrkar på en återremiss. Vi gör det därför att vi vill veta mer om situationen att flytta brandstationen eller inte. Är det lämpligt att göra det? Vi har utrett placeringen i stadsbyggnadsnämnden, där jag sitter. Vi körde i gång ett startpm förra våren, om jag inte minns fel. Det handlade om lokalisering och utformning av själva byggnaderna och så vidare.

Men, precis som Åke Askensten sade för en stund sedan: Vad händer vid en attack? Det är överbyggnaden som är intressant. Jag har själv varit på studiebesök en hel dag på SOS Alarm och ambulansbeställningen där den ligger nu. Det ligger långt ned under jord. Men det som ligger över jord blir intressant utifrån ett sådant perspektiv. Det känns lite oroväckande, så det är viktigt att också detta blir belyst.

Framkomligheten blir inte bättre för att det blir mer personal. Trafikstockningar och allt annat som händer och att det är längre avstånd påverkas inte alltid av personal. Det är fortfarande den tid som det tar genom staden som det handlar om. Tre minuter är lång tid. Det vet jag eftersom jag sitter och tar emot trygghetslarm på mitt jobb på Stockholms trygghetsjour som det heter numera. Ibland får vi larm om att det brinner hos pensionärer både i servicehus, i äldreboenden och i enskilda bostäder. Vi är drillade att ta vara på varenda sekund och ringa brandkåren till och med innan vi är helt säkra på att det brinner. Men vi kan ibland höra att det brinner; vi är duktiga på att höra sådant.

Det är viktigt att ärendet återremitteras. Det beror på att vi här ska vara säkra på att vi får reda på de här sakerna. Hur påverkar flytten det som vi vill veta? Jag tänker på ett annat exempel där vi hade en återremiss. Även om vi inte var riktigt nöjda med det svar vi fick fick vi ändå mer material för att kunna fatta ett bra beslut. Det gäller ärendet med Plankan, där vi hade en återremiss och fick tillbaka mer och kompletterande information till fullmäktige. Åtminstone en del av det hjälpte i alla fall mig att inte vara så osäker på det beslut som jag ändå var. Detta är viktigt.

Vi yrkar på en återremiss.

Anförande nr 153

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag är stolt över att få vara medborgare i en stad som i sin tur är medlem i detta brandförsvarsförbund. Det är ett förbund som har om inte det absolut bästa så i alla fall ett av de bästa brandförsvaren i hela Sverige. Brandförsvarets ledning har arbetat mycket och intensivt med samverkanscentralen, där just brandförbundet är *en* liten och viktig detalj. Men ärendet är så pass mycket större än så.

Det som har hänt och det som har föranlett en del av kritiken är att Socialdemokraterna lite sent – skulle jag vilja säga – har lyssnat på den kritik som lyftes upp redan för ett antal år sedan. Inom brandförsvaret har vi lyssnat till denna kritik och bett ledningen för brandförsvaret att utreda den. Det är bra att känna till historiken bakom varför man över huvud taget bestämde sig för att lägga en byggnad ovan jord. Jag tycker inte att det är särskilt bra att vi har behövt lämna detta bergrum, som har kostat ett antal hundra miljoner att inreda. Men vi är på grund av Arbetsmiljöverkets krav tvungna att se till att verksamheten flyttar upp ovan jord. Det kan inte i sin tur leda till att vi inte samverkar. Om vi inte samverkar i regionen mellan myndigheter och när det gäller det som Samö-övningen krävde kommer vi inte att klara av den påfrestning som en sådan situation som du beskriver skulle innebära.

Vi måste ha mer samverkan. Vi måste ha fler myndigheter som samverkar på ett och samma ställe. Det var det hela Samö-övningen handlade om, och det är det hela ärendet handlar om. Just brandstationen är en liten detalj i sammanhanget, men som

jag sade är det en viktig detalj. Vi har gått med i ett brandförsvarsförbund där ledningen för brandförsvaret har redovisat hur man vill garantera att det inte blir sämre för Stockholm och för City genom att man gör vissa förstärkningar.

Kungsholmens brandstation är en fantastisk brandstation. De som jobbar där är superduktiga. De har dykning som specialitet. De åker runt i hela länet – det spelar i och för sig ingen roll om de åker på dykuppdrag just från Kungsholmen eller någon annanstans ifrån. Men de åker i hela länet därför att de har sin specialkompetens. Den ska naturligtvis utvecklas och finnas kvar. Men de behöver nya lokaler. Kungsholmens brandstation, byggd 1931, är i stort behov av renovering. Det måste göras. Man måste i alla fall utrymma stationen under ett antal år när den ska renoveras. Då är det en gyllene chans att se till att förlägga den på ett bättre, optimalt ställe för den situation som råder på Kungsholmen med hela det nya Lindhagen och med de förändringar som det kan innebära i trafikapparaten.

Detta är redovisat av brandförsvaret ett antal gånger för brandförsvarsförbundets styrelse och för förbundsfullmäktige. Där har ni aldrig sagt ett pip om detta trots att det har funnits oro, som i alla fall vi tycker är utredd. Men jag har förstått att vi får frågan återremitterad.

Anförande nr 154

Borgarrådet R u d i n (S): Vi talar lite grann förbi varandra här, möjligtvis med avsikt. Vi har inte något emot den nya ledningscentralen. Vi har också tyckt att det är rimligt att man ser över dessa funktioner.

Det som föranleder återremissen är flytten av Kungsholmens brandstation. Det är inte helt uppenbart varför man vill flytta stationen. Om brandmän, allmänhet och andra oroar sig för att det leder till längre utryckningstider och när det tydligen finns grund för detta eftersom staden har gjort två av varandra oberoende utredningar som visar att det blir längre utryckningstider vill vi gärna se detta i beslutsunderlaget innan vi fattar beslut om att lägga Kungsholmens brandstation i detta nya läge. Det är bara detta det handlar om.

Om det visar sig att det är så förträffligt som Joakim säger är det inte några problem. Då är inte heller detta några problem, så då kan vi ju få med det i beslutsunderlaget. Men man börjar ju befara att det är ett problem, och ett riktigt rejält sådant, med utryckningstiderna eftersom ni reagerar så samfällt och så hårt.

Anförande nr 155

M a r i a H a n n ä s (V): Borgarrådet Larsson vände sig också till Vänsterpartiet, kändes det som. Jag vill bara säga att Vänsterpartiet inte har något emot samverkan. Vi tycker att det är viktigt att man tittar över detta och gör förändringar av arbetsmiljöskäl; det är självklart. Vi har inte heller haft något emot att man ska ha en samverkanscentral på det här stället. Det var vi med på både i exploateringsnämnden och i stadsbyggnadsnämnden.

Men vi tycker att man måste utreda utryckningstiden och det som har kommit fram under kvällen här. Därför vidhåller vi detta.

Anförande nr 156

K a r l B e r n (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill gärna påpeka för er på vänsterkanten att det beslut och det förslag som har kommit nu inte är något politikerförslag från vår sida som politiker. Vi har lyssnat på ledningen för brandförsvaret. Jag råkar sitta i fullmäktige där, så jag vet att vi har diskuterat frågorna fram och tillbaka. Ledningen i Storstockholms brandförsvaret förordar detta framför någonting annat. Vi måste lyssna på dem. Jag är helt övertygad om att de vet vad de pratar om. De är ju proffs.

Det här rör sig om en flyttning på 500–800 meter. Man säger att det blir längre uttryckningstider. Rent logiskt måste det ju bli närmare för någon annan. Ni kan inte veta, lika lite som vi, var det kommer att börja brinna någonstans, eller hur?

Jag tycker att ni ska ta en funderare på varför detta har gjorts och varför brandförsvarsledningen har förordat det. Därför rekommenderar jag er att ta en fika även med ledningen för Storstockholms brandförsvaret. Jag tror fullt och fast att de vet vad de pratar om. De har mitt förtroende. Det skulle vara mycket intressant att höra om herr Rudin har förtroende för ledningen.

Anförande nr 157

Borgarrådet R u d i n (S): Här får man tydligen inte komma med några papperslappar med yrkandena skrivna på i sista stund, och man bör helst av allt fika med ledningen innan man sätter sig i fullmäktige. Jag skulle föredra att få beslutsunderlag som tydligt och klart redogör för de frågetecken som vi har satt upp här i kväll.

Blir det längre uttryckningstid eller inte? Det är utrett av två stycken konsulter som är oberoende av varandra. Den ena har jobbat på stadens säkerhetschefs uppdrag och den andra på brandförsvarets uppdrag. Båda utredningarna finns, men de finns inte med i underlaget. Båda har enligt vad jag har hört sagt att det blir längre uttryckningsvägar. Det är ingenting vi ska gissa oss till eller fika oss till, utan det är bättre att vi läser oss till det i beslutsunderlaget och sedan bildar oss en uppfattning. Vi ska låta demokratin ha sin gång så att vi får pröva i den här salen om det som föreslås är en klok sak eller inte. Den oro som kommer ska man inte negligera. Den måste tas på allvar i en demokrati.

Anförande nr 158

K a r l B e r n (FP): Alla de synpunkter som du och andra har framfört här har vägts in i det beslut som ledningen för Storstockholms brandförsvaret har fattat. Det finns naturligtvis för- och nackdelar med allting, men betydligt mer väger för att vi ska gå på den linje som brandförsvarsledningen förordar. De kan det här. De kan det bättre än både du och jag. Jag litar på dem. Litar du på ledningen för Stockholms brandförsvaret?

Anförande nr 159

Borgarrådet R u d i n (S): Om ledningen för Stockholms brandförsvaret har bildat sig en uppfattning baserad på de konsultrapporter som jag har efterlyst och har en sådan klokken argumentation som du tror dig kunna lita till, eftersom du inte själv har läst

rapporterna, är det väl inga problem att de redovisar argumenten för oss här i fullmäktige. Ärendet talar ju bara om varför ledningscentralen ska ligga här och att man ska flytta brandstationen från dess nuvarande position till den nya positionen.

Frågan som har rests är: Leder det till längre utryckningsvägar och därmed till sänkt brandsäkerhet? Den bedömningen måste vi kunna få göra innan vi fattar beslutet. I ärendet kan man ana sig till att det sker en handel med fastigheter här och att det ska ske någonting annat på den tomt där brandstationen är förlagd i dag. Som Madeleine Sjöstedt sade är detta i så fall ett renodlat fastighetsärende. I så fall har man bestämt sig för att uppnå något slags kostnadsneutralitet här. Då kanske man offrar utryckningstid till förmån för bättre ekonomi. Det vill jag då ha med i beslutsunderlaget så att jag ser att det är det som har gjort detta. Man kanske tycker att det är rimligt att det tar lite längre tid för brandkåren att rycka ut till bränder här i innerstaden om vi i stället får en billigare ledningscentral. Men om det är det som ligger till grund för beslutet ska det också stå i beslutsunderlaget.

Anförande nr 160

K a r l B e r n (FP): Om du pratar med dina kolleger som sitter i de demokratiska församlingarna i brandförsvaret, i fullmäktige och så vidare får du höra att vi där har fått argumenten för detta redovisade för oss. Dessa argument gör att man övervägande förordar detta. Jag litar mer på brandförvarsledningen än jag litar på många andra. Jag tror att de vet vad de säger och vad de tycker.

Anförande nr 161

Borgarrådet R u d i n (S): Då är väl det här ganska enkelt att lösa. Det är bara att göra som vi sade i återremissyrkandet: Ta tillbaka ärendet och redovisa de utredningar som finns! Då kommer vi allihop att vara lugna nästa gång vi ses. Det är utmärkt.

§ 20 Namn för parker, broar och gång- och cykelvägar i stadsdelarna Rinkeby och Tensta

Nya namn på gång- och cykelvägar i Rinkeby, Askebygången, Basargången, Bredbygången, Degerbygången, Gamlebygången, Gärdebygången, Hinderstorpsgången, Knutbygången, Kuddbygången, Kvarnbygången, Mellanbygången, Norra Rinkebygången, Sunnanbygången, Stavbygången, Svennebygången, Södra Rinkebygången, Södra Stadsparksgången och Sörbygången

Nya namn på parker i Rinkeby, Askebyparken, Bredbykullen, Hinderstorpsparken, Hällbykullen, Knutbykullen, Norra Stadsparken, Rinken och Södra Stadsparken

Nya namn på gång- och cykelvägar i Tensta, Bussenhusgången, Dyvingegången, Edingegången, Elinsborgsgången, Enbacksgången, Faringegången, Föllingegången, Gullingegången, Harlingegången, Hidingegången, Hjulstagången, Hjulstastigen, Hyllingegången, Järingegången, Lättingegången, Kämpingegången, Mellingegången, Nydalsgången, Sotingegången, Svinningegången, Tisslingegången och Åvingegången

Namn på nya broar i Tensta, Lunda Gångbro, Toftingebron, Västra Nydalsbron och Östra Nydalsbron

Nya namn på parker i Tensta, Dyvingeparken, Enbacksparken, Erikshundsparken, Glömmingskogen, Gullingeparken, Hjulstaskogen och Nydalsparken (utl. 2011:47)

Anförande nr 162

A b e b e H a i l u (S): Ordförande! Jag vet inte vem jag ska fråga när det gäller broarna som nämns på s. 115 – Första Rinkebybron, Andra Rinkebybron, Tredje Rinkebybron, Fjärde Rinkebybron och Femte Rinkebybron. På båda sidor om broarna finns vägar. Jag vet inte varför det heter Första Rinkebybron – räknar man från norra sidan eller från södra sidan? Varifrån räknar man? Jag bor i Rinkeby. Varifrån ska alla Rinkebybor och de som kommer till Rinkeby räkna? Det är det första.

Det andra är att det som sagt finns vägar. Från norra sidan, när man kommer från Tensta finns på ena sidan Stavbygränd och på den andra Knutbygränd. Man skulle kunna kalla den bron för Stavby-Knutbybron och nästa bro för Askeby-Hinderstorpsbron, nästa för Rinkeby-Degerbybron, Axbyplan-Mjölbyplansbron och så vidare.

Jag vet inte varför man valde ett system med numrering. Det finns ju namn. Som jag sade vet jag inte vem jag ska fråga. Det är sjukt att kalla broarna för nummer ett, nummer två och så vidare. Man vet inte heller varifrån det börjar!

Anförande nr 163

Borgarrådet K e v i u s (M): Hej! Jag vill vara tydlig med att säga att namnen på broarna är borttagna. Beslutet om broarna fattar vi inte här i kommunfullmäktige.

*§ 22 Namn för torg i stadsdelen Johanneshov
Svenne Berkas Torg blir nytt namn på torg (utl. 2011:49)*

Anförande nr 164

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kunde inte låta bli att begära ordet. Jag yrkar bifall till förslaget. Det är ett utmärkt förslag från namnberedningen, från kommunstyrelsen och från borgarrådet Kevius. Svenne Berka, som spelade fotboll, ishockey och en hel del annat i Hammarby idrottsförening är en av stadens och landets främsta idrottsmän. Ingen person kunde vara bättre att ge namn åt denna plats än Svenne Berka!

Jag yrkar bifall till förslaget.

*§ 26 Anläggande av tre konstgräsplaner samt byggnation av en ny personalbyggnad m.m. på Hjorthagens idrottsplats
Inriktningsbeslut (utl. 2011:53)*

Anförande nr 165

Borgarrådet K e v i u s (M): Kära fullmäktige! Kära fotbollsälskare som har valt att lyssna på fullmäktige i webbradion eller webb-tv i stället för att kolla på derbyn som pågår just nu! Det finns ett stort behov av nya idrottsytor i Stockholm. Vi vill att det ska vara lätt att idrotta och att fler ska ges möjlighet att idrotta.

Fotboll är den populäraste idrotten i Stockholm. Vi vet att trycket är stort på de fotbollsytor som finns i dag. De senaste åren har vi investerat kraftigt i konstgräsplaner. 2001 fanns fem stycken. I dag finns det snart 60 stycken i Stockholms kommun. Arbetet fortsätter. Det är glädjande att i dag kunna fatta ett inriktningsbeslut om tre nya konstgräsplaner på Hjorthagens IP. Jag var där själv i dag och kollade. De föreningar som spelar där är väldigt glada.

Hjorthagens idrottsplats ligger mitt emellan Hjorthagen och Norra Djurgårdsstaden. I Norra Djurgårdsstaden kommer det att byggas 10 000 lägenheter. Detta är ett gott exempel på hur vi här i Stockholm planerar in idrottsytor i ett tidigt skede. Det kommer att flytta in minst 20 000 människor i närområdet, och det kommer att finnas en otroligt stor efterfrågan.

Det är också bra att man kan använda konstgräsplaner mycket mer än naturgräsplaner. Jag fick höra att man bara kan använda en naturgräsplan ungefär 20 timmar i veckan. Det är också viktigt att omklädningsrummen och personalutrymmena rustas upp. Jag är glad att som idrottsborgarråd i ett tidigt skede kunna se till att det finns bra med idrottsytor.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 166

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag brukar alltid applådera nya idrottsinvesteringar. Det gör jag också denna gång. Det är glädjande att vi nu får till dessa konstgräsplaner på Hjorthagens idrottsplats.

Dock kan jag tycka att medaljen trots allt har en liten baksida här. När vi hade ärendet uppe i idrottsnämnden hade vi bett fullmäktige att tillföra 45 miljoner till projektet. Det är vad det kostar. Nu har jag förstått av borgarrådets synpunkter att man tycker att detta ska rymmas inom idrottsnämndens investeringsplan. Nu skakar borgarrådet på huvudet, men jag tycker att det står i ärendet att det ska rymmas inom ram.

För mig betyder det i så fall att denna investering tränger ut investeringar på andra platser i staden. Det är det som gör mig bekymrad i ärendet. Lika glad som de nu är i Hjorthagen över att få konstgräsplanerna där skulle jag vara om de som i den övriga staden väntar på en konstgräsplan också skulle få det.

Ni får titta i ärendet och läsa vad det står, men jag uppfattar det som att Stadsledningskontoret säger att det ska rymmas inom ram, och jag uppfattar att borgarrådet biföll de synpunkterna från Stadsledningskontoret. Det gläder mig om ni är oförberdda på det, för då kanske ni är lika bekymrade som jag är just nu. Detta betyder att det försvinner 45 miljoner från idrottsnämndens investeringsbudget.

Anförande nr 167

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! I likhet med föregående talare tycker jag att det är bra att det tillkommer nya konstgräsplaner. Det handlar om en elvamanna-, en sjuanna- och en femmannakonstgräsplan som ska byggas.

Också jag vill uttrycka min oro över att högeralliansen, trots att nämnden var enig i sitt beslut att de 45 miljoner kronor som idrottssatsningen kostar inte skulle belasta idrottsnämndens budget 2011–2013, väljer att låta pengarna tas från investeringsbudget i stället. Jag tycker att det är olyckligt. Det är någon annan som kommer att gå miste om investeringar i nya idrottsplatser, idrottshallar och så vidare.

Anförande nr 168

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Miljöpartiet tycker att det är jättetrevligt med ett beslut om konstgräsplaner ute i Hjorthagen. Vi är med på den första och den andra att-satsen. Sedan har vi en tredje där vi menar att det gäller att man anpassar bygget dels till den miljöprofil som Nationalstadsparken har – den ligger ju alldeles intill – dels till den närbelägna Norra Djurgårdsstaden. Det gäller inte minst energifrågorna men även själva utförandet. Det är viktigt. Det handlar om ett visst naturintrång i det här fallet. Man får se om man kan kompensera det på något sätt.

Bifall till Miljöpartiets yrkande i kommunstyrelsen!

Anförande nr 169

J a r i V i s s h e d (S): Jag har förstått att ni sitter och kollar febrilt där borta. Jag vet inte om jag ska stå här och filibustra lite så att ni hinner fixa det här. Det finns ett par frågor som jag skulle vilja ha svar på angående de 45 miljonerna.

Annars hade jag tänkt lägga ett papper till beslutet, men det hänger lite på hur ni svarar.

Anförande nr 170

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Idrottsnämnden fattade beslut för ett tag sedan i frågan och tyckte då att man skulle få ersättning för de 45 miljonerna. Därefter har vi haft en budgetprocess där vi har bestämt att det numera är så att investeringsmedel ingår i idrottsnämndens ordinarie investeringsbudget. Det gör att vi inte särförhandlar olika medel för exploateringsprojekt och så vidare.

Därför är det så att de 45 miljonerna såvitt jag förstår – Regina får rätta mig om jag har fel – ska ingå i idrottsnämndens investeringsbudget som man beställer investeringar av från fastighetskontoret.

Anförande nr 171

J a r i V i s s h e d (S): Då kan jag tycka att det finns ett problem. När vi har den här typen av exploateringsprojekt där vi nu bygger upp en Djurgårdsstad tycker jag att de ska få sina idrottsytor där också. Men jag tycker inte att det ska ske på bekostnad av idrottsytor i övriga delar av staden, vilket det i praktiken nu gör eftersom ni lyfter av 45 miljoner från idrottsnämndens investeringsbudget i och med detta beslut. Det är mycket olyckligt.

Anförande nr 172

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Det verkar som att högeralliansen har bestämt sig; denna investering ska rymmas inom investeringspengarna som man har beslutat om för idrottsnämnden 2011–2013. Vi är inte nöjda med det, och vi kommer tillsammans med Socialdemokraterna att påpeka i ett särskilt uttalande att det är olyckligt att man ska ta pengarna från investeringsbudgeten. Vi tycker inte att det är rätt. Nämnden var ju enig i sitt beslut när man underställde ärendet kommunfullmäktige just för att man skulle få medel tillskjutna för att investera i projektet.

Anförande nr 173

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Jag vill för protokollets skull bara erinra om hur idrottsinvesteringarna har utvecklats under senare år. Under några år hade vi 300 miljoner. Sedan hade vi 250 eller 240 miljoner. Jag törs utmana er på andra sidan; ni var aldrig någonsin uppe i sådana summor när ni hade makten. Idrottsinvesteringarna har legat på rekordnivåer under flera år. Vi står också inför beslut om alla våra simhallar för mellan 500 och 600 miljoner kronor. Det ligger precis runt knuten.

Om vi ska ha en tävling i idrottsinvesteringar och om man mäter sin prestation utifrån hur mycket pengar man lägger på idrottsanläggningar kommer vi att vinna med hästlängder, kan jag säga.

Anförande nr 174

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige och Madeleine Sjöstedt! Det här handlar inte om någon tävling. I idrottsnämnden var vi eniga om att man skulle äska dessa pengar och att detta inte skulle inrymmas i investeringsbudgeten 2011–2013. Jag förstår inte varför ni plötsligt gör en U-sväng.

Anförande nr 175

J a r i V i s s h e d (S): Jag tänkte för ordningens skull läsa upp det särskilda uttalande vi avser att lägga fram i ärendet:

Upprustning och modernisering av Hjorthagens idrottsplats inryms inte i idrottsförvaltningens ordinarie treårsprogram. Som idrottsförvaltningen har påtalat kan projektet endast genomföras om fullmäktige tillskjuter extra investeringsmedel för 2011–2013 med 45 miljoner utöver anslagen budgetram. Därför är det anmärkningsvärt att upprustningen och moderniseringen av Hjorthagens idrottsplats nu förväntas ske utan att budgetramen utökas med de 45 miljoner som projektet beräknas kosta.

Anförande nr 176

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag vill härmed ansluta mig till det särskilda uttalande som Jari Visshed nyss gjorde.

§ 27 Framtida Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvar för rehabilitering (MAR), organisation i Stockholms stads äldreomsorg (utl. 2011:54)

Anförande nr 177

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande och fullmäktige! Det tog lite tid för mig att komma fram till talarstolen, men ibland måste man göra två saker samtidigt i denna fullmäktigesal – åtminstone när man är kvittningskvinna!

Jag vill yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Mycket i ärendet är bra. Vi menar inget annat, och vi vill delvis bifalla innehållet i ärendet. Både MAS- och MAR-funktionen är viktiga såväl i stadsdelarna som i de privata företagen. De ska vara den som är ansvarig för att utveckla kvaliteten och patientsäkerheten. Men vi har några synpunkter på vägen nu när vi ska fatta detta beslut som bör beaktas i den organisation som kommer att gälla framöver.

Både MAS och MAR måste få goda förutsättningar för att verka. Funktionerna måste organiseras fristående och centralt i stadsdelsförvaltningarna. MAS och MAR får inte bli alltför beroende av den arbetsgivarorganisation där de finns om de fritt ska kunna utöva sitt uppdrag. Vi vill givetvis att varje stadsdelsnämnd själv ska kunna avgöra den exakta placeringen. Det ska vi inte besluta om centralt.

Det är viktigt att följa upp och utvärdera den nya organisationen. Samtidigt ska man följa upp gällande regler för lagstiftning. Detta kan medföra att man under resans gång och när man utvärderar det hela måste kunna göra de förändringar som krävs i och med förändringar i lagstiftningen.

Vi yrkar bifall till vår reservation – som inte är så farlig i dag, Joakim!

Anförande nr 178

K a r i n R å g s j ö (V): Det är väl jättebra att de medicinskt ansvariga för rehabilitering nu permanentas i projektet. Det är vi positiva till. Det är också bra att man breddar de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna så att de får möjlighet att verka.

Frågan är var de ska vara någonstans. Ni kanske redan förstår – det är inte så svårt att gissa – att vi vill ha dem placerade inom stadsdelsnämnderna. Vi tror inte att det är så lyckosamt att man som medicinskt ansvarig sjuksköterska eller som ansvarig för rehabilitering jobbar på det stora företaget, exempelvis Attendo. Man hamnar då självklart i en lojalitetskonflikt. Ska man ta parti för brukarna, för företaget eller för stadsdelsnämnden? Det kan vara ett problem.

Vi föreslår därför – och vi tycker att det är självklart – att både MAS och MAR ska vara placerade på stadsdelsnämnderna just för att undvika att personer hamnar i olika typer av lojalitetskonflikter.

Det är oerhört viktigt att följa upp vad som händer med organisationen. Det är också någonting som stadsdelarna kan göra. Vi kan även punktmarkera härifrån fullmäktige. Det känns bra.

Vi yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation, men vi hoppas verkligen att de som är medicinskt ansvariga för sjukvård och för rehabilitering placeras fristående, det vill säga på stadsdelarna.

Anförande nr 179

Helen Törnqvist (C): Hej Karin! Kommunerna ska ha MAS – medicinskt ansvarig sjuksköterska. Det är jättebra. Du vill in och peta i de privata utförarna. Det finns en lex Sara som gäller för de privata utförarna. Den som är anställd hos de privata vårdgivarna är alltså skyldig att anmäla allvarliga missförhållanden. Det kallas lex Sara, och det gäller om man är anställd, uppdragstagare, praktikant, under utbildning eller deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Vem som helst som jobbar och finns där är skyldig att anmäla. Man ska också rapportera till kommunens MAS.

Jag förstår inte alls varför du vill in och peta i de privata organisationerna. Ge de privata utförarna ett förtroende att verka i sin verksamhet!

Anförande nr 180

Karin Rågsjö (V): Helen! Jag tror att det är utmärkt att man är lite fristående om man exempelvis ska kolla Attendo med 8 miljarder i omsättning och 8 000 anställda. Attendo är ett gigantföretag, och det finns också andra. Titta på Rio på Gärdet, som är anmält till Socialstyrelsen! Titta på Vintertullen som är anmält ett antal gånger! Jag tror att det är viktigt att man har sin lojalitet och att man är fristående. Här ska man inte ha någon lojalitet med arbetsgivaren – i detta fall det ganska stora företaget Attendo.

Anförande nr 181

Christopher Ödmann (MP): Herr ordförande, fullmäktige! Först vill jag bifalla kommunstyrelsens förslag.

Vi har pratat kvalitet under en stor del av kvällen, känns det som. Detta är ett ärende som verkligen handlar om kvalitet. MAS:arnas och MAR:arnas arbete skapar goda förutsättningar för att vi ska få ännu bättre kvalitet i olika delar av stadens verksamhet när det gäller äldreomsorgen. Vi tycker att det är bra att deras arbete permanentas. Det är viktigt att deras profession och deras kreativitet får utrymme och att det inte blir alltför krångliga riktlinjer för dem. Det ser vi som en förutsättning för att bästa möjliga kvalitet ska kunna uppnås i deras arbete.

Däremot kan det komma att behövas mer resurser framöver till verksamheterna. Vi skulle också vilja se en utveckling av samverkansformer så att till exempel de lokala stadsdelsnämndspolitikerna får information från både de privata och de kommunala MAR:arna och MAS:arna. Syftet är förstås att ytterligare förbättra kvaliteten i verksamheterna. I övrigt ska det bli intressant att se deras arbete framöver.

Anförande nr 182

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Innan jag glömmer det ska jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut när det gäller MAS och MAR.

Jag kan bara konstatera att det finns en bred enighet om detta ärende sedan grunden. Det är roligt. Det har visat sig att detta har ökat fokus i rehabiliteringsarbetet och omvårdnadsarbetet och tydliggjort den rollfördelning som finns. Dock vill jag säga att när det gäller mina synpunkter – alltså den text som jag har skrivit och som man kan läsa på s. 219 och 220 – verkar det inte som om oppositionen riktigt har läst dem. Längst ned på s. 220 kan man läsa att jag har gått lite längre än vad jag brukar när det gäller att peka med hela handen. Det handlar just om var MAS- och MAR-funktionen bör vara placerad. Läs gärna det! Det står att det är viktigt att både MAS och MAR finns organisatoriskt på samma ställe och har möjlighet att samverka fristående men centralt i organisationen – gärna i stadsdirektörens stab. Jag vet inte om det kan bli tydligare än så, herr ordförande.

Oavsett detta tycker jag att det är roligt att man är överens om denna förträffliga funktion. Vi ser fram emot att få utvärdera detta igen med tiden.

§ 28 Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, kvartal 4 2009 och kvartal 1 2010, äldreomsorg

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 2 2010, äldreomsorg

Rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 4 2009 samt kvartal 1 och 2 2010 (utl. 2011:55)

Anförande nr 183

K a r i n R å g s j ö (V): Herr ordförande! Det är många grupper som undrar vad som händer, kan man säga. Det står ”resursbrist” ganska många gånger i ärendet. Det är alltså resursbrist när det gäller dem som behöver samhällets stöd mest. Vi pratar om hemlösa. Vi pratar om funktionshindrade, och vi pratar om barn och ungdomar. Och vi pratar om resursbrist i en stad som förra året gick med en vinst – om man får säga så – eller ett överskott med 1,7 miljarder! Då ska det inte stå resursbrist i ett ärende; då är det något som är knas på vägen.

Det känns inte bra att hemlösa, barn och ungdomar och funktionshindrade inte får sina lagstadgade rättigheter uppfyllda. Det är precis vad det handlar om. Sedan kan man fundera på varför rapporten kommer så himla sent. Kvartal fyra 2009 känns som ganska länge sedan, och kvartal ett 2010 är också ganska långt bort. Lite snabbare puckar vill vi ha här på vänsterkanten! Detta bör redovisas till oss varje kvartal. Det här är någonting som mäter temperaturen i staden, och denna temperatur vill vi se på ett papper.

Många äldre väntar på särskilt boende i valfrihetens Mecka – Stockholm. De får inte plats där de vill bo. Så konstigt i valfrihetens Mecka! Vad ligger bakom det? Det måste man undersöka. Kanske vore det bättre att satsa på kvalitet i befintligt vård- och omsorgsboende än att konkurrensutsätta den vi har i staden. Det har ju inte ökat kvaliteten utan bara ökat vinsten för de stora företagen. Så är det. Det är klart att man också som anhörig blir orolig när man läser det här.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 184

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Det här är ett ganska tråkigt ärende. Det är ett ärende som man snarast gärna skulle vilja slippa. Det är en rapportering om människor som har blivit biståndsbedömda och som har tagit sig igenom ett allt smalare nålsöga för att få rätt till stöd, en träningslägenhet, en ledsagare eller en vårdplats. Sedan har de i slutändan ändå inte fått detta. I stället har ärendet skrivits av efter ett halvår.

I en del fall är det, precis som det står i ärendet, saker som vi inte råder över. Så är det naturligtvis, men i påfallande många fall är det rena resursskäl. Det är alltså brist

på resurser som gör att Stockholms fattigaste eller mest utsatta inte får det stöd som vi i den här salen är överens om att de har rätt till.

Jag begriper att detta inte är roligt att läsa för någon. Det är rimligtvis inget som skiljer oss åt på vänster- eller högersidan. Men det är så det ser ut. Det är en resursbrist som gör att folk inte får det som vi anser att de har rätt till. Nu konstaterar socialförvaltningen att problemen ökar.

Jag vill påstå att detta är ett ganska tydligt bevis för att vi behöver styra mer resurser till de sociala verksamheterna. Det handlar inte bara om något slags prioriteringar mellan outsinliga behov. I detta läge är situationen i stadsdelarnas sociala verksamheter delvis så hårt pressad att vi inte klarar en del ganska basala åtaganden. Det stämmer till viss eftertanke.

I ärendet noterar jag att borgarråden någonstans hoppas att stadsdelarna tar tag i frågan och snabbt åtgärdar den. Personligen skulle jag gärna se att vi i stället tillsatte en kommunövergripande task force med resurser att se till att vi löser så många av problemen som vi kan. Då kanske denna typ av ärenden i framtiden bli något mindre tråkiga att läsa. I fortsättningen ska vi i högre grad se till att hålla ett paraply över dem som står i hällregnet.

Anförande nr 185

E m i l i a B j u g g r e n (S): Om jag hade varit ansvarig för detta eller ens hade tillhört något av de partier som är ansvariga skulle jag verkligen skämmas. Som Karin Rågsjö sade är det uppseendeväckande att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden går med vinst samtidigt som vi har människor som har fått rätt att få stöd och hjälp men som inte har fått det på grund av resursbrist.

Tyvärr är jag inte förvånad. Jag hade velat kunna känna att det var förvånande, men om man har underfinansierad verksamhet år efter år är det klart att det blir problem. Det har varit uppenbart för varje person som har suttit i den här församlingen att tillräckligt med pengar inte har getts till den sociala verksamheten, och det har varit uppenbart för varje stockholmare som har följt utvecklingen i medierna och rapporteringen om hur socialtjänsten har gått på knäna att detta skulle ske.

Våra socialsekreterare har inte möjlighet att utföra sina jobb såsom de skulle vilja och såsom de har fått beslut om att göra. Både socialsekreterarna själva och deras fackförbund Akademikerförbundet har varit ute i medierna och försökt påtala situationen. Den borgerliga majoriteten brister i ens en ansats att vilja ta ansvar. Det tycker jag är skrämmande.

Man skriver i ärendet att man måste ha en fungerande organisation och ett bra arbetssätt. Det är självklart. Ingen verksamhet kan bedrivas utan en fungerande organisation och ett målinriktat arbetssätt. Men alla som någonsin har haft ett jobb vet att det inte räcker. Om man är alldeles för få med alldeles för mycket att göra hjälper det inte om man har det bästa organisationssätt uppfunnet av vilket konsultföretag som helst. Man kommer ändå inte att få allt arbete gjort.

Det framgår tydligt år efter år och i ärende efter ärende att det är resurserna som brister. Om den borgerliga majoriteten skulle vilja ta ansvar handlar det om att se till att socialtjänstförvaltningen och äldre nämnderna har möjlighet att göra sitt jobb. Jag tycker verkligen att det är förvånande att den borgerliga majoriteten inte ens visar någon vilja att se till att de människor, hemlösa, funktionshindrade, äldre och andra som är riktigt utsatta i den här staden får den hjälp som de ändå har fått rätt att få.

Anförande nr 186

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande och fullmäktige! I kväll har det varit mycket äldreomsorg. Jag deltar i landstingets stegtävling. 3 000 steg har jag gått i fullmäktigesalen under kvällen! Det var rätt häftigt. Vi vinner tävlingen!

Jag vill i första hand prata om äldreomsorgen och om de beslut som inte är verkställda där. Jag blir bekymrad när jag läser ärendet. Det är många beslut som inte har blivit verkställda. Men i de flesta beslut sägs anledningen vara att den äldre har tackat nej till erbjudandet. Joakim tyckte i en tidigare debatt att detta var positivt eftersom det är så många som vill välja. Men det blir lite trist när det är över 90-gamlingar som inte har fått det önskade boendet.

Vad som också bekymrar mig är att det inte finns någon förklaring till detta. Varför tackar man nej? Vill inte den äldre bo just på det äldreboendet i den stadsdelen? Framför allt: Vad händer med individen när man har tackat nej? Vem hanterar ärendet då? Får den äldre sitta hemma och vänta med sina krämpor tills det blir en ledig plats någonstans?

Det är visserligen få ärenden som handlar om korttidsboenden och beslut om det som inte har blivit verkställda. Men om man jämför detta med äldreomsorgsinspektörernas rapport för 2010 ser man att inspektörerna pekar på att stadsdelsförvaltningarna pratar bort de gamla som behöver hjälp. Då kan de inte heller överklaga att de inte har fått korttidsboende.

Joakim! Nu vill jag att du lyssnar på mig. Man måste titta på detta, för det får inte bli så att vi har tjänstemän och biståndsbedömare som pratar bort behoven för de gamla, eller hur?

För övrigt har jag inget annat yrkande än det särskilda uttalande som vi lämnar i ärendet.

Anförande nr 187

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Bristen på korttidsplatser är ett stort problem. Det drabbar sjuka människor. Stockholms stad måste se till att följa lagen framöver. Det här är inte snyggt. Det duger inte att hänvisa till resursbrist och att ta det som en förklaring till att man inte följer lagen. Detta drabbar svaga och utsatta personer som är fattiga. Stockholms stad är inte fattig. Stockholms stad är rik. Jag förstår inte varför man då är snål. Eller är det bristande planering? Vilket är det egentligen? Jag önskar verkligen Alliansen en god fortsättning i detta så att det blir ordning och reda.

Anförande nr 188

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det verkar som om du inte tror att jag kan göra två saker samtidigt, Mirja. Men jag hör dig överallt fast jag tittar ned i mina texter! Jag kan också berätta för dig att jag har läst er reservation i förväg.

Men möjligen bör man tona ned det hela lite. Jag tycker att det är positivt att denna typ av ärende visar på att saker och ting blir bättre. Jag tycker att det är positivt att lyfta fram att det är färre äldre i dag än vid det förra rapporteringstillfället som behöver vänta i mer än tre månader innan verkställt beslut. Men det är viktigt att man går in och analyserar varje enskilt fall. Det är enskilda individer det är fråga om. Det är individer som det handlar om och som vi måste lyssna på i de fall vi kan förbättra detta.

Om någon tackar nej för att man avvaktar en plats på ett specifikt boende får vi ha respekt för det, Mirja. Om det är någon enskild person som absolut vill bo på ett visst ställe där det är svårt att få plats kan det dröja längre tid. Det har mig veterligen inte varit ett bekymmer för den enskilda äldre. De kan ha bestämt att de vill in på ett speciellt boende. Det är ofta knutet till etnicitet, religion eller annat. Detta tycker jag att man ska ha respekt för. Då kan det dröja något. Men det är viktigt att de som står inför till exempel korttidsboenden inte i byråkratins namn hamnar på efterkälken eller får vänta på en omsorg som de är i behov av.

Hela statistikrapporteringen över huvud taget handlar om att kunna få instrument att förbättra där det behöver förbättras. Men man måste gå in i detalj på det sätt som äldreförvaltningen har gjort i det som avser äldreomsorgen för att titta på de enskilda ärendena. När någon drar tillbaka ansökan eller tackar nej för att hon eller han väntar på andra boenden finns det också skäl till att det har gått över tiden.

Däremot finns det en hel del att göra. Men man ska inte tala med för stora bokstäver från den här talarstolen, och det gjorde inte du, Mirja. Jag kan bara konstatera att om man tittar på denna typ av ärende som kommer varje år och backar tillbaka i tiden ser man att det är viktigt att man redovisar. Det ser illa ut ibland med alldeles för många som får vänta alldeles för länge innan de får sina respektive beslut. Det är ett faktum som har rätt oavsett majoritet i den här staden. Man måste hitta system som ser till att underlätta.

Vi tror att fler aktörer och fler omsorgsplatser gör att det också blir färre som i praktiken får vänta länge på en viss typ av placering även om det är ett eget önskemål. Låt oss se ärendet som en utveckling som visar på att det har blivit bättre sedan den förra rapporteringen när det gäller äldreomsorgen. Vi kommer naturligtvis att sträva efter att det blir mycket, mycket bättre till nästa rapportering.

Anförande nr 189

K a r i n R å g s j ö (V): Du låter nästan lite lyrisk, Joakim. Jag tycker att det är lite oroväckande. Det lät nästan som om det här var fantastiskt och att vi nästan är på rätt väg, men jag tycker inte att vi är det. Stockholm är en så kallad rik stad. Vi har ett väldigt överskott. Jag har läst den här rapporten sedan 2006, och när jag på sida efter sida ser ordet ”resursbrist” återkomma i var och varannan mening blir jag lite bekymrad. Så här ska det inte vara.

Sedan säger du att det här är individens problem och att den äldre kanske nekar ett boende, i stället för att se det som ett strukturproblem. Det tror jag också är lite fel. I stället ska man kanske titta på strukturen och vad det är som gör att det ändå är så pass många äldre som tackar nej. Det kan inte lastas dem, utan det handlar om en struktur i staden som man kanske borde titta på.

Anförande nr 190

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det tillhör oppositionens privilegium att vara misstänksam, men äldreförvaltningen går faktiskt in och diskuterar med de äldre i de enskilda fallen. Det finns ganska noga redovisat i ärenden, nästan på individnivå även om det inte går att avgöra vem det är, hur man har agerat i varje enskilt fall och var det har handlat om den enskildes önskemål. Men det spelar egentligen ingen roll om det är 10 eller 20 personer som inte har fått sin plats inom utsatt tid om det finns ett kraftigt omsorgsbehov som måste tillgodoses. Det kan också vara fråga om korttidsplatser. Vi måste kunna åtgärda om det finns felaktigheter. Men samtidigt ska man inte lyfta fram ärenden där människor själva väljer att vänta för att de vill ha ett specifikt boende, vilket ni ofta gör. Ni lyfter fram de siffror som också påvisar den enskildes val. Men när det är fråga om att vi behöver göra saker bättre ska vi också göra det.

Anförande nr 191

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige, Joakim! Jag hajade till lite grann när du sade att vi får fler aktörer och fler platser. I det ärende som vi fattade beslut om i dag kan vi räkna med att på det äldreboendet i Vällingby-Hässelby halveras antalet platser efter upphandlingen. 40 platser kommer att bli runt ett 20-tal, så fler blev det inte utan färre.

Låt oss titta på just det här ärendet. Du säger att vi får instrument. Visst, men det framgår inte av ärendet hur vi ska hantera det här. Hur ska vi få det att bli allt färre och färre ärenden? Jag har respekt för att man vill en plats på ett speciellt ställe beroende på språk och religion. Det är självklart att många äldre vill ha sin äldreomsorg på sitt eget språk. Jag tror att jag har slagits för den finska gruppen tillräckligt ofta för att visa att jag tycker att de ska ha den rätten. Men jag saknar en vision i ärendet om vi hur vi ska gå vidare med detta. Vi får siffror, och sedan accepterar vi dem.

Anförande nr 192

Borgarrådet L a r s s o n (M): Låt mig säga att orsaken till att jag pratade om fler aktörer var att du själv lyfte fram det. Du sade att jag i ett tidigare ärende hade diskuterat vikten av att man får välja olika aktörer och så vidare och att detta var ett skäl till förlängningen av tiden från biståndsbeslut till verkställande. Poängen i detta är just det du säger på slutet i ditt inlägg. Genom att vilja ha specifika boenden där språket kan vara en viktig detalj kan man få vänta lite längre än de tre månaderna. Det gäller om det är ett speciellt boende som det är fråga om.

Men det här handlar inte om det, utan i det här ärendet handlar det om att lyfta fram de ärenden där vi behöver förändra och förbättra för dem som inte har fått den omsorg som de borde ha haft inom de tre månaderna.

Anförande nr 193

Ann-Katrin Åslund (FP): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att man aldrig kan vara riktigt nöjd när man ser att människor har fått vänta längre tid än vad de ska behöva. Det är klart att man alltid måste jobba för att göra saker och ting bättre. Vi kan titta på äldreomsorgen och den statistik som finns och på de särskilda boendena, och vi vet att biståndsbedömnarna har blivit bättre på att tala om vilka alternativ som finns. Det är många äldre som har valt att vänta för att få komma till ett speciellt boende. Det behöver inte alls bero på ett speciellt språk eller en speciell religion, utan det kan vara så enkelt att man gärna vill komma till ett boende som ligger nära hemmet där man kanske har en anhörig som har lättare att hälsa på. Om man inte kan komma dit som man har valt har biståndsbedömnarna kontakt med dem och kan erbjuda ett annat boende någon annanstans. Det är inte så att det är fullt på alla boenden i staden. Det är inte anledningen.

Det finns ett jätteenkelt sätt att se till att det inte blir på det här sättet. Det är det sättet ni använde. Ni lyckades inte fullt ut, men ni jobbade hårt på det. Det innebar att man blev beviljad en plats i särskilt boende, och det gällde ett visst ställe som ni bestämde. Ville man inte komma till det boendet fanns det inte längre något beslut, för då ansågs det inte att förelåg något behov. Det var ju bra. Då försvann många ur den statistiken. Jag tycker att vi måste komma ihåg det. Nu finns det också möjlighet att vänta på att få komma till en dagverksamhet.

En sak som jag tycker är viktigt och som jag är lite förvånad över att ni inte lyfte upp är att på uppdrag av nämnden redovisar förvaltningen vilka domar i rätten som har gått nämndens beslut emot. Det tycker jag är jätteviktiga siffror som vi kan se. Stadsdelsnämnderna ska rätta sig efter detta i fortsättningen också i de nya beslut som ska fattas. Det var någonting som ni aldrig vågade göra. Jag tycker att vi är på rätt väg för att göra det hela bättre. Man kan se detta. Vi vågar lyfta upp siffror och vi vågar åtgärda dem. Sedan kan det alltid bli bättre.

Anförande nr 194

Borgarrådet König Jerlm yr (M): Fru ordförande! Jag vill börja med att instämma i mycket av det som både Ann-Katrin Åslund och Joakim Larsson har sagt tidigare. Jag vill självfallet också understryka att ambitionen alltid måste vara att antalet ej verkställda beslut enligt LSS och SoL ska vara så få som möjligt och helst noll. Vi ställer oss också kritiska till att vi inte har lyckats fullt ut att verkställa alla beslut i tid. Vi måste fortsätta att bedriva ett stenhårt arbete ute i våra stadsdelar och ute i våra verksamheter för att vi ska uppfylla alla våra beståndsbedömningar och biståndsbeslut. En del av detta ligger utom vår kontroll, och det står också i ärendet. Det kan vara svårt att uppfylla ett beslut om ärendet återtass. Det är också någonting som oppositionen givetvis erkänner.

När det gäller kontaktpersoner inom socialtjänsten kan det finnas personer med omfattande omsorgsbehov. Då är det väldigt svårt att rekrytera i vissa fall. Det är

lekmän vi har att göra med. Det är inte alltid som beslut kan uppfyllas i tid. Tidigare under mandatperioden har man arbetat aktivt med rekryteringskampanjer för att söka fler kontaktpersoner. Här måste vi helt enkelt fortsätta att jobba mycket aktivt för att hitta fler.

Vi vet också att stadsdelar som Farsta och Kungsholmen har jobbat framgångsrikt med att få sina beslut verkställda i tid och förbättrat sitt arbete. Det visar vikten av att stadsdelarna fortsätter att ta ett stort ansvar i detta. Det gäller självfallet också byggandet av LSS-bostäder. Här vill vi också fortsätta för att trycka på att fler LSS-bostäder blir byggda i framtiden.

Sedan vill jag att det tas till protokollet att det står fel rubrik på s. 326. Det står att det avser kvartal två 2010 och inte kvartal ett.

Vi tycker att det är viktigt att vi förtydligar när vi inte uppfyller verkställda beslut i tid. Det är viktigt att vi har en redovisning för detta. Det var också någonting som infördes under mandatperioden. Vi fortsätter att följa detta, och det är vår ambition att vi ska komma ned i ett så lågt antal som möjligt.

Anförande nr 195

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Vi har ambitionen att klara alla, säger du. Jag förväntar mig nästan att vi har ambitionen att klara alla som vi har lovat att ge stöd till. Någonting annat vore lite märkligt. Jag vill ändå fråga: Vilken form tar sig den ambitionen? Hur ser man den ambitionen? I ärendet ser jag bara en önskan om att det vore bra om stadsdelarna tog tag i det lite snabbt. Samtidigt ser vi att problemen ökar. Det är rätt som du säger, och som vi alla har sagt, att en del av dem ligger utanför vår kontroll, men de som beror på resursbrist ökar ju också. Samtidigt ser vi hur resurserna till de sociala verksamheterna minskar år för år, och man anar ju ett samband.

Anförande nr 196

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Roger Mogert nämner resursbrist och säger att det blir sämre och sämre år för år. Det är inte en bild som jag håller med om. När vi talar resursbrist i just dessa sammanhang kan det handla om ekonomiska resurser, men det kan också handla om att man inte har hittat en lämplig person, det vill säga en lämplig kontaktperson. Det är också där vi har haft stora svårigheter att rekrytera. Man har genomfört rekryteringskampanjer, och vi fortsätter ett viktigt arbete tillsammans med stadsdelarna för att uppfylla detta krav, men det är inte helt enkelt. Det går inte bara att säga att det handlar om ekonomiska medel.

Ser man sedan på hur det har sett ut genom åren kan man se att vi har haft en ganska kraftig minskning när det handlar om ej verkställda beslut. Jag håller inte med om bilden att det bara blir sämre och sämre år för år.

Anförande nr 197

K a r i n R å g s j ö (V): Det som står i den här rapporten hänger ihop lite grann med de rapporter vi har fått in från Saco och SKTF. Det tickar på lite. När de som

arbetar med detta, det vill säga socialsekreterarna, säger att de har svårt att leva upp till socialtjänstlagen har det gått ganska långt. Någonstans på vägen hänger det här ihop. Jag vet att det finns svårigheter att få kontaktpersoner. Där måste man ha en kontinuerlig rekrytering. Jag har fått rapporter från stadsdelarna om att just kontaktpersoner är någonting som man gärna beslutar om. Det är en inte så resurskrävande post jämfört med att ha mer vård och behandling. Allting hänger ihop.

Den sociala infrastrukturen i Stockholm börjar kantra lite, tycker vi på den här sidan. Vi hoppas att ni tittar på de här rapporterna och även på rapporterna som kommer från Saco och SKTF, tar dem till vara och funderar på hur man ska bygga upp Stockholms sociala infrastruktur.

Anförande nr 198

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag har tagit del av SKTF:s enkät som i september riktade sig till ett åttiotal anställda där ett fyrtiotal visade missnöje. Jag har också träffat dem. Det är inte så att vi är rädda för kritik. Vi träffar dem som är nöjda och vill se en fortsatt utveckling av vissa metoder och verksamheter, men det är också viktigt att ta till sig de kritiska rösterna. Vi är självfallet inte heller nöjda med utvecklingen att vi har ej verkställda beslut. Men tittar man på kvartal tre 2006 kan man se att antalet ej verkställda beslut enligt SoL har gått ned från ca 55 procent till 30 procent. På vissa områden har det gått i rätt riktning. Det är inte så att det har blivit sämre år för år.

Vår ambition är så klart att vi ska komma ned i noll. Något annat kan vi inte ha för ögonen. Vi vill inte bara, som Roger Mogert, fälla upp ett paraply om det börjar regna, utan vi vill ta bort regnet.

§ 29 Motion om skärpning av kraven på och uppföljning av tillgänglighet i samband med exploatering av mark (utl. 2011:25)

Anförande nr 199

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen har kommit till efter diskussioner med handikapporganisationerna. Den handlar om att man måste skärpa kraven på tillgänglighet och även kraven på uppföljning av tillgängligheten vid exploatering av mark. Tonen i svaret från borgarrådet är väldigt positiv. Vi tänker på samma sätt. Det finns nog en enighet i den här salen om att vi vill ha en tillgänglig stad. Viljan finns alltså. Men i teorin stämmer det inte riktigt, och i praktiken går det ibland väldigt långsamt med tillgänglighetsarbetet i staden.

I likhet med handikapporganisationerna vill vi ha tydliga ställningstaganden. Vi vill ha tydliga krav, och vi vill också ha tydliga krav på hur det här ska följas upp. Som det är i dag utför inte exploateringskontoret någon egentlig kontroll när det gäller till exempel innergårdar och kvartersmark. Att man har regelmässig kontakt med byggherren räcker inte. Att bara föra en dialog är inte tillräckligt för att man ska kunna uppfylla de här kraven. Vi håller med handikapporganisationerna om att man ska ändra i alla de här avtalstexterna. Det står ofta ”bör”, vilket är icke-förpliktigande och gör det väldigt svårt att utvärdera detta. I de flesta av de här texterna vill vi ändra det till ”ska”. Det innebär ett mycket tydligare krav.

De enda sanktioner som finns i dag för att straffa byggherrarna om de har gjort fel är att man inte ger dem fler markanvisningar. Det är inte ett speciellt starkt straff tycker vi. Jag tycker att man till exempel också måste kunna överväga ett vitesförläggande om de här tillgänglighetskraven inte uppfylls.

Ett annat krav som vi har är att man ska göra stickprovsundersökningar och att man ska följa upp hela byggprocessen från exploatering och ända till det färdiga bygget.

Bifall till Vänsterpartiets motion!

Anförande nr 200

K a j N o r d q u i s t (S): Fru ordförande, fullmäktige! Jag vill först och främst tacka Ann-Margarethe Livh för en väldigt bra motion. Det är jättebra att påpeka att det ska stå ”ska” i stället för ”bör”. Jag vill också inleda med att instämma i det beslutsförslag som finns i reservationen från Socialdemokraterna i kommunfullmäktige.

I svaret från borgarrådet finns det en väldigt välkommen markering om att vi i staden är mer ambitiösa än vad man måste vara utifrån statliga normer. Men trots allt är det så att pengar talar, och pengarna talar om att tillgänglighetsarbetet från och med nu bara får hälften av de pengar som det har fått tidigare. Det är en tydlig signal om prioriteringen av de här frågorna. En annan signal är naturligtvis att den person som sköter frågorna inte får föredra dem i kommunfullmäktige.

Fullmäktigeledamöter! Man måste ta sig en funderare över vad som är normalt och modernt i ett samhälle. Det är faktiskt normalt att det finns en betydande grupp människor som har funktionsnedsättningar. Så har det alltid varit, och så kommer det alltid att vara. Kriteriet för ett samhälle är alltid hur man tar hand om de svagaste. Det här är en av de absolut svagaste grupperna. Hur gör man med det?

Jag läste en gång i tiden Jean-Christophe Öbergs memoarer. Där undrade han hur man snabbt kunde göra sig en bild av om ett samhälle var bra eller inte. Det var en äldre diplomat som lärde honom att man skulle gå och titta på gravplatserna. Kan man inte sköta dem är det ett dåligt samhälle. Är det ordning och reda där är det bra. Det här är lite parallellt. Om det är ordning och reda och man faktiskt sköter sådana här frågor är det ett modernt samhälle, ett samhälle för alla. Det är vad som gäller.

Dessutom är det så att man politiskt måste börja bestämma sig någon gång. Man kan inte alltid bara snacka välvilligt om saker, utan man måste också komma med lite hårda beslut. Ska man använda piska eller morot? Ska man använda subventioner, belöning, eller sanktioner? Jag tycker att man alltid måste titta på vilka sanktionsmöjligheter som finns och vilka sanktionsmöjligheter man ska använda för att komma någonvart.

Om man vill vara en stad i världsklass när det gäller de här frågorna är det himla väsentligt att man gör som motionären påpekar, det vill säga verkligen ser till att står ”ska” och inte ”bör” i alla sammanhang i de här frågorna. Jag tycker att vi måste hitta en förbättrad uppföljning av både tillgänglighetskrav och energikrav, precis som det står i Socialdemokraternas reservation och beslutsförslag.

Anförande nr 201

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Den här motionen handlar om hur vi kan bygga en mer tillgänglig stad. Det är naturligtvis väldigt viktigt att vi ser till att staden blir mer tillgänglig för alla stockholmare. Därför tycker jag att det är bra att staden redan i dag har höga ambitioner när det gäller tillgängligheten i Stockholm.

Vi kan titta lite grann på vad som har gjorts under allianstiden och även under tidigare styre. De senaste tio åren har vi satsat drygt 1,2 miljarder kronor på att öka just tillgängligheten i Stockholm. Varje nämnd har ett mycket viktigt ansvar för att se till att handikappplaner och annat inte bara blir en fin skrivbordsprodukt. Man måste också se till att implementera detta i den dagliga verksamheten och dra nytta av de erfarenheter som finns i de handikappolitiska råden och i kontakter med handikapporganisationerna.

Nu har vi i staden utarbetat ett nytt handikappolitiskt program. Jag lyssnade på handikappombudsmannen i Stockholm. Hon pratade väldigt mycket om att man kan skriva fina saker i dokument, men varje tjänsteman som verkställer varje beslut måste hela tiden ha med sig ett tillgänglighetsperspektiv.

Låt oss titta på vad som gäller i exploateringsfrågor. Vi kan se att staden redan i dag har en högre ambition än vad lagstiftning och regelverk kräver. Det är positivt. Vi kan också se att när man väljer byggherre i dag tar man hänsyn till en rad olika faktorer. Det handlar om ekonomi, stabilitet och långsiktig förvaltning. Det handlar

också om att man ska bedöma hur man jobbar med tillgänglighetsfrågorna och hur tillgängligt projektet kommer att bli.

Avslutningsvis vill jag säga att frågorna om tillgänglighet är oerhört viktiga. Jag är stolt över att vi gör mycket, men vi kan alltid bli bättre. Jag tror att det inte alltid handlar om att ändra vissa ord och om det ska vara ”bör” eller ”ska”, utan jag tror att det är mycket viktigare att vi ser till att varje dag, hela tiden, i varje förvaltning ha ett tillgänglighetsperspektiv. Jag tycker att det är bra att staden fortsätter att ha en hög ambition när det gäller att vi ska bli världens mest tillgängliga stad.

Anförande nr 202

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Det är bra att ha höga krav. Vi ska ha höga krav. Men om man verkligen menar allvar med det måste man också ha sådana texter som gör att man kan ställa högre krav. Det finns en massa krav som står emot varandra när vi ger mark till olika byggherrar, och det gäller inte minst de ekonomiska. Om vi inte vågar skriva ”ska” i texten i stället för ”bör” blir det tyvärr ofta så att just tillgänglighetskraven kommer i skymundan. Jag menar att det är oerhört allvarligt. Menar man allvar måste det också framgå i de texter och de beslutsunderlag som finns. Det är skillnaden.

Sedan måste man också våga göra täta stickprov och kontroller. Det är inte farligt. Om man verkligen menar allvar med att tillgängligheten ska följas från det man exploaterar marken till det färdiga huset står där måste man vara tydlig i texterna.

Anförande nr 203

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): I dag står det faktiskt ”bör” och inte ”ska”, och redan i dag har vi högre ambitioner. Det visar att även om det inte står ”ska” kan staden ha höga ambitioner. Vi kan gå före. Vi kan ha högre ambitioner än vad som står i regelverk och olika förordningar, och det har vi redan i dag. När det gäller just exploateringsfrågor är det precis som du säger att man måste väga olika intressen mot varandra.

Jag bor i en ny stadsdel, Hammarby Sjöstad. Det är en stadsdel där det bor många personer med funktionsnedsättning, för det är en rätt så tillgänglig stadsdel. Det finns inte så många höga trottoarer, och det finns lägenheter som ofta är väl anpassade för att bo i. Det visar att det inte är problem när vi bygger nytt, utan problemet är att Stockholm är felbyggt från början. Där finns det nog mycket mer att göra.

Anförande nr 204

K a j N o r d q u i s t (S): Jag tycker också att det är viktigt att man har höga ambitioner, men ni har faktiskt sänkt ambitionerna till hälften. Det är lite viktigt att komma ihåg det i sammanhanget. Det här är inte bara en rättvisefråga, utan det är också en rationell fråga. Ska man ha ett solidariskt, hållbart sätt att leva måste man inkludera alla. Jag håller med dig om att det är bra om det blir bra när man bygger nytt. Det är detta den här motionen siktar på. Sedan får man sakta men säkert bygga om det som är gammalt. Det har faktiskt en poäng också. Förutom att det är bra skapar det också massor av jobb. Om vi ska vara världens bästa stad på detta måste

vi också satsa på att vara det. Då kan man åtminstone komma så långt att man övergår från ”bör” till ”ska”, kan jag tycka.

Anförande nr 205

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Jag delar inte uppfattningen att vi inte har höga ambitioner. Precis som jag redogjorde för i mitt första inlägg har Stockholms stad höga ambitioner när det gäller tillgänglighet. Vi gör stora satsningar. Jag tycker att de satsningarna kan bli ännu större framöver. Vi har en hel del att göra när det gäller tillgänglighet, men vi är redan rätt duktiga på det. Sedan kan allting bli bättre.

Anförande nr 206

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Lyssna gärna på Kaj Nordquist! Han om någon vet vad han talar om i dessa ämnen. Ett övergripande problem är att det här tillgänglighetsarbetet går alldeles för långsamt. Jag vet inte vad det beror på, om det är brist på vilja. Det nämndes att man måste hålla efter tjänstemännen. Det är bra om politikerna gör det. Eller är det brist på resurser? Vad är det egentligen? Vi vill ju så väl, men vi gör så lite och så långsamt.

Det räcker tydligen inte med sanktionen att neka markanvisning till byggherrar. Kan borgarrådet möjligen tala om hur många byggherrar som har fått nobben när det gäller fortsatta markanvisningar därför de inte har uppfyllt tillgänglighetskraven? Det skulle vara intressant att höra om ni har någon uppfattning om detta.

Det är inte så att byggherrar och byggentreprenörer är något slags välgörenhetsorganisationer. De är primärt i sin bransch för att tjäna pengar. Det kan de göra på olika sätt. Ett kan vara att smita undan när de ser att det inte finns någon ordentlig kontroll och inte något stort intresse av att följa upp. Man har inte resurser att följa upp, och då smiter de i väg. De kanske klarar sig alltför ofta, så att det här blir en vana eller snarare en ovana.

Apropå kontroller verkar fortsättningen nu att bli ganska okontrollerad. Vi i Miljöpartiet menar att man måste ha delmål för att kunna lyckas med det här projektet. Hur ska vi annars få grepp om den här problematiken? För vi har tydligen tappat greppet.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 207

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag har suttit i exploateringsnämnden och sitter nu i stadsbyggnadsnämnden. Jag tycker faktiskt att vi tar tillgänglighetsfrågorna på ett väldigt stort allvar. När vi exploaterar nya områden kommer alltid tillgänglighetsfrågorna upp oerhört tydligt. Vi vill alla, från höger till vänster, skapa en tillgänglig stad. Det pågår kontinuerligt ett väldigt aktivt arbete. Som Christoffer sade har 1,2 miljarder satsat på att göra Stockholm mer tillgängligt under de senaste tolv åren, och satsningarna fortsätter. Du säger att vi ska komma ihåg att de entreprenörer som exploaterar bara är ute efter pengar. Det är klart att de är ute efter att tjäna pengar, annars skulle de inte driva företagen. Men företagare kan också

känna ett socialt ansvar. Ett arbete pågår också tillsammans med fastighetsägarna för att ta reda på hur vi kan göra Stockholms fastighetsbestånd mer tillgängligt. Där är fastighetsägarna väldigt positiva. Allt är inte nattsvart utanför politiken.

Anförande nr 208

Åke Askén (MP): Det är det naturligtvis inte, men det kan bli mycket bättre. Det måste bli mycket bättre. Nyproduktionen är en närmast marginell del om vi ser till hela fastighetsbeståndet – det är enormt – och alla gator med mera. Det finns oerhört mycket kvar att göra. Tempot måste ökas överallt, och kraven på byggherrar och byggtreprenörer måste bli tydligare.

Anförande nr 209

Maria Hannäs (V): Fru ordförande! Vi har en viktig resurs, och det är handikappråden. Jag har följt handikappråden under lång tid, både kommunstyrelsens handikappråd och andra lokala och mer centrala. Deras synpunkter är otroligt viktiga för oss, och de kommer ofta alltför sent in i planprocessen. Jag har några exempel.

I flera fall har till exempel stadsbyggnadsnämndens handikappråd påtalat att olika tillgänglighetsfrågor inte är lösta eller inte tillräckligt lösta. Detta måste tas med i planeringen, och det gör man inte. Ett exempel som pågår just nu är Albano. Erik sade att vi gör detta och att vi tar med synpunkterna redan i planprocessen. Men i exemplet Albano saknas det helt enkelt en seriös behandling av tillgängligheten och användbarheten för studenter som ska gå där, för lärare och personal i övrigt och för allmänheten som har nedsatt orienteringsförmåga och rörelseförmåga.

Vi har flera lagar som kräver att det här måste ske. I det förslag som nu är ute på remiss och som ni alla kan se på nätet finns det flera exempel på nyskapade hinder, trappor, gradänger och branta sluttningar som är svårforcerade även för fotgängare med god orienteringsförmåga.

Jag tycker att det är djupt oroväckande att vi i dag står här med förslag som inte tar detta på tillräckligt allvar. Gång på gång när jag pratar med tjänstemän i olika nämnder tar jag själv upp de här tillgänglighetsfrågorna, men de genomsyrar inte hela processen och alla handläggare tänker inte på det här. Vi har ändå en lagstiftning. Vi har en funktionshinderombudsman som också har tagit upp de här frågorna i olika rapporter som vi har haft uppe här i fullmäktige.

Tyvärr är inte Hammarby Sjöstad ett särskilt bra exempel. Visserligen har man förändrat, men vi var ett gäng som var där med glasögon och rullstolar. Vi upptäckte bland annat att det här järnbandet, som ska vara bra för synskadade att följa vid kajen till exempel, slutade vid Korhoppbron med en lite betongkant. Byggherrarna hade byggt så att kodläsen satt för högt upp så att barn, andra korta och rullstolsburna inte kunde nå upp. Vissa av de här sakerna har kunnat fixas i ordning i Hammarby Sjöstad, men det är livsfarligt att bygga så.

Därför tycker jag att Ann-Margarethe Livhs motion är otroligt bra, och därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 210

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag vill ge Maria rätt på en punkt. Jag tror inte heller att tillgänglighetsfrågorna genomsyrar tänkandet hos alla tjänstemän på alla plan. Därför spelar vi politiker en jätteviktig roll när vi läser handlingarna och fattar beslut i nämnderna. Det är viktigt att vi ligger på i ett tidigt skede. När vi inte är nöjda och när vi ser att handläggare kanske inte har tänkt på att det ska genomsyra allt är det viktigt att vi ligger på så att tillgänglighetsfrågorna verkligen får ett tydligare genomslag. Där spelar vi politiker en jätteviktig roll, för det finns väldigt mycket kvar att tänka på. Jag skulle vilja säga att tillgänglighetsfrågorna inte har kommit till en så bra punkt som klimatarbetet har gjort. Där finns det en betydligt bredare diskussion. Det tror jag genomsyrar på ett helt annat sätt än vad tillgänglighetsfrågorna gör.

Anförande nr 211

M a r i a H a n n ä s (V): Det är roligt att KD delvis har fått ta hand om lite tillgänglighetsfrågor och att KD äntligen har vaknat. Under tidigare perioder har ni inte varit särskilt aktiva i de här frågorna. Vi ser fram emot en förändring där även i stadsbyggnadssammanhang.

§ 30 Motion om ändring av kommunallagen så att europeiska och utomeuropeiska invandrare behandlas lika angående den lokala rösträtten (utl. 2011:26)

Anförande nr 212

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, kommunfullmäktige och stockholmare! Den här motionen av Paul Lappalainen handlar om lika rösträtt för europeiska medborgare från ett EU-land och utomeuropeiska invandrare. Att invandare efter tre år i Sverige fick rösträtt i lokala val på 70-talet var en utvidgning och förstärkning av svensk demokrati. Det var ett stort steg framåt. Sveriges politiker ville gå före. Det var inte fråga om ömsesidighet. Idén om ömsesidighet beträffande avskaffande av treårsregeln för EU-medborgare är ett senare påhitt i Grundlagskommittén som allianspartier på riksnivå kom överens som en bättre förklaring till denna särbehandling som det ändå är fråga om.

Vi konstaterar att ömsesidighet inte diskuterades när treårsregeln ändras på 90-talet. Man gjorde det som krävdes i ett EU-direktiv. Treårsregeln togs bort med hänsyn till invandrare från EU. Samtidigt upptäckte man att detta skulle leda till att invandrare från vissa nordiska länder, Norge och Island, skulle behandlas sämre än invandrare från andra nordiska länder som var medlemmar i EU. Då bestämde man sig för att även dessa invandrare skulle behandlas bättre än invandrare från övriga världen.

Det märkliga är inte att Alliansen vill bibehålla åtskillnaden mellan invandrare från EU och Norden och alla andra invandrare. Det är alltid lätt att gynna den som står en närmast. Det är det normala. Det märkliga är att man har så svårt att kalla denna särbehandling för diskriminering även om det ligger inom lagens gränser. Utomeuropeiska invandrare har getts sämre rättigheter att delta jämfört med europeiska invandrare utan att det finns rimliga förklaringar.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 213

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Ordförande! Precis som nämndes förut har den här frågan redan utretts ganska nyligen i Grundlagsutredningen. Där gjorde man bedömningen att det är rimligt att vi ska ha samma erbjudande till EU-medborgare och medborgare från Norge och Island när det gäller de politiska rättigheterna som vi får i dessa länder. Det ska vara ömsesidigt. Och treårsregeln ska gälla för medborgare från de övriga länderna.

Jag har inte mer att säga i den här frågan än att alla partier var överens i den här frågan i riksdagen. Jag ser inte heller någon anledning till att vi härifrån ska riva upp den här frågan. Jag föreslår främst att ni i Miljöpartiet tar upp den med era kolleger i ert eget parti till att börja med och kanske i riksdagen. Det är ett mer lämpligt forum för den här frågan.

Anförande nr 214

A w a d H e r s i (MP): Ingen har begärt att man ska riva upp det här. Man har föreslagit att frågan ska hänskjutas till regeringen. Varför kan vi inte göra det? Den utredning som du refererar till är inte den enda utredningen. Det har gjorts flera andra utredningar som har kommit fram till att likabehandlingsprincipen ska gälla för alla. När en person kommer till Sverige och får uppehållstillstånd får han eller hon alla andra rättigheter och skyldigheter. Man får rätt att nyttja sjukvården och betala skatt, men att delta i den svenska demokratin får man vänta på i tre år. Hur kan det förklaras att en person från Polen får delta men inte en person från Turkiet trots att båda två är hemmahörande i Stockholm? Borde man inte ställa större krav när det gäller likabehandling?

Anförande nr 215

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Faktum kvarstår att alla vara överens i den här frågan i riksdagen. Det fanns inga skiljaktigheter i den här frågan. Jag tycker att ni ska driva den i ert eget parti i första hand.

Anförande nr 216

G u n n a r S a n d e l l (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till reservationen som Socialdemokraterna och Miljöpartiet har lämnat i kommunstyrelsen. Tusentals stockholmare fick aldrig möjlighet att rösta i förra årets lokala val. Det handlar om människor som flyttat till Stockholm från länder utanför EU, Norge och Island de senaste tre åren. En stockholmare som flyttat in från ett EU-land, Norge eller Island var däremot välkommen att delta i demokratin och rösta i lokalvalet.

År 2006 var det faktiskt 43 000 personer som inte fick delta i valet av just det här skälet. Åtminstone jag, och alla andra på den här sidan som är politiskt aktiva, vill ha så många röster som möjligt. Möjligheten att få många röster förbättras ju om det är många som har rösträtt. Därför tycker vi att det här är en bra motion. Vi vill särskilt peka på att det finns tre statliga utredningar som har föreslagit ett avskaffande av den särbehandling som uppstår på grund av den här treårsregeln om medborgarskapskrav i svensk lagstiftning. Det är Kommundemokratikommittén 2000, Att vara med på riktigt 2001 och Det blågula glashuset 2005.

I alla val sedan 1998 har det varit tusentals nya stockholmare som inte har fått rösta i de lokala valen medan tusentals européer har fått rösträtt. En progressiv demokrati-reform har omvandlats till ett märkligt hopkok. Är det rasism? Är det diskriminering? Är det rädsla för Sverigedemokraterna? Jag vet inte riktigt varför man kommer till de här slutsatserna. Jag tycker inte att det är så tydligt motiverat i synpunkterna från Sten Nordin som är föredragande varför man inte vill gå med på kravet att skriva till riksdag och regering och kräva att man ska ändra på de här reglerna. Det finns några korta rader om det.

Vi ser gärna att det blir samma regler som gäller för alla invandrare. Jag instämmer i övrigt i vad Awad sade tidigare.

Anförande nr 217

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Det är symtomatiskt att ansvarigt finansborgarråd lyser med sin frånvaro i det här ärendet precis som i många ärenden som har behandlats under kvällens gång. Det är lite synd att han inte närvarar åtminstone under de ärenden som berör honom.

Ordförande, fullmäktige! Invånarna i de stadsdelar som i dag har lägst valdeltagande bestraffas ytterligare genom att de särbehandlas beroende på att de inte råkar komma från länder i EU, från Norge eller Island. Vi tycker att det är olyckligt. Det finns väl ingen skillnad mellan en ukrainare och en polack som väljer att bosätta sig i det här landet?

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den reservation i kommunstyrelsen som Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänstern har ställt sig bakom.

Anförande nr 218

S a r a P e t t i g r e w (MP): Fru ordförande! Det här är en fråga om demokratisyn. Det är också en fråga om människosyn. Vi köper inte att de här särskilda skälen skulle motivera den här särställningen när det gäller rösträtten. Det här handlar om att villkora rösträtten på ett sätt som vi tycker känns väldigt främmande. Handlar inte det här egentligen om att det är viktigare att tillåta fler att delta i demokratin och skapa engagemang hos våra medborgare? Vi har ett val här i dag. Vi kan välja att säga nej till den här motionen. Det är inte så himla fel att göra det, för det har en utredning sagt. Eller också kan vi säga att vi här i Stockholm vill visa vägen och ligga i framkant av den demokratiska utvecklingen och att vi vill ha en inkluderande och engagerande demokrati här Stockholm och det tar vi ställning för tillsammans i den här staden.

Det tycker jag att vi ska göra. Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets motion.

Anförande nr 219

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag noterar att Per Bolund från Miljöpartiet satt i riksdagen under den förra mandatperioden och röstade alltså för den här utredningen och treårsregeln. Ni kan fråga honom varför han var för det då.

Anförande nr 220

S a r a P e t t i g r e w (MP): Det är inte så att vi inte har drivit den här frågan i riksdagen. Vi har motionerat om den, men om inte ni också vill övertyga era partikamrater i det här läget spelar det ingen roll. Vi är beredda att ta den fajten nu. Frågan är om ni vill vara med.

Anförande nr 221

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Det är jättespännande att man har infört ett förstärkt folkinitiativ sedan den 1 januari och att man ska förstärka den direkta demokratin. I ett sådant läge kan vi inte dela upp medborgarna i Stockholm och säga att de som är från ett viss geografiskt område ska kunna rösta i de lokala valen och

att andra inte får göra det. Jag tycker att det är märkligt att man kan göra på det här sättet, särskilt när det inte finns någonting som skiljer. Visst har man ett starkt intresse i det land som man har kommit till, som man studerar eller arbetar i. Det är inte självklart att man har ett intresse att delta i de lokala valen bara för att man är EU-medborgare. Det finns inga garantier för att man har kunskaper i svenska språket, känner till och har förståelse för svenska förhållanden. Just därför är det ganska märkligt att det är på det här sättet.

Just ömsesidighet tycker jag faller på sin egen orimlighet. Det handlar inte om att man drar nytta av att man får rösta i ett annat land. Just därför tycker jag att man bör tänka om här och göra rätt.

Anförande nr 222

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Att höra från Moderaternas företrädare att det fanns en enighet i riksdagen när man gjorde den här grundlagsutredningen är ett väldigt svagt argument. I den här salen har vi åtskilliga gånger debatterat att valdeltagandet i de så kallade invandrartäta områdena är ett problem. Att i det läget inte ge möjlighet att ansöka hos regeringen om att de ändrar i kommunallagen så att de medborgare som väljer att bosätta sig här och betalar skatt ges samma politiska rättigheter tycker jag är väldigt märkligt. Man skyller ifrån sig och säger att det fanns en enighet i riksdagen när man behandlade kommunallagen avseende röstning i de politiska valen.

Jag tycker att det är djupt beklagligt att man inte hemställer om detta hos regeringen. Ni har en alldeles utmärkt chans att skriva till den högerallians som styr riket Sverige och be dem att ändra i kommunallagen så att de här medborgarna ges samma rättigheter som alla medborgare från EU, Norge och Island har.

Anförande nr 223

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Hej! Jag har en fråga till er, så ni får gärna lyssna. Hur många här inne tycker att man är mindre lämpad att rösta i Stockholms kommunval om man kommer från Genève eller Istanbul än om man kommer från Madrid eller Berlin? Hur många tycker att man är mindre lämpad då? Jag ser inga händer uppräckta. Ni kanske alla tycker att man är lika lämpad att rösta i Stockholms kommunval om man kommer från Genève eller Istanbul som om man kommer från Berlin och Madrid. Det är vad den här frågan handlar om. Vi har väldigt många här i Stockholm som kommer från länder utanför EU eller Norden och som borde ha samma rättigheter. Jag tycker att det är synd att det här fullmäktige inte vågar driva sina invånares intresse gentemot regering och riksdag.

Anförande nr 224

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag satt faktiskt och blev lite provocerad. Det stämmer att våra partier av olika orsaker har gjort en överenskommelse i riksdagen. Det är helt rätt. Det är säkert så att de inte kommer att ändra den för att vi skriver ett brev till dem. Det tror jag att vi förstår allihop. Så funkar det där. Några av er har ju suttit där och tagit upp plats. Så långt är det väl rätt, men om man nu tycker, vilket jag råkar göra, att de har principiellt fel hela bunten av dem, blir jag lite

förvånad över att jag inte har hört någon från den borgerliga sidan uttala sig i sakfrågan, i en principiell demokratifråga. Det är bara den här formalian. Är ni inte upprörda över den här ordningen? Ser ni inte ett principiellt problem med den? Varför duckar ni i den här frågan?

Vi representerar rimligen alla stockholmare. En hel del av dem som inte får rösta på grund av den här överenskommelsen i riksdagen är våra medborgare. Jag tycker att det är en oerhört stark signal om vi i den här salen, även om vi vet att kompisarna i riksdagen inte kommer att göra som vi säger, skulle skicka signalen att vi tycker att alla stockholmare är lika mycket värda. Då skulle i alla fall jag kunna gå hem och må lite bättre. Min fråga är: Vad har vi att förlora på att skicka detta brev? Det är väl portokostnaden, och den bjuder jag på.

Ordningsfråga

Anförande nr 225

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen är en av de viktigaste motionerna för mig – utlåtande 2011:28. Den handlar om diskriminering av en av minoriteterna i Stockholms stad. Den kräver en ordentlig diskussion. Jag vägrar att ta den fem i tio i slutet på ett fullmäktigesammanträde.